

Gorenjski Glas

PETEK, 23. APRILA 2021

LETO LXXIV, ŠT. 32, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Trideset let zapora za trojni uboj

Ljubljansko okrožno sodišče je za lanske uboj strica in starih staršev 24-letnemu Petru Gaspetiju izreklo tridesetletno zaporno kazen.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Senat Okrožnega sodišča v Ljubljani je v sredo 24-letnemu Petru Gaspetiju, ki je 13. junija lani v Škocjanu pri Domžalah z mesarskim nožem vzel življenja 51-letnemu stricu Zvonku, 81-letni babici Martini in 74-letnemu dedku Cirilu Gaspetiju, izrekel enotno kazen trideset let zapora, do pravomočnosti sodbe mu je tudi podaljšal pripor. Sodišče je z izrekom sodbe prekvalificiralo s strani tožilstva očitana kazniva dejanja umora na grozovit ali zahrbtnen način, za kar je zagrožena kazen zapora najmanj petnajst let, v milejše kaznivo dejanje uboja, za katero je predpisana kazen od pet do petnajst let zapora. Za vsak uboj je sicer Domžalčanu prisodilo dvanajst let zapora, izrečena enotna kazen trideset let zapora, v kar se šteje tudi čas pripora, pa je po kazenskem zakoniku najvišja možna. Sodba ni pravomočna.

Okrožna državna tožilka Maša Podlipnik, ki je sodišču predlagala, naj obtoženega obsodi na dosmrtni zapor, je zaradi prekvalifikacije kaznivnega dejanja in višine dosojene kazni že napovedala pritožbo na sodbo. Ali se bo nanjo pritožila tudi obramba, pa zagovornik Anže Mlinarič, ki je sicer predlagal oprostilno sodbo, ker da njegovemu klientu krivda po obtožbi ni bila dokazana, še ni znal povedati. »Obsodilna sodba je bila glede na potek kazenskega postopka pričakovana. S pravno prekvalifikacijo sem zadovoljen, s sankcijo malo manj. V tem trenutku je težko reči, ali se bo vložila pritožba, verjetno da zaradi višine kazenske sankcije,« je povedal.

in višine dosojene kazni že napovedala pritožbo na sodbo. Ali se bo nanjo pritožila tudi obramba, pa zagovornik Anže Mlinarič, ki je sicer predlagal oprostilno sodbo, ker da njegovemu klientu krivda po obtožbi ni bila dokazana, še ni znal povedati. »Obsodilna sodba je bila glede na potek kazenskega postopka pričakovana. S pravno prekvalifikacijo sem zadovoljen, s sankcijo malo manj. V tem trenutku je težko reči, ali se bo vložila pritožba, verjetno da zaradi višine kazenske sankcije,« je povedal.

► 10. stran

Ni dvoma, da je Peter Gaspeti junija lani vzel življenja svojemu stricu, babici in dedku, je sporočila predsednica sodnega senata Marjeta Dvornik. / Foto: Bobo

Zagorelo v kabinetu za kemijo

Zaradi sredinega požara, ki je poškodoval več učilnic, pouk za učence Osnovne šole Franceta Prešerna v Kranju tudi danes poteka na daljavo. Po prvomajskih počitnicah se bodo verjetno že vrnil v šolo.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski kriminalisti so včeraj dopoldan končali ogled kraja požara, ki je na Osnovni šoli Franceta Prešerna v Kranju izbruhnil v sredo zvečer. Po njihovih ugotovitvah je zagorelo v kabinetu za kemijo, ki je povsem uničen, zaradi ognja pa so nastale tudi termične poškodbe na nekaterih sosednjih učilnicah. Po prvih ocenah je nastalo za okoli sto tisoč evrov škode, je povedal ravnatelj Aleš Žitnik. Pouk je včeraj za vseh približno petsto učencev potekal na daljavo, enako so ga organizirali tudi danes.

► 10. stran Zagorelo je v kabinetu za kemijo, ki je popolnoma uničen. / Foto: GARS Kranj

Prehajanje regij brez omejitev

Od danes je dovoljeno prehajanje med regijami in zbiranje do deset ljudi. V ponedeljek se odpirajo nastanitveni obrati pod določenimi pogoji. Odprle se bodo tudi fakultete.

SUZANA P. KOVAČIČ

Brdo pri Kranju – Do vključno 2. maja je skladno z vladnim odlokom dovoljeno prehajanje med regijami in zbiranje do deset ljudi, kjer

pa omejitev ne velja, če gre za člane skupnega gospodinjstva. Dovoljene so organizirane javne prireditve in shodi do deset ljudi pod že določenimi pogoji.

► 2. stran

V torek, 27. aprila, je državni praznik – dan upora proti okupatorju, zato bo naslednja številka Gorenjskega glasa izšla že dan prej, v ponedeljek, 26. aprila.

Prilogi: **deželne novice**
jeseiške novice

AKTUALNO

V pandemiji novi izzivi

Lotrič Meroslovju, ki praznuje 30-letnico delovanja, je pandemija prinesla nove priložnosti. Sodelovali so pri razvoju respiratorja in postali prvi priglasi organ za certificiranje zaščitnih mask v Sloveniji. Razvoj so jim omogočili tudi dodatni prostori.

3

GORENJSKA

Bo razgledno ploščad treba odstraniti

Razgledna ploščad na Starem gradu nad Kamnikom je nelegalen objekt, je v nadzoru ugotovila gradbena inšpekcija, ki je odredila njeno odstranitev. Investitor lahko objekt tudi legalizira, torej pridobi gradbeno dovoljenje.

7

CG+

Prva stopnica k reševanju stiske

Spletna svetovalnica za mlade To sem jaz, ki deluje pod okriljem Nacionalnega inštituta za javno zdravje, praznuje dvajset let obstoja. Mladim omogoča anonimno, preprosto, hiter in brezplačen dostop do strokovnega nasveta.

11

CG+

Maj je posvečen Mihi Balohu

Maj je na Jesenicah posvečen legendarnemu gledališkemu in filmskemu igralcu Mihi Balohu. Letos se bodo častnemu občanu, ki bo 21. maja dopolnil triindevetdeset let, poklonili z muzejsko razstavo v Kosovi graščini.

16

VREME

Danes bo večinoma sončno z nizko oblačnostjo v jutranjem času. Jutri in v nedeljo bo pretežno jasno.

2/18 °C

jutri: pretežno jasno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Idealno darilo v času karantene

Iščete rojstnodnevno darilo? Presenečenje za prijatelja? Pozornost za partnerja? Zahvalo za uslugo? Odločite za za unikatno darilo, ki bo vsem še dolgo ostalo v spominu – video voščilo znane osebnosti! Na spletnem portalu www.hejhej.si izberete zvezdnika, mu posredujete želje za video voščilo, ki ga izbrani zvezdnik pripravi in posreduje najkasneje v štirih dneh. Video voščilo, ki je lahko pesem, »roast« ali le preprosto voščilo, boste obdarovancu lahko poslali po e-pošti ali pa ga objavili na njegovem profilu na Facebooku.

Naročniku Gorenjskega glasa podarjamo voščilo Perice Jerkoviča. Nagradno vprašanje: Komu bi podarili voščilo Perice Jerkoviča? Odgovore s svojimi podatki pošljite do srede, 5. maja, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticcek@g-glas.si.

Delo na vrtu

Nasvete naših naročnikov za učinkovitejše delo na vrtovih smo dobili iz več krajev Gorenjske: iz Škofje Loke, Kranja, Tržiča, Križ in Radovljice. Vsak kraj ima svoje značilnosti, in medtem ko so češnje na škofjeloškem po besedah Staneta Jarca, ki je prav tako sodeloval v rubriki Delo na vrtu, že odcvetele, so na Zgornjem Gorenjskem šele pokazale prve cvetove. Danes je na vrsti prispevek naše naročnice **Jane Osterman z Visokega**. Visoko je naselje v občini Šenčur z nadmorsko višino 430 metrov, Janina posebnost pa so jagode.

Vsako leto spomladi se narava prebuja iz dolgega zimskega spanca. Tako tudi moja starša pričenjata z delom na vrtu. Njuna želja je, da čim več sadja in zelenjave pridelata na domačem vrtu. Sama nisem tako zagreta vrtničarica, imam pa svoj »garkl« jagod. Lepo skrbim zanje. Tako kot imam sama rada dobre sosede, tudi moje jagode ljubijo družbo čebule, redkvice, pora, česna, korenčka, peteršilja, pese, špinače, paradižnika ... Niso pa navdušene nad kumarami in zeljem. S skrbnostjo načrtujem urejanje svojega vrta v malem. Najslajše so prve jagode, tiste, ki pa niso tako dobre na pogled, pa jih uporabim za jagodno mleko. Okusno! Da, letos si želim, da bi jih razvajal vonj po svežem pridelku z domačega vrta 365 dni v letu. Uživate v razkošju svežih okusov zdrave hrane.

Prehajanje brez omejitev

◀ 1. stran

Ve regije so na vladnem semaforju ukrepov obarvane v oranžno, zato bodo od jutri do vključno nedelje, 2. maja, povsod lahko odprte terase gostinskih lokalov ob upoštevanju strokovnih priporočil. Od teh pa se v treh že v rumeno obarvanih statističnih regijah (pomurski, goriški in obalno-kraški) jutri sprošča tudi opravljanje gostinske dejavnosti v notranjosti gostinskih obratov.

Od ponedeljka bodo v vseh regijah lahko odprti tudi nastanitveni obrati do trideset sob, in sicer pod pogojem testiranja potrošnikov (test ne sme biti starejši od 48 ur od prijave v nastanitveni obrat, lahko pa je PCR- ali hitri test) ali dokazila o prebolelosti ali dokazila o cepljenju.

Predavanja na fakultetah

S ponedeljkom se bodo znova začela predavanja na fakultetah in višjih strokovnih šolah. Priporočena je kombinirana izvedba študijske dejavnosti z izvedbo v živo in na daljavo. Vrata bodo odprli tudi študentski domovi. Svojo dejavnost bodo lahko v celoti nadaljevale glasbene šole.

Še za teden dni se povsod po državi ohranja sprostitev storitvene in trgovinske dejavnosti in drugi ukrepi, skladno z zakonom o nalezljivih boleznih.

Spremembe na meji

Vlada je na seznam dodala nova cepiva pri pogojih za

Doc. dr. Irena Grmek Košnik, dr. med., je znova članica svetovalne strokovne skupine za covid-19 na ministrstvu za zdravje. / Foto: Gorazd Kavčič

vstop v državo brez napolitve v karanteno. Poleg cepljenja s cepivi Pfizer, Moderna, AstraZeneca, Janssen in Sputnik V bo v Slovenijo od ponedeljka dalje mogoče vstopiti tudi, če so bile osebe cepljene s cepivi indijskega proizvajalca Serum Institute/AstraZeneca ter kitajskih Sinovac Biotech in Sinopharm.

Za pomoč osebam in vzdrževalna dela na nepremičnini brez napolitve v karanteno na domu pa je vlada podaljšala rok za vrnitev v Slovenijo na tri dni, če oseba predloži negativen rezultat PCR-testa ali hitrega testa in če od dneva odzema brisa ni minilo več kot 72 ur.

Od ponedeljka do vključno 2. maja so na športnem področju mogoča vsa tekmovanja in treningi v obliki t. i. mehurčkov, rekreativni

šport pa bo dovoljen ne le posamično, ampak tudi v skupini do deset ljudi. Športna tekmovanja v uradnih tekmovalnih sistemih bodo še naprej brez gledalcev.

Epidemiološko stanje se počasi izboljšuje

Sedemdnevno povprečje okužb na državni ravni je bilo po včerajšnjih podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje 684, dan prej 706. Nekoliko boljše razmere so bile včeraj tudi v bolnišnicah, kjer se je zdravilo 620 covidnih bolnikov, od tega 154 v intenzivni negi. Vodja svetovalne strokovne skupine za covid-19 na ministrstvu za zdravje doc. dr. Mateja Logar je na včerajšnji novinarski konferenci povedala, da se stanje v bolnišnicah začne umirjati nekoliko kasneje kot stanje v splošni populaciji.

Glede na koronarazmere v državi v celoti je tudi strokovna skupina podprla dodatno sproščanje ukrepov. »Sproščanja so videti velika, ampak obstajajo varnostni mehanizmi, da je potrebno dodatno testiranje, dokazi prebolelosti ali cepljenja, npr. v nastanitvenih objektih. Luč na koncu tunela se svetlika, upamo, da se nam v tem tunelu ne bo pojavil kak dodatni ovinek,« je sklenila Logarjeva. Glede tega, kdaj bo na vrsti cepilna skupina starejših od petdeset let, pa je povedala, da predvidoma po prvem maju, morebiti že naslednji teden.

»Kljub novi britanski različici virusa, ki zajema že okoli sedemdeset odstotkov vseh sevov, je stanje stabilno,« je pritrdila doc. dr. Irena Grmek Košnik, kranjska mikrobiologinja in epidemiologinja, ki se je po odstopu dr. Maria Fafangla znova pridružila svetovalni strokovni skupini za covid-19. Glede epidemioloških razmer na Gorenjskem (podatki so torkovi) pa je povedala: »Gorenjska je obarvana oranžno. Ima 32,3 okuženega v sedemdnevni povprečju na sto tisoč prebivalcev in je med vsemi regijami na osmem mestu, kar je pohvalno.« Zasavska regija, ki je bila na ta dan (še) rdeče obarvana, je imela 48 okuženih na sto tisoč prebivalcev. Grmek Košnikova je pozvala k upoštevanju vseh, tudi preventivnih higienskih ukrepov za zaježitev epidemije.

Umrl je France Pibernik

V 93. letu starosti je umrl pisatelj, pesnik, esejist, literarni zgodovinar in profesor France Pibernik.

IGOR KAVČIČ

Kranj – France Pibernik se je rodil leta 1928 v Suhadolah pri Komendi, od leta 1958 pa je, potem ko se je kot profesor slovenščine zaposlil na tamkajšnji gimnaziji, živel v Kranju. Ob učiteljevanju se je že zgodaj začel ukvarjati z literaturo – kot poznavalec in hkrati tudi sam ustvarjalec. Prvo pesniško zbirko Bregovi ulice je izdal že leta 1960, zadnja z naslovom Slovenski spevi je izšla ob njegovi devetdesetletnici. Napisal, uredil in izdal je več kot osemdeset knjig s pesniškega, literarnopublicističnega in literarnozgodovinskega področja. Intenzivneje se je posvetil zbiranju gradiva in raziskovanju življenja, dela ter

France Pibernik / Foto: Tina Dokl

tragične smrti Franceta Balantiča, izdal monografijo o njem, kasneje pa se je posvetil še številnim drugim zamolčanim avtorjem, uredil je Antologijo slovenske

zdomske poezije ... Bil je cenjen profesor kranjskim gimnazijcem, nekdanji dijaki so bili pobudniki za njegovo razglasitev za častnega občana občine Kranj. Skupaj s

profesorjem Francem Drolcem je pripravil več dvojezičnih izdaj Prešernove poezije z naslovom Pesmi. Bil je velik častilec slovenske besede. Ob njegovi 90-letnici smo zapisali, da je prav lepa slovenska beseda tista, ki Franceta Pibernika vse življenje spremlja in on tako skrbno ravna z njo. Bral, raziskoval in pisal jo je vse do zadnjega.

Pogreb Franceta Pibernika bo danes, v petek, v družinskem krogu. Žara pokojnika bo od 11. do 13. ure na mestnem pokopališču v Kranju. Na kranjski občini so v galeriji (1. nadstropje) včeraj odprli žalno knjigo. Vpis je možen v času uradnih ur občine danes do 10.30, od 11. ure naprej pa v žalni vežici na mestnem pokopališču.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **MARJANA LIPICER** z Jesenic.

V pandemiji novi izzivi

Lotrič Meroslovju, ki praznuje tridesetletnico delovanja, je pandemija prinesla nove priložnosti. Sodelovali so pri razvoju respiratorja in postali prvi priglasi organ za certificiranje zaščitnih mask v Sloveniji.

ANA ŠUBIC

Železniki – V začetku tega meseca je minilo trideset let, odkar je Marko Lotrič v Selcih odprl obrt za kalibracijo tehničarjev, uteži in pipet. Z leti se je razvila v mednarodno uveljavljeno skupino Lotrič Metrology z desetimi podjetji v sedmih državah. Skupina povezuje več kot 170 strokovnjakov s področja meroslovja, od tega 110 v matičnem in treh hčerinskih podjetjih v Sloveniji. Največ oz. 91 zaposlenih ima Lotrič Meroslovje s sedežem v Selcih, 11 pa Lotrič Certificiranje, ki deluje v Železnikih. »Naša vizija je oblikovanje multinacionalke v družinski lasti,« je napovedal generalni direktor Marko Lotrič. Hkrati si do leta 2031 želijo postati podjetje z ničelnim vplivom na okolje.

Na lansko, pandemsko leto so se v Lotrič Meroslovju odzvali s sodelovanjem z različnimi podjetji, inštituti in fakultetami. Osredotočili so se na nove poslovne priložnosti: razvoj prvega slovenskega respiratorja, merjenje ogljikovega dioksida v šolah in testiranje zaščitnih mask. Lotrič je pojasnil, da s kar 199 akreditiranimi postopki večini strank pokrijejo 95 odstotkov meroslovnih potreb. »Lani smo izvedli približno 98 tisoč meroslovnih pregledov oz. v povprečju 383 na dan. Skupni tržni delež na področju meroslovja v Sloveniji po naši oceni znaša 43,9-odstotka, kar nas postavlja na mesto vodilnega ponudnika meroslovnih rešitev,« je dodal.

Do leta 2015 so bili storitveno podjetje, nato pa so

Tehnični direktor Primož Hafner, vodja razvoja Nejc Demšar, direktor Marko Lotrič, solastnica in vodja projekta trajnostne strategije Maja Lotrič ter direktorica prodaje in marketinga Urška Habjan / Foto: Tina Dokl

začeli v ospredje postavljati razvoj lastnih meroslovnih produktov, kot sta merilna sistema Exactum za samodejni nadzor parametrov okolja in Trames za potrebe vhodne, vmesne in končne kontrole izdelkov. Z unikatnimi sistemi uporabnikom

Lotrič Metrology je mednarodno uveljavljena skupina z desetimi podjetji v sedmih državah. Povezuje več kot 170 strokovnjakov s področja meroslovja, od tega 110 v matičnem in treh hčerinskih podjetjih v Sloveniji. Največ oz. 91 zaposlenih ima Lotrič Meroslovje, kjer so lani zabeležili 13-odstotno rast.

rešujejo specifične meroslovne izzive, za katere na trgu ne obstajajo standardne rešitve, je pojasnil vodja razvoja Nejc Demšar in dodal, da so prisotni v vseh panogah industrije. Za visoko tehnološkimi izdelki stoji močna desetčlanska ekipa inženirjev in inženirk. Lani so sodelovali v ekipi,

ki je v rekordnem času razvila prototip medicinskega respiratorja Diham, v konzorciju z Nacionalnim inštitutom za biologijo pa so se lotili vzpostavitve laboratorija za preizkušanje medicinskih mask. Ta je bil v tem tednu vpisan v Nando

bazo pri Evropski komisiji, s čimer so postali priglasi organ za certificiranje, prvi v Sloveniji, je povedal tehnični direktor Primož Hafner. V zadnjem letu so opravili 150 preskusov na petdeset različnih tipih mask. Njihov zadnji projekt pa se nanaša na merjenje nivoja ogljikovega dioksida v

zaprtih prostorih. V podružnično šolo v Selcih so marca brezplačno namestili sistem Exactum, ki učiteljem omogoča vpogled v meritve v realnem času ter s tem učinkovitejšo prezračevanje prostorov.

Rast podjetja in širitev razvoja so jim omogočili tudi dodatni prostori, ki so jih leta 2018 kupili v poslovni stavbi na Češnjici v Železnikih. Pridobili so 1425 kvadratnih metrov površin. Lani so prostore obnovili ter se z ostalimi solastniki stavbe lotili njene energetske sanacije. V drugi fazi, ki jo ta čas končujejo, so predvideli obnovo vhoda v stavbo in stopnišča, namestitve dvigala in ureditev okolice. Lotrič Meroslovje bo v investicijo vključno z nakupom prostorov vložilo 1,5 milijona evrov. Prostore na novi lokaciji v Železnikih so namenili razvoju in podjetju Lotrič Certificiranje.

k

KOMENTAR
ANA ŠUBIC

Koncesije ni, upanje ostaja

Z nedavno izdano odločbo ministrstva za delo, družino in socialne zadeve je postalo uradno to, kar so v Železnikih potihoma že pričakovali: odvzem koncesije za dom starejših. Tega je avstrijska SeneCura nameravala zgraditi v okviru grozda petih manjših domov, za katerega je avgusta 2018 pridobila koncesijo. Takoj za tem so se v Železnikih začeli vrstiti zapleti. Dom s 55 posteljami so predvideli na dobrih dva tisoč kvadratnih metrov velikem zemljišču ob stolpnicih Na Kresu, a se bližnji stanovalci z umestitvijo na to lokacijo niso strinjali, saj da gre za gosto poseljeno območje, kjer se že sedaj soočajo s pomanjkanjem parkirnih mest in z drugimi infrastrukturnimi problemi. Na sodišču so sprožili postopek za ugotovitev pripadajočega zemljišča k njihovim stavbam.

Medtem so na občini skupaj z investitorjem iskali rešitve. Najprej so dom nekoliko bolj oddmaknili od stolpnice. Nato se je pokazala možnost za drugo, le streljaj oddaljeno lokacijo na drugi strani vodotoka, a je ministrstvo pobudo občine za zamenjavo zemljišča zavrnilo, ker da bi jo moral vložiti koncesionar. Da bo to storil, so se dogovorili lani, ko je škofjeloška upravna enota ugotovila, da gradnja na prvotni lokaciji glede površin za mirujoči promet ni skladna z občinskim prostorskim aktom. A investitor je po dobrih dveh letih

obupal in jeseni ministrstvo zaprosil za prekinitve koncesije. V reševanje nastale situacije se je vključil celo direktor največjega železnikarskega podjetja, ki je bilo pripravljeno prevzeti del stroškov za zagotovitev parkirnih mest, a poti nazaj ni bilo več ...

Koncesija je izgubljena, dolgoletna želja domačinov v Selški dolini, da bi imeli starejši občani možnost domske oskrbe v domačem kraju, pa (za zdaj) ostaja neuresničena. Kdo je kriv za tak razplet? Občina s predvideno lokacijo, ki je naletela na odpor? Bližnji stanovalci, ki so sicer večkrat poudarili, da so za gradnjo doma, a da je lokacija Na Kresu neprimerna za umestitev takega objekta? Koncesionar, ki je vrgl puško v koruzo, namesto da bi zaprosil za zamenjavo lokacije?

Iskanje krivca niti nima smisla; dejstvo je, da kljub vloženi trudi vpletenim ni uspelo dovolj zblížati stališč, da bi našli skupni jezik glede izvedbe projekta. Obliž na izgubljeno koncesijo predstavlja dejstvo, da naj bi ministrstvo kmalu spet razpisalo koncesije, in prav na to se je treba sedaj osredotočiti. Občina se tako v sodelovanju s SeneCuro že pripravlja na nov razpis in išče ustrezne lokacije. Glede na pretekle izkušnje in zaplete bodo izbiri bržkone posvetili posebno pozornost, da ne bi vnovič prišlo do konfliktov.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Severna vrata z zasebnim partnerjem

Mestna občina Kranj lahko začne iskati zasebnega partnerja za izvedbo projekta Severna vrata med Kidričevo in Bleiweisovo cesto v Kranju.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski mestni svet je na nedavni seji dokončno potrdil odlok o javno-zasebnem partnerstvu za projekt Severna vrata. Na območju med Kidričevo in Bleiweisovo cesto v Kranju, kjer je bil prej predviden avtobusni terminal, načrtujejo gradnjo poslovno-stanovanjskega kompleksa s tremi stolpiči, ki bo pretežno namenjen zdravstveno-storitveni dejavnosti, predvsem za potrebe

Osnovnega zdravstva Gorenjske (OZG) in Gorenjskih lekarn, v manjšem delu pa tudi stanovanjem.

Mestna občina Kranj in OZG bosta za izvedbo projekta zagotovila sredstva za nakup zemljišča in izgradnjo prostorov za OZG, če pa bo projekt možno prijaviti za sofinanciranje s strani Evropske unije ali države, pa tudi dodatna sredstva. Preostalo vrednost investicije (projektiranje, pridobitev upravnih dovoljenj, gradnja

kompleksa ter obveznost financiranja projekta), ki je ocenjena na 21 milijonov evrov, bo zagotovil izbrani zasebni partner.

Sprejeti odlok je podlaga za razpis javno-zasebnega partnerstva, v okviru katerega bo lahko občina izbrala zasebnega investitorja za izvedbo projekta. Po besedah župana Matjaža Rakovca naj bi zasebnega investitorja izbrali do konca oktobra letos, začetek gradnje je predviden v avgustu

2022, uporabno dovoljenje za objekt pa naj bi pridobili do avgusta 2025. V odloku je med drugim zapisano, da bo moral župan pred podpisom pogodbe z izbranim zasebnim partnerjem od mestnega sveta pridobiti predhodno odobritev njene vsebine. »Kranj bo s tem projektom dobil lep vhod v mesto, bo tudi velika pridobitev za potrebe zdravstva ne samo v Kranju, ampak tudi širše na Gorenjskem,« je sicer povedal Rakovec.

Za pomoč ljudem v največji stiski

Slovenska karitas začne redno vseslovensko dobrodelno akcijo Pomagajmo preživeti in živeti, ki je namenjena predvsem pomoči brezposelnim, trajno nezaposljivim, starejšim in podpora različnim programom socialnega vključevanja.

MARJANA AHAČIČ

Ljubljana – Zbrana sredstva bodo namenjena predvsem materialni pomoči v obliki hrane ter higienskih pripomočkov in plačilu najnujnejših položnic pa tudi pomoči starejšim z zelo nizkimi pokojninami in dodatki ter še posebej tistim, ki živijo sami, so sporočili na torkovi novinarski konferenci. Del zbranih sredstev v akciji Pomagajmo preživeti in živeti bo tudi tokrat tako kot lani namenjen programom socialnega vključevanja, ki v Karitas temelji predvsem na svetovanju, aktivaciji za prostovoljno delo, učenju različnih koristnih spretnosti in na podpori drugim prilagojenim oblikam dela.

Tako lani kot letos je akcija namenjena tudi vsem prizadetim zaradi gospodarskih posledic epidemije. Kot opozarja Karitas, so se med prosilci za pomoč v tem času znašli številni mlajši, celo študentje. »Med prosilci so tisti, ki za osnovno preživetje poleg minimalne plače nujno potrebujejo dodatno delo ali nadure, kar še posebno

velja za zadolžene in gospodinjstva v najetih stanovanjih, zaposleni za določen čas, ki so jim potekle pogodbe, mladi, ki so končali študij in ne dobijo zaposlitve za svojo izobrazbo ali se preživljajo s pomočjo dela prek študentskega servisa. Seveda so najbolj prizadeti zaposleni v storitvenih dejavnostih, kjer je delo zelo omejeno, kar velja tudi za manjša storitvena podjetja in samozaposlene. Tem se pridružujejo tudi brezposelni, ki jim je poteklo nadomestilo za brezposelnost in ne dobijo nove zaposlitve,« ugotavljajo.

Lani so v akciji zbrali 322 tisoč evrov, kar je omogočilo dodatno učinkovito pomoč najbolj prizadetim izmed več kot devetdeset tisoč oseb, ki jim Karitas materialno pomaga, med njimi je bilo skoraj 13 tisoč starejših.

Sicer pa je Karitas v času epidemije posebej okrepila tudi svetovanja in razbremenilne pogovore na daljavo, saj se, kot ugotavljajo tudi v tej humanitarni organizaciji, gospodinjstva v večjem obsegu srečujejo s psihičnimi stiskami.

Regionalno cesto bo obnavljalo hrvaško podjetje

Lesce, Ljubljana – Direkcija RS za infrastrukturo je javno naročilo za rekonstrukcijo cestišča regionalne ceste na odseku med krožiščema z Boštjanovo ulico in Gorenjsko cesto med Radovljico in Lescami oddala hrvaškemu gradbenemu podjetju Krk, d.d. Gre za odsek ceste proti Lipniški dolini, na delu, kjer je v podvozu speljana pod železniško progo. Vrednost del je nekaj več kot tristo tisoč evrov. Izvajalec bo delno zamenjal spodnji ustroj ceste, opravil višinsko korekcijo poteka in korekcijo prečnega profila ceste ter uredil cestne priključke, so pojasnili na Občini Radovljica, kjer so pristojni za gradnjo pločnika in kolesarske steze na tem odseku. Občina bo sočasno na novo uredila tudi cestno razsvetlavo, prometno signalizacijo, vodovod ter meteorno in fekalno kanalizacijo. Dela bodo predvidoma končana do letošnjega poletja.

V sklopu obnove odseka gorenjske železnice bo država poskrbela še za rekonstrukcijo ceste, Občina Radovljica pa za kolesarsko stezo in pločnik. / Foto: Gorazd Kavčič

Jutri odpirajo sotesko Vintgar

V Turističnem društvu (TD) Gorje so tudi pred začetkom letošnje sezone v soteski Vintgar poskrbeli, da bo obiskovanje varno ter prijazno tako do obiskovalcev kot lokalnih prebivalcev.

MATEJA RANT

Podhom – V soteski Vintgar bodo prve obiskovalce sprejeli že danes, ko jo odpirajo za občane Gorij, Bleda in Jesenic, uradno odprtje za vse obiskovalce pa bo jutri. Ta konec tedna so posebno pozornost namenili družinam, za katere so pripravili ugodne cene vstopnic, je pojasnil strokovni vodja TD Gorje Tomaž Bregant in dodal, da cene vstopnic sicer tudi letos ostajajo na lanski ravni. Odpiralni čas v soteski bodo prilagajali obisku, ki je letos zaradi epidemije še zelo nepredvidljiv. »Za zdaj bo vstop v sotesko možen od 9. do 16. ure, ob koncu tedna do 17. ure, po potrebi pa bomo nato ta čas podaljševali.« Tudi v letošnji sezoni bodo nadaljevali enosmerni ogled Vintgarja, pri čemer je vstopna točka v Podhomu, za vrnitev na izhodišče pa so urejene okoliške pohodne poti, ki so tudi ustrezno označene. Ogled soteske priporočajo v jutranjih in popoldanskih urah, da se obiskovalci izognejo konici med 11. in 14. uro, ko je gneča včasih tudi neobvladljiva.

Pred odprtjem so tudi letos posebno pozornost namenili varnosti, je pojasnil Bregant. Ob urejanju brezjin na obeh straneh soteske je bilo treba vsaj dve tretjini pedestov postaviti na novo. »Brezjini sta po žledu ogoleli, ostala so suha smrekova drevesa, ki so predstavljala veliko grožnjo za obiskovalce. Zato smo zavestno pristopili k sanaciji pobočja in v največji meri poskrbeli, da smo jih požagali na usmerjen način, da so ostala stabilizirana v pobočju.« Ob tem se je sprožilo veliko kamenja, dodatno pa so k eroziji pripomogle razmere v letošnji zimi – deževni jeseni so

V soteski Vintgar, ki jutri odpira vrata za obiskovalce, so predstavili novosti v letošnji sezoni. / Foto: Tina Dokl

sledile velike količine snega in nizke temperature. V dogovoru z zavodom za gozdo so posekali tudi del bukovega gozda nad vstopno točko v sotesko. »Nekatera drevesa so bila že nevarno nagnjena in so predstavljala nevarnost za obiskovalce.«

Tudi v letošnji sezoni bodo nadaljevali enosmerni ogled Vintgarja, pri čemer je vstopna točka v Podhomu, za vrnitev na izhodišče pa so urejene okoliške pohodne poti, ki so tudi ustrezno označene.

Območje so še dodatno zavarovali z leseno ograjo, da bi obiskovalcem preprečili dostop do vode in s tem dodatno erozijo.

Pri obiskovanju soteske so poskrbeli za nadgradnjo že na samem vhodu, kjer so namestili zunanji monitor, s katerim bodo obiskovalcem

že na vstopni točki omogočili pregled nad sotesko. »Na ekranu bomo projicirali del izjemnega naravnega okolja soteske in informacije za obiskovalce – od režima obiskovanja do cen vstopnic,« je razložil Bregant. Tudi letos si želijo, da bi se obiskovalci v čim večji meri odločili za nakup ali rezervacijo vstopnic na spletu. »Gre za občutljivo naravno okolje, ki je tudi del narodnega parka, kjer veljajo posebni režimi,« je opozoril Bregant in dodal, da bodo v prihodnje, ko se bo obisk znova povečal, verjetno prisiljeni sotesko za krajša obdobja zapirati oziroma omejiti število obiskovalcev. Lani je bilo sicer zaradi epidemije obiskovalcev precej manj kot sicer, saj so jih v vsej sezoni naštel 130 tisoč, leto prej pa kar 406 tisoč. »Zato smo že vzpostavili nadzor nad številom obiskovalcev v soteski, pripravili pa smo tudi elaborat prometne ureditve, po katerem je predvideno, da bi občina lahko izdala odločbo o začetni zaporu lokalne ceste, ki

vodi do soteske. Tega si sicer ne želimo, a bo ob povečanem obisku nujno.« Gorenjski župan Peter Torkar je pojasnil, da so se že sestali z medobčinskim inšpektoratom in upravljavcem ceste, Infrastrukturo Bled, in pregledali predlog elaborata ureditve prometa. »Želimo si, da bi promet uredili tako, da bi imeli tako obiskovalci kot lokalni prebivalci čim manj težav.«

Poleg parkirišča v Podhomu imajo obiskovalci na voljo tudi parkirišče na Blejski Dobravi. »Parkirišče bo po novem plačljivo, kar bomo uredili do sredine junija oziroma ravno do začetka turistične sezone,« je pojasnil jeseniški župan Blaž Račič in dodal, da bo parkirišče v prvi vrsti še vedno namenjeno njihovim občanom ob obisku pokopališča, zato bo uro in pol mogoče parkirati brezplačno, tisti, ki bodo ostali dlje, med njimi so tudi obiskovalci soteske, pa bodo za parkiranje odšteli pet evrov, podobno kot na gorenjski strani.

Veselijo se prizidka k vrtcu

Včeraj se je začela gradnja prizidka k vrtcu v Mojstrani, finančno zajetna občinska investicija.

SUZANA P. KOVAČIČ

Mojstrana – Investicija je bila nujno potrebna zaradi prostorske stiske obstoječega vrtca, ki ga v petih oddelkih v tem šolskem letu obiskuje 81 otrok; v tem šolskem letu je bil še večji vpis kot v preteklih letih. Za izvajalca del je bilo z javnim razpisom izbrano podjetje

Kovinar Gradnje z Jesenic. Investicija je vredna blizu enega milijona evrov in je za zdaj financirana iz občinskega proračuna, poskušali pa bodo pridobiti tudi nepovratna sredstva za sofinanciranje gradnje, kot je v enem od intervjujev napovedal kranjskogorski župan Janez Hrovat. Rok za dokončanje del je 190 koledarskih

dni, do meseca novembra. Vrtec sodi v pristojnost Osnovne šole 16. decembra Mojstrana, ravnateljica Darja Pikon je povedala, da bo vzgojno-izobraževalno delo v obstoječem delu vrtca in v še enem vrtčevskem oddelku v šolskih prostorih do poletnih počitnic potekalo kot običajno, med poletnimi počitnicami pa bodo

varstvo otrok izvajali samo v šolskih prostorih, da bo gradnja prizidka vrtca potekala čim bolj nemoteno. »Veseli in srečni smo, da se je gradnja začela,« je ob tem poudarila Darja Pikon in dodala, da je prizidek vrtca prva faza investicije, v nadaljevanju so tudi v obstoječem delu vrtca predvidene nove igralnice za otroke.

Pod Turni bo zapornica

Občina Jezersko sprejema odlok o ureditvi mirujočega prometa v občini. Najprej bo veljal za parkirišče Pod Turni, za katerega so že pridobili zemljišča in ga bodo začeli urejati.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Jezersko – Že pred petimi leti je Občina Jezersko s študijo mirujočega prometa začela aktivnosti na tem področju, zdaj pa ponuja v sprejem odlok, ki bo urejal način parkiranja. Najprej bodo odlok sprejeli za parkirišče Pod Turni, kjer je občina kupila zemljišče za parkirišče, zatem ga bodo dopolnili še za ostala območja. Trenutno pripravljajo idejno zasnovo za ureditev tega parkirišča. Tu bodo uredili parkirna mesta za osebna vozila, jih označili, na skrajnem jugovzhodnem delu postavili zapornico, namestili naj bi parkomate, razširili tamkajšnjo cesto za možnost dvosmernega prometa na lokaciji zapornice ter razširitev obstoječe lokalne ceste na obeh straneh zapornice za ustavljenega vozila v smeri Ravenska Kočna–Planšarsko jezero in proti dolini

Ravenske Kočne. Poskrbeti bo treba za odvajanje meteorne vode, napajanje z elektriko za potrebe opreme in še kaj.

Predlog odloka ureja ureditev mirujočega prometa na javnih parkirnih površinah, način določanja cene parkiranja, izdajanje parkirnih kartic, parkirišče Ravenska Kočna, inšpekcijski in redarski nadzor. Ker bo po odloku prepovedano parkirati na javnih površinah, bodo morali najti tudi parkirišča zanje in poskrbeti za tranzit avtobusnih potnikov do doline. Tudi počitniškim prikolicam in avtodomom tu ne bo dovoljeno parkirati. Odlok določa plačilo parkirnine, podrobnosti o ceni pa določi občinski svet. Parkirna bo veljala vsak dan v času izrazitega povečanja obiska, to je v terminu 24. junija do 31. avgusta; od 1. do 23. junija in od 1. septembra do 15. oktobra pa ob sobotah,

nedeljah in praznikih. Odlok določa tri vrste parkirnih kartic – za občane, za lastnike za dostop do nepremičnin in za oskrbovalce planinskih koč, mogoče pa bo pridobiti tudi službeno parkirno kartico, ki jo na podlagi vloge izda občinska uprava. Besedilo odloka bodo dali v pregled Medobčinskemu inšpektoratu Kranj, do drugega branja pričakujejo pripombe občinskih svetnikov, verjetno pa se bo vsebina prilagajala tudi po prvi sezoni izvajanja določb. Odlok določa tudi globe za morebitne kršitve.

Na predlog odloka o ureditvi mirujočega prometa so svetniki že zdaj nanizali nekaj pripomb. Kako se bo meril čas parkiranja, ali ne bi bilo smiselno pobirati parkirnine tudi pozimi (po odloku naj bi bilo parkiranje brezplačno), kako bodo do kmetije za zapornico dostopali njeni obiskovalci, kako

bodo reševali situacije, ko bo parkirišče polno zasedeno in se bo pred zapornico nabrala vrsta čakajočih vozil? Ali ne bi poskrbeli tudi za nekakšen semafor zasedenosti parkirišča? Kako bodo sicer urejali parkiranje na območju Jezerskega, saj verjetno ne bo dovolj eno samo plačljivo parkirišče? Po strategiji urejanja mirujočega prometa je na Jezerskem predvidenih več parkirišč, je povedal župan Andrej Karničar. V središču vasi bi bilo parkiranje brezplačno, na območju pri Planšarskem jezeru in parkirišču Pod Turni naj bi veljala nižja parkirna tarifa, na visokogorskih parkiriščih višje v dolini Ravenske Kočne pa višja. Zapora Ravenske Kočne gre z roko v roki z ureditvijo zapornice Pod Turni. Za obiskovalce, ki bi si želeli še višje, pa bodo morali zagotoviti transfer z enega od parkirišč, je še dejal župan.

Priznanje za pot Juliana

MARJANA AHAČIČ

Bohinj – Po številnih domačih in mednarodnih priznanjih je daljinsko pohodniško pot Juliana Trail opazilo in nagradilo tudi Britansko združenje turističnih novinarjev, ki je 330 kilometrov dolgo pot izbralo za najbolj inovativen evropski turistični projekt v preteklem letu. Opisali so jo kot odlično novo pohodniško pot, ki vodi skozi Julijske Alpe in daje poudarek na trajnosti turizma. »Narejena je, da zmanjša število obiskovalcev Triglava, ki je preveč obiskana gora. Juliana pa

obkroži ikoničen vrh, ne da bi ga osvojila. Tako nanesito dvodnevne vzpona na Triglav spodbuja obiskovalce k daljšemu obisku, med katerim raziskujejo okolico, ki je enako lepa. Skoraj vsaka etapa se začne v vasi ali mestu, do katerega lahko dostopamo z avtobusom ali vlakom, s čimer prispeva tudi k zmanjšanju prometa,« je med drugim zapisano v obrazložitvi. Juliana trail so v skupnosti Julijske Alpe zasnovali kot produkt, ki povezuje kulturo, dediščino in kulinariko s posebnim poudarkom na trajnostnem turizmu.

Sredstva bodo razdelili med ljubiteljska društva

Tržič – Občina Tržič je zaključila razpis za sofinanciranje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti za leto 2021, z društvi že popisujejo pogodbe. Na javni razpis se je prijavilo 18 lokalnih kulturnih društev ter Zveza kulturnih organizacij Tržič. Delovanje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti bo tokrat podprto v višini dobrih devetdeset tisoč evrov, sredstva pa bodo razdeljena med KD FS Karavanke, Mladinsko gledališče Tržič, KUD Lom pod Storžičem, Pevsko društvo Zupan, KD Kruh Križe, KD Pihalni orkester Tržič, KUD Ampus, KD Svarun, KD Zali rovt, KUD Načeta paleta, KUD Leyli, KD sv. Janez Krstnik Kovor, KD Jerbas, KD Ignacij Hladnik Tržič, KD tržiških likovnikov, KUD Podljubelj ter ZKO Tržič. V reševanju sta še pritožbi dveh kulturnih društev, ki sta se prijavili na razpis.

STIEBEL ELTRON

Naše znanje, vaše udobje.

A++

Toplotna črpalka zrak-voda WPL 19/24 I(K).
Odlična izbira za prenovno ogrevanje.

BREZ ZUNANJE ENOTE

**PREMIUM RAZRED
POSTAVITEV V HIŠI
TIHO DELOVANJE
MODERN IN LEP DIZAJN
VRHUNSKA TEHNOLOGIJA
ZAGOTOVI VELIKE PRIHRANKE
DO 3200 EUR SUBVENCije EKO SKLADA**

080 16 18 | eltron.si

V SPOMIN

Dr. Vladimir Žumer

(1949–2021)

»Karkoli v življenju delaš, delaj preudarno in misli na konec,« je bilo temeljno življenjsko vodilo dr. Vladimira Žumra, ki se je devetnajstega marca v 72. letu starosti nepričakovano odpravil na svoj poslednji camino. Vlada Žumra smo Predvdorčani zadnja leta, ko se je po upokojitvi za stalno priselil v našo občino, spoznavali predvsem kot neutrudnega in strastnega romarja v Santiago de Compostelo. Jakobove romarske poti v Španiji sta z ženo Francesko odkrila leta 2008, ko sta se do Santiaga odpravila prvič. Romanja sta potem vsa leta ponavljala, skupaj s prijatelji ali vsak zase. Vlado je rad poudaril, da je celodnevna in večmesečna naporna hoja najboljše zdravilo za telo, dušo in duha. Da bi čim več ljudi navdušila za hojo, sta zakonca Žumer osnovala in trasirala tudi predvdorsko različico slovenske Jakobove poti, ki pelje iz Hraš pri Vodica, čez predvdorski Sv. Jakob do Brezij.

Vladimir Žumer pa ni znan samo kot popotnik in predavatelj romarskih doživetij, pač pa velja za enega najpomembnejših in najbolj uspešnih slovenskih arhivistov vseh generacij. Njegov strokovni in raziskovalni opus je izjemen na vseh treh področjih slovenske arhivistike: pri razvijanju znanstvene arhivske teorije in prakse, pri organizaciji arhivske službe in pri seznanjanju strokovne in širše javnosti z vlogo in pomenom arhiviranja dokumentacije. Po končanem študiju zgodovine in sociologije na ljubljanski Filozofski fakulteti se je leta 1973 najprej za trinajst let zaposlil v Zgodovinskem arhivu, nato pa sprva kot namestnik direktorice in kasneje kot direktor opravljal vodilno funkcijo Arhiva Republike Slovenije. Po koncu mandata leta 2004 je do upokojitve vodil Arhivski center za strokovni razvoj. Pri svojem delu je osrednjo pozornost namenjal strokovni obdelavi arhivskega gradiva in njegovi valorizaciji. Vrednotenju arhivskega gradiva je namenil tudi obe svoji znanstveni deli, najprej leta 1994 magisterij in nato leta 2007 še doktorat. Za dosežke pri razvoju slovenske arhivistike, za varovanje in ohranjanje arhivske dediščine, za strokovna izobraževanja in arhivsko zakonodajo je dr. Žumer leta 2004 prejel Aškerčovo nagrado, ki je najvišje državno priznanje s področja arhivistike. Dr. Vladimir Žumer je bil mednarodno priznan arhivski strokovnjak tudi na področju informatizacije arhivskega gradiva, za kar je leta 2015 prejel češko državno odlikovanje.

Ivka Sodnik

Občina Šenčur praznuje

Danes, na dan sv. Jurija, občina Šenčur praznuje občinski praznik. Prireditev s podelitvijo občinskih priznanj si lahko danes ob 19. uri ogledamo na občinski spletni strani, odprli so tudi razstavo na prostem Izginula dediščina Šenčurja.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Občinski praznik v Šenčurju že drugo leto zapored mineva v senci epidemije. Lani aprila so vsa dogajanja ob občinskem prazniku odpovedali in se odločili za rezervno praznovanje septembra, vendar ga tudi takrat niso mogli izpeljati po željah. Letos so praznovanje prilagodili razmeram in poteka virtualno. Prireditev, ki jo je pripravilo Kulturno društvo Osnovne šole Šenčur, so posneli in si jo lahko na današnji praznični dan ob 19. uri ogledamo na občinski spletni strani. Podelili bodo dve občinski priznanji, letos zlati plaketi občine prejmeta kulturnika Dragica Markun iz Srednje vasi in Milan Krišelj z Visokega, nagradili bodo tudi lansko zlato maturantko Izo Draklar. Občanke in občane bo ob prazniku nagoovoril tudi župan Ciril Kozjek.

Prazničnih dogodkov, ki so jih pripravila društva v občini, letos ne bo, razen razstave na prostem, ki jo je v sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine in ob podpori Občine Šenčur pripravilo Kulturno društvo Hiša čez cesto. Razstavo Izginula dediščina Šenčurja so pred cerkvijo sv. Jurija

Ob prazniku občine Šenčur so ta teden odprli razstavo na prostem z naslovom Izginula dediščina Šenčurja. Na sliki avtorici razstave (desno) Nataša Ūlen in Dragica Markun (levo). / Foto: Tina Dokl

odprli v torek, na ogled pa bo do 31. julija. Razstava nudi pregled obširnega arhivskega gradiva ZVKDS, OE Kranj, Gorenjskega muzeja, Oddelka za etnologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (po raziskavi Šenčurja Američana prof. Joela M. Halperna in prof. dr. Jožeta Hudalesa ter njegovih študentov s filozofske fakultete), Slovenskega etnološkega muzeja, gradiva prof. Petra Fistra in njegove

soproke Majde Fister, etnologinje, ki je sodelovala pri raziskavi prof. Halperna, ter tudi zasebnih zbirk razglednic dolgoletnih lokalnih zbirateljev Jožeta Markuna, Gregorja Kopača, Franca Kočarja, fotografije Dragice Markun ter drugih krajanov. Idejni vodja je v Šenčurju rojena Dragica Markun, k projektu je pa povabila tudi konservatorico Natašo Ūlen, mag. inž. arhitekture. Predstavljena je predvsem

profana arhitektura Šenčurja v različnih obdobjih v primerjavi s sedanjim stanjem, ohranjenostjo ter obenem potencialom za prenovo, ki ga Šenčur ima.

Hkrati so v muzeju občine odprli še drugo razstavo, ki prikazuje družbeno in družabno življenje v preteklosti Šenčurjanov. Ta bo v muzeju odprta do 9. maja vsak torek in petek od 17. do 19. ure in vsako nedeljo od 10. do 12. ure.

Pozitivno poslovala večina zavodov

Ljudska univerza Kranj je edini javni zavod v Kranju, ki je lani posloval z izgubo, zato mestni svetniki njeni direktorici niso odobrili izplačila delovne uspešnosti. Trije direktorji so se dodatku sami odpovedali.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V lanskem letu so skorajda vsi javni zavodi, katerih (so)ustanoviteljica je Mestna občina Kranj (od po-klicnih gasilcev, knjižnice, muzeja do osnovnih šol in vrtcev), poslovali pozitivno, ustvarjene preseške pa bodo večinoma porabili za investicije. Samo Ljudska univerza (LU) Kranj je izkazala nekaj več kot 38 tisoč evrov izgube, ki pa jo bo pokrila po zaslugi pozitivnega poslovanja v preteklih letih. Primanjkljaj je nastal predvsem zaradi zaprtja šolskih objektov v času epidemije, kar jim je močno zmanjšalo prihodke iz tečajnine in uporabnine.

S poslovanjem javnih zavodov se je na aprilski seji seznanil kranjski mestni svet, prav tako pa tudi

s predlogom izplačila re-dne delovne uspešnosti direktorjev javnih zavodov za drugo polletje 2020. To naj bi na predlog svetov zavodov izplačali večini direktorjev oziroma ravnateljev, medtem ko so se mu direktorji Zavoda za šport Kranj Branko Fartek, Zavoda za turizem in kulturo Kranj Klemen Malovrh ter Lokalne energetske agencije Gorenjske Anton Pogačnik odpovedali.

Mestni svetniki so po daljši razpravi odločili, da bodo ta dodatek prejeli vsi ravnatelji osnovnih šol in vrtcev ter direktorji zavodov Osnovno zdravstvo Gorenjske, Gorenjski muzej, Prešernovo gledališče, Gasilsko reševalna služba Kranj in Glasbena šola Kranj, za katere je bilo izplačilo tudi predlagano.

Dodatek za delovno uspešnost pa so svetniki odrekli direktorici LU Kranj Mateji Šmid zaradi negativnega poslovanja zavoda v lanskem letu. »Ne zdi se nam prav, da se predlaga uspešnost direktorja kljub negativnemu poslovanju, sploh ob pripombi, da se direktorji nekaterih zavodov, ki so pozitivno poslovali, niso izpostavili in se niso predlagali za nagrado iz delovne uspešnosti, kar je pohvalno,« je tako dejala samostojna svetnica Ana Pavlovski, ki ji je uspel tudi predlog, da so o izplačilu delovne uspešnosti Šmidovi glasovali posebej, za ostale direktorje in ravnatelje pa v paketu.

Igor Velov (Lista za razvoj Kranja) je celo predlagal, da bi morali breme epidemije covida-19, ki je izpadla vrsta

aktivnosti in prihodkov, nositi vsi ravnatelji in direktorji zavodov ter se odreči letni nagradi. Irena Dolenc (NSi) je vzela v bran ravnatelje osnovnih šol, ker so bili po njenih besedah zaradi šolanja na daljavo precej obremenjeni. »Kakor vem, so vsi ravnatelji prihajali v šole in jih pravzaprav stražili, zato da so učitelji delali od doma. Ogromno je bilo povezovanja in razvrščanja za testiranja in cepljenja, tako da ne bi vseh stvari metala v isti koš,« je povedala.

Redna delovna uspešnost sicer letno znaša največ dve osnovni mesečni plači javnega uslužbenca. Kriteriji so za posamezna področja različni, večinoma pa doseženi odstotek izplačila znaša med sedemdeset in sto odstotki navedene vsote.

Ob prazniku bodo položili vence

Škofja Loka – Ob bližnjem dnevu upora proti okupatorji bodo predsedniki krajevnih organizacij Združenja borcev za vrednote NOB Škofja Loka v okviru dovoljenih ukrepov obiskali spomenike NOB in s polaganjem vencev obeležili obletnico nastanka OF. V ponedeljek, 26. aprila, bodo v KO Gorenja vas - Poljane položili nagelj k osrednjim spomenikom v krajih Poljane, Gorenja vas, Hotavlje, Trebija in Sovodenj. Delegacija KO ZB NOB Žiri bo položila venec k spomeniku pred osnovno šolo v Žireh v torek, 27. aprila, opoldne. V KO ZB NOB Zali Log bodo venec položili na spomeniku v Zalem Logu, v KO Stara Loka - Podlubnik k spomeniku na Križni Gori, v KO Škofja Loka - mesto k spominski plošči na hiši v Studencu, kjer je bila ustanovljena OF v Škofji Loki, v KO Dražgoše bodo venec položili k osrednjemu spomeniku. V ponedeljek, 26. aprila, ob 10. uri pa bodo pri Domu Zveze borcev v Škofji Loki položili venec skupaj z nekaterimi predstavniki političnih organizacij in civilne družbe.

Balinišče Ravne prijaznejše za okolico

Tržič – Občina Tržič je na balinišču na Ravnah zaključila investicijo zaprtja objekta s fasadnimi paneli na zahodni in severni strani, kar sta predvidevala že projektna dokumentacija in v drugi fazi veljavno gradbeno dovoljenje iz leta 2009. Kot so sporočili z občinske uprave, bo poleg boljših pogojev za izvajanje športne in druge dejavnosti balinišče odslej tudi manj moteče za okolico. Skupna vrednost celotne investicije znaša slabih 36 tisoč evrov, na občini na podlagi javnega razpisa za del investicije pričakujejo sofinancirana sredstva Fundacije RS za šport.

Bo ploščad treba odstraniti

Razgledna ploščad na Starem gradu nad Kamnikom je nelegalen objekt, je v nadzoru ugotovila gradbena inšpekcija, ki je odredila njeno odstranitev.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Razgledno ploščad mora investitor, družba Avto Dom In iz Velenja, odstraniti do 20. decembra letos in vzpostaviti prejšnje stanje, je z inšpekcijsko odločbo odredil gradbeni inšpektorat. Kot so zapisali, je bila namreč izvedena brez gradbenega dovoljenja, zato je nelegalna.

Podjetje Avto Dom In oziroma njegov lastnik Stanislav Knez, ki je ploščad nad Kamnikom zgradil, je sicer vlogo za izdajo gradbenega dovoljenja z vsi potrebnimi dokumentacijami vložil na kamniško upravno enoto, a je ta izdajo dovoljenja s sklepom zavrgla, češ da za objekt, kakršen je bil predstavljen v predloženi dokumentaciji, po tedaj veljavni zakonodaji gradbeno dovoljenje ni bilo potrebno. Temu je pritrčila tudi inšpekcijska odločba, ki pa je ugotovila, da je za objekt, kakršen je bil dejansko zgrajen tako po takratni kot po zdajšnji zakonodaji, gradbeno dovoljenje treba pridobiti.

Kot je znano, je 30. junija 2018 v veljavo stopila nova gradbena zakonodaja, investitor pa je dovoljenja pridobil še po stari. Med inšpekcijskim postopkom je želel dokazati, da se je gradnja ploščadi začela aprila ali maja leta 2018 in se morajo v postopku upoštevati določbe prejšnje zakonodaje. Inšpektorat zgolj na podlagi ortofoto posnetkov območja s konca aprila, na katerih začetek del še ni viden, in konca avgusta, na katerih je gradnja že razvidna, ni mogel dokazati drugače, in zato upošteval navedbe

Razgledna ploščad na Starem gradu

investitorja ter nadzor vodil v skladu s tedaj veljavno zakonodajo.

Vprašanje je torej bilo, ali gre v primeru ploščadi za enostaven objekt, za katerega ni potrebno gradbeno dovoljenje, ali za nezahtevnega, ki gradbeno dovoljenje mora imeti. Enostaven objekt po takrat veljavni zakonodaji ne sme presežati 3,5 metra od temeljev do vrha, če to višino presega in je nižji od desetih metrov, pa velja za nezahteven objekt. V vlogi za izdajo gradbenega dovoljenja na Upravni enoti Kamnik je investitor višino objekta opredelil na 3,45 metra, po inšpekcijskem ogledu in meritvah pa je bilo ugotovljeno, da je objekt na zahodnem delu od temelja do vrha ograje visok 4,11 metra in tako za 61 centimetrov presega dovoljeno najvišjo višino ter se tako uvršča med objekte, za katere pa je treba pridobiti gradbeno dovoljenje.

Do odstopanja je prišlo, kot je inšpektorju pojasnil

investitor, ker na osnovi geodetskega posneta zaradi zaraščenosti, vse kaskadne skalne izbokline in vdolbine niso bile natančno opredeljene, ampak le povprečje med njimi. Ob začetku gradnje se je izkazalo, da dejansko stanje na lokaciji skrajnega zahodnega temelja nekoliko odstopajo od predvidevanj.

Investitor pa je sicer že med gradnjo na Občino Kamnik vložil pobudo za spremembo občinskega prostorskega načrta, saj je nameraval po izgradnji z njim tržiti, za kar je potreboval gradbeno in uporabno dovoljenje, do katerega bi lahko prišel po spremembi namembnosti območja. Nov OPN naj bi bil sprejet do pomladi 2019, torej še pred dokončanjem ploščadi, ki je bilo predvideno poleti.

Kot je še razvidno iz inšpekcijske odločbe je investitor inšpektorat februarja nato prosil, da glede na težko dostopen kaskadni teren tolerira minimalno višinsko

napako, saj da bo ploščad dovoljenje dobila takoj po sprejetju sprememb OPN, kar je sedaj predvideno še pred letošnjim poletjem. Kljub temu je gradbeni inšpektorat izdal odločbo, s katero je odredil odstranitev objekta. Kot pa so še navedli v obrazložitvi, lahko v odrejenem roku, torej do 20. decembra, objekt tudi legalizira, torej pridobi gradbeno dovoljenje. V tem primeru gradbeni inšpektorat postopka ne bo nadaljeval.

Kot nam je povedal investitor Stanislav Knez, nikakor ne računa, da bi bilo ploščad, katere gradnjo je sicer podprla tudi Občina Kamnik, na koncu res treba podreti. V primeru, da bi se to vendarle zgodilo, pa bi moral za to nekdo odgovarjati, je še dejal investitor, ki je sicer lastnik precejšnjega dela zemljišč na širšem območju Starega gradu in ima na tem območju v načrtu še več projektov, ki pa jih je (vsaj za zdaj) postavil na stranski tir.

Stari vrh letošnjo zimo sameval

Lansko poslovno leto so v Smučarsko turističnem centru (STC) Stari vrh zaznamovali ena izmed najslabših zim v sezoni 2019/20 in ukrepi v zvezi z epidemijo covid-19.

MATEJA RANT

Gorenja vas – Pandemija je povzročila, da je bilo za STC Stari vrh po besedah direktorja Tomaža Trobiša lansko leto zelo kaotično. »Stresla nas je že pretekla zimska sezona, ki smo jo končali pred 28. februarjem in tako našteili le 52 smučarskih dni.« Zaradi ukrepov, ki so spremljali epidemijo covid-19, so pred začetkom lanske smučarske sezone dolgo oklevali in tehtali različne možnosti, kako bi jo izvedli, a so se na koncu odločili, da žičniških naprav sploh ne bodo zagnali. »Odločitev je bila pravilna, s kakršnokoli drugačno odločitvijo bi stroški nastali že decembra, izguba pa bi bila še precej višja od sedanjih petdeset tisoč evrov,« je pojasnil Trobiš.

Zato, da so obdržali zaposlene, so koristili ukrepe iz protikoronskih zakonov. A se je dodatno zapletlo zaradi izvršbe največjega upnika, Zavarovalnice Triglav, saj so se subvencije iz protikoronskih ukrepov preusmerile v poplačilo

dolga, nastalega še pred letom 2016. »Z Zavarovalnico Triglav smo nato dosegli sporazum o obročnem poplačilu z enoletnim moratorijem, del dolga pa so nam odpisali.« Lansko leto tako po Trobiševem prepričanju še jasneje utrjuje tezo, da smučišče ob predpostavki milih zim dolgoročno ni sposobno preživeti, saj prihodki slabih zimskih sezon ne omogočajo ne tekočega ne investicijskega vzdrževanja smučarskih naprav. »Z vidika zagotavljanja dolgoročne stabilnosti poslovanja je za samo preživetje družbe nujno preiti tudi na delovanje v poletnih mesecih.« V minulim letu so tako že izvedli nekaj aktivnosti v smeri letnega turizma, ki pa so se ustavile zaradi ukrepov, povezanih s covidom-19. Letos bodo napore usmerili v pripravo predloga novih služnostnih pogodb za zemljišča, ki se uporabljajo tako za potrebe smučišča kot tudi za potencialne druge programe, med katere v prvi vrsti uvrščajo kolesarski park z različnimi težavnostnimi stopnjami.

Vseslovensko petje s srci

Kranj – Danes, 23. aprila, na dan sv. Jurija, bo že četrto leto zapored potekal skupni projekt Vseslovensko petje s srci. Skupaj bomo peli slovenske pesmi med 10. in 11. uro. Vabljeni k aktivnemu pristopu iz svojega lokalnega okolja in širjenju informacije ter spodbujanju sorodnikov, prijateljev, kolegov in znancev, da se pridružijo akciji. »Pojemo lahko tudi v zaprtih prostorih sami, na prostem, v družbi najdražjih. Povežemo se preko različnih spletnih omrežij in sestavimo nevidno mrežo naših src,« sporočajo organizatorji akcije. Seznam desetih skupnih pesmi najdete na kanalu Vseslovensko petje s srci 2021 na YouTubu, druge izberete po lastni želji.

Omogočili tudi širitev cone

Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je odobrila evropska sredstva za 2,4 milijona evrov vreden projekt komunalnega opremljanja poslovne cone Žiri.

MATEJA RANT

Žiri – V okviru projekta bo Občina Žiri uredila oziroma dogradila ekonomsko-poslovno infrastrukturo na območju obstoječe poslovne cone. »S tem bodo zagotovljeni pogoji za rast in razvoj podjetij, ki širijo svojo poslovno dejavnost in so pomembni zaposlovalci na regionalni ravni,« so sporočili iz službe vlade za razvoj in evropsko

kohezijsko politiko. »To je bil še zadnji pogoj, da objavimo razpis, izberemo izvajalca in začnemo dela. Tega smo se zelo razveselili, saj smo v ta projekt, ki bo omogočil tudi širitev industrijske cone, vložili veliko truda,« je poudaril župan Janez Žakelj. Ureditev ekonomsko-poslovne cone pomeni pomemben prispevek k razvoju gospodarstva v občini Žiri oziroma regiji, povečanju dodane

vrednosti malih in srednje velikih podjetij ter povečanju zaposlovanja, so ob tem še dodali v službi vlade za razvoj. Za dobrih 2,4 milijona evrov vreden projekt, ki ga bo Občina Žiri izvajala v okviru dogovora za razvoj gorenjske razvojne regije, bo Evropski sklad za regionalni razvoj prispeval 869 tisoč evrov, še 372 tisoč evrov pa bodo za projekt namenili iz državnega proračuna.

ADLER APOTHEKE
FERLACH BOROVLJE
DR. EVA ROSIAN

LEKARNA V BOROVLJAH Z BOGATO TRADICIJO
A-9170 Borovlje/Ferlach • Glavni trg/Hauptplatz 16
T: 0043 4227 2225 • E: adler@apothekeferlach.at
pon. - pet., 8:00 - 12:30 in 14:30 - 18:00, sob., 8:00 - 12:00

• Naročila za zdravila sprejemamo tudi po telefonu in e-pošti • Ekspresna dobava zdravil tudi iz NEMČIJE • Bachovi cvetni pripravki in Schüsslerjeve soli

Tamara Rigelnik Dr. Eva Rosian

Obiščite nas na Facebook-u

www.apothekeferlach.at
GOVORIMO SLOVENSKO

Zbor v Kranjski Gori

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranjska Gora – Slovenska ženska odbojarska reprezentanca se je v ponedeljek zbrala v Kranjski Gori, kjer se pripravljajo na kvalifikacije za evropsko prvenstvo. Pozivu selektorja slovenske reprezentance Alessandra Chiappinija so se odzvale vse igralkice z izjemo Lane Ščuka, ki se je igranju za reprezentanco odpovedala zaradi študijskih obveznosti, Iza Mlakar in Maja Pahor pa sta zaključili kariero.

V kvalifikacijah se bodo v skupini F pomerile s Češko, Latvijo in Bosno in Hercegovino. Prvi turnir četverice bo med 6. in 8. majem v Daugavpilsu, drugi, v katerem se bodo ekipe med seboj

pomerile še drugič, pa med 14. in 16. majem v Zenici.

»Poznamo potencial Češke, Latvija je za nas neznanka, Bosna in Hercegovina pa ima v svojih vrstah nekatere res dobre posameznice. Moramo biti previdni in se zares dobro pripraviti, saj bodo tekme težke,« je ob prihodu v Kranjsko Goro povedal Chiappini.

Reprezentanca bo na Gorenjskem ostala do konca tedna in nato 26. in 27. aprila igrala pripravljalni tekmi z Avstrijo, sledila bosta še obračuna z Madžarsko. Zadnje treninge bodo Slovenke opravile v Mariboru in nato 4. maja odpotovale v Latvijo.

Prvenstvo bodo konec avgusta skupaj gostile Srbija, Bolgarija, Hrvaška in Romunija.

Z zmago iz Ljudskega vrta

JOŽE MARINČEK

Maribor – Nogometaši v prvi slovenski nogometni ligi so v torek in sredo odigrali tekme 29. kroga. V Ljudskem vrtu so Mariborčani gostili Domžalčane. Že v prvem polčasu so gostje nekdanjemu trenerju Domžal Simonu Rožmanu, ki sedaj sedi na klopi vijoličastih, pokazali, da so tokrat boljši tekmelec. V razmiku manj kot

deset minut so zadeli Sven Šoštarič Karič, Arnel Jakupovič in Senijad Ibričić. Mariboru je v drugem polčasu uspelo doseči častni zadek in postaviti končni izid derbija kola – 1 : 3 za goste. Na vrhu lestvice je Olimpija s sedmimi točkami naskoka pred drugouvrščenim Mariborom, Domžale so četrte in za tretjo Muro zaostajajo dve točki. Domžalčani bodo v soboto igrali s Celjem.

Košarkarice za vstop v finale prvenstva in pokala

Ljubljana – Košarkarice v prvi ženski košarkarski ligi so se ta teden pomerile v polfinalnih dvobojih. Igralkice Cinkarne Celje so si z dvema zmagama nad Tosamo Ledito že prigrabile vstopnico za finale državnega prvenstva, dvoboj med Ježico in Triglavom pa bo odločen v torek. Prvi dvoboj so na domačem terenu triglavanke dobile s 55 : 52, v sredo pa so bile v Ljubljani boljše košarkarice Ježice in s 75 : 62 polfinalno serijo izenačile na 1 : 1. Še preden se bodo Kranjčanke v torek potegovala za finale državnega prvenstva, pa jih ta konec tedna čaka še zaključni turnir Pokala članic, ki bo potekal v Celju. Njihove nasprotnice v sobotnem polfinalu bodo košarkarice Grosuplja, v drugem polfinalnem paru pa se bodo pomerile igralkice Cinkarne Celje in Ježice. Finale bo v nedeljo popoldne.

Tudi Triglav v skupino za prvaka

Kranj – Drugoligaši so s tekmami 15. kroga zaključili redni del prvenstva. Triglav si je z zmago v dvoboju s Fužinarjem zagotovil nastop v skupini za prvaka. Na domačem igrišču so tekmece premagali z 1 : 0 in se tako uvrstili v zgornji del lestvice, na sedmo mesto. Za uvrstitev v skupino za prvaka bi triglavanom sicer zadostoval že neodločen izid. Ekipe Radomlje in Krka sta se v obračunu vodilnih ekip lige razšli brez zmagovalca. Roltek Dob pa je bil boljši od Šmartnega 1928 z 2 : 1. Liga za prvaka se nadaljuje že jutri. Radomljani se bodo pomerili z velenjskim Rudarjem, v Dobu pa se bodo domačini srečali nogometaši kranjskega Triglava. Obe tekmi bosta ob 17. uri.

Bečan do naslova državnega prvaka

Griže pri Žalcu – Gorski tekači so minuli konec tedna sezono začeli z državnim prvenstvom v disciplini gor-dol, ki je potekalo v Grižah pri Žalcu. V moški konkurenci si je naslov državnega prvaka pričakovano pritekel Timotej Bečan, član kamniškega KGT Papež. Med Gorenjkami je bila Kamničanka Nuša Mali (Olimpija) druga.

V skupnem seštevku slavili plavalci Triglava

V soboto je potekal drugi del Pokala Triglav 2021, kjer je nastopilo več kot dvesto plavalcev iz enaindvajsetih slovenskih klubov. Med triglavani so bili najuspešnejši Sašo Božkan, Ben Schwietert in Zala Pogačar.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Ekipna tekma kadetov in starejših Pokal Triglav 2021, ki ga je v dveh delih organiziral Plavalni klub (PK) Triglav Kranj, je nastal kot posledica pomanjkanja tekmovalcev v Sloveniji kot Evropi. »Plavalci, pred katerimi so velike preizkušnje, kot so evropska prvenstva in olimpijske igre, nujno potrebujejo tekme za preizkus in spodbudo. S tem namenom smo tokrat prvič organizirali Pokal Triglav 2021, ki nima namena postati tradicionalen, saj upamo, da se bodo razmere normalizirale in se bomo vrnili v ustaljen tekmovalni ritem,« je povedal glavni trener omenjenega kluba Luka Berdajs in dodal: »V času epidemije smo skupno organizirali štiri tekme, zato smo se že navadili na ukrepom prilagojen organizacijski sistem, je pa vzdušje brez gledalcev zagotovo nekoliko drugačno. A v prvi vrsti smo veseli, da sploh lahko tekmujejo.«

Na prvem delu Pokala Triglav 2021, ki je potekal 27. marca, se je preizkusilo 220

Na Pokalu Triglav 2021, ki je potekal v dveh tekmovalnih delih, se je skupno pomerilo več kot štiristo plavalcev. / Foto: Tina Dokl

tekmovalcev iz 18 slovenskih klubov, na drugem delu pa je bilo prijavljenih 235, od tega 35 iz domačega kluba in ena tekmovalka iz Hrvaške. V skupnem ekipnem seštevku je slavil domači PK Triglav Kranj. Na drugo mesto se je uvrstil PK Olimpija in tretje PK Ljubljana. Nastopili so še trije gorenjski klubi, in sicer PK Radovljica, ki je osvojil šesto mesto, PK Kamnik, ki se je uvrstil na deveto

mesto in Kranjsko plavalno društvo Zvezda, ki je zasedlo dvajseto mesto. Med triglavani je s tremi zmagami slavil Sašo Božkan, dve zmagi si je prislužil Ben Schwietert, med ženskami pa je bila prav tako z dvema zmagama najuspešnejša Zala Pogačar. Med gorenjskimi predstavniki si je prvo mesto v disciplini dvesto metrov hrbtno priplavala še Tinkara Lipovec iz PK Radovljica.

Berdajs nam je še zaupal, da v maju načrtujejo izvedbo podobnega pokalnega tekmovanja za mlajše člane, a le v primeru, če bodo ukrepi dovoljevali tekmovanja najmlajšim starostnim kategorijam. »Petega in šestega junija pa je na sporedu Mednarodno prvenstvo Kranja, kjer pričakujemo močno mednarodno udeležbo tekmovalcev iz več kot 15 držav,« je še dodal.

Bakla julija na Gorenjskem

Med potovanjem po vseh 212 slovenskih občinah bo slovenska olimpijska bakla julija obiskala tudi Gorenjsko.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Odštevanje do olimpijskih iger v Tokiu je v teku. V ponedeljek, 95 dni pred začetkom iger, so v Olimpijskem komiteju Slovenije predstavili potovanje slovenske olimpijske bakle,

s katero nameravajo organizatorji olimpijski duh pripeljati v vsako slovensko občino. Bakla bo namreč s pomočjo več kot pet tisoč tekačev, ki jo bodo nosili, obiskala prav vseh 212 slovenskih občin. V dogodek bi organizatorji radi vključili čim

več lokalnih ljubiteljev športa, otrok, zdajšnjih in nekdanjih športnikov, gospodarstvenikov in drugih prepoznavnih občanov.

Kot so napovedali v olimpijskem komiteju, so baklo prav v teh dneh dokončali v jeklarni SIJ Metal na Ravnah

Ambasadorka projekta je Urška Žolnir Jugovar / Foto: Olimpijski komitej Slovenije

na Koroškem, na pot pa bo krenila 3. maja v občini Bovec. Potovanje po občinah bo trajalo 81 dni. Že med 7. in 12. majem bo bakla potovala tudi skozi občine širše gorenjske regije Kamnik, Domžale, Mengeš in Medvode, na območju Zgornje Gorenjske bo med 10. in 13. julijem, v Kranju in drugih občinah osrednje Gorenjske bo med 17. in 20. julijem.

»Na OKS smo že imeli podobne projekte, vendar v precej manjšem obsegu, to pa je res obsežen projekt, za katerega sem prepričan, da bo tudi zelo uspešen in odmeven,« je ob tem povedal predsednik komiteja Bogdan Gabrovec.

Slovenska bakla je izdelana iz recikliranega jekla in lesa. Plamenico zaključuje silhueta Triglava, ročaj pa objema pet olimpijskih krogov iz jekla. Bakli je »jekleno voljo« včeraj na Ravnah na Koroškem vdahnila nekdanja odlična tekačica na smučeh in olimpijka Petra Majdič, ambasadorica projekta pa je judoistka Urška Žolnir Jugovar.

Trideset let podjetja Eltron

Družinsko podjetje Eltron praznuje letos tridesetletnico obstoja in uspešnega delovanja.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Začetki podjetja segajo v konec leta 1990, takrat je Jernej Gortnar z Zgoranje Bele ustanovil podjetje Eltron, ki je 1. aprila 1991 v Žabnici že odprlo svojo prvo trgovino. Pred nekaj več kot desetimi leti, aprila 2010, se je preselilo na sedanjo lokacijo, na Šucevo cesto v Kranju, kjer je zgradilo nov trgovsko-prodajni center in v njem uredilo sodobni center z ogrevalno, vodovodno, hladilno in prezračevalno tehniko ter salonom

kopalnic. Leta 2019, po očetovi smrti, je vodenje podjetja prevzel sin Jure Gortnar. Kot pravi Jure, se je podjetje v treh desetletjih razvilo v enega največjih trgovcev s specializirano ponudbo ogrevalnih, vodovodnih, hladilnih in prezračevalnih sistemov, ki pokriva doberšen del gorenjske regije. Zaposluje petnajst delavcev, v zadnjih letih ustvarja več kot pet milijonov evrov prometa in igra osrednjo vlogo v skupini Veto Group, ki z desetimi trgovinami po vsej Sloveniji obrtnikom in končnim

uporabnikom nudi sistemске rešitve za njihov dom ali podjetje.

Podjetje Veto, ki ga je pred dvajsetimi leti ustanovil Jernej Gortnar skupaj s takratnim poslovnim partnerjem in prijateljem Miho Cerarjem (Vodoterm), je leta 2001 prevzelo vse nabavne in veleprodajne funkcije za območje Slovenije, Eltron pa je postal maloprodajno podjetje za oskrbovanje gorenjskih obrtnikov in končnih kupcev. »Z ustanovitvijo podjetja Veto se je začela razvijati zgodba

medsebojnega partnerstva in sodelovanja z drugimi podobno mislečimi lastniki trgovin iz te panoge. To je bil tudi začetek snovanja skupine Veto Group, ki danes z matičnim podjetjem Veto in še z devetimi maloprodajnimi trgovinami po Sloveniji monterjem strojnih inštalacij in drugim obrtnikom nudi najsodobnejše energetske rešitve, končnim uporabnikom pa svetuje pri izbiri ogrevanja, hlajenja, prezračevanja, keramike in kopalnic. Njegov letni promet presega 23 milijonov evrov,« pravi Jure Gortnar, direktor podjetij Eltron in Veto, in poudarja, da je Eltron s ponosom del koncepta Veto Group, ki ceni sodelovanje in kakovost.

In kakšni so načrti podjetja za prihodnost? »Eltron aktivno soustvarja strategijo in vizijo družbe Veto Group, ki želi postati v naši panogi vodilni ponudnik sodobnih energetske rešitve in izdelkov v Sloveniji. V kratkem načrtujemo širitev programa na področju ogrevanja in klimatizacije s ponudbo svetovno znane multinacionalke, načrtujemo pa tudi gradnjo sodobnega logističnega centra v Komeni, za katerega smo že kupili zemljišče in pridobili uporabno dovoljenje za začetek

Jure Gortnar, direktor podjetij Eltron in Veto / Foto: Gorazd Kavčič

Kakšni so sodobni trendi pri ogrevanju? »Razvoj gre v smeri trajnostno naravnanih in energetske učinkovitih rešitev, intuitivnega upravljanja in enostavnega rokovanja, v razvoj izdelkov, ki manj obremenjujejo naš planet, v smeri izkoriščanja obnovljivih virov energije ... »Med takšne sodijo peči na lesno biomaso z uplinjevalno tehniko zgorevanja in visokimi izkoristki, toplotne črpalke, ki ustvarijo tudi do 85 odstotkov brezplačne energije, toplotne črpalke brez zunanje enote, ki preprečujejo onesnaževanje okolja s hrupom, varni in okolju prijazni hladilni plini, hibridni sistemi, ki nudijo varčne in okolju prijazne rešitve, kondenzacijska tehnologija plinskih peči ...« pravijo v Eltronu in dodajajo, da je njihova naloga strankam svetovati energetske rešitve, ki je prilagojena zahtevam njihovega objekta, življenjskemu slogu, viziji in finančnim možnostim.

snovanja projekta. Vseskozi tudi spremljamo možnosti za nadaljnje širjenje mreže trgovin Veto Group po Sloveniji,« pravi direktor Jure Gortnar.

V Eltronu so želeli ob 30-letnici podjetja pripraviti veliko praznovanje s sestrskim podjetjem Veto, ki letos obeležuje 20-letnico

delovanja, vendar jim je epidemija prekrizala načrte in bodo zato pripravili le skromnejše praznovanje. V trgovini je na ogled manjša razstava o nastanku in razvoju podjetja, za zveste kupce so aprila pripravili nagradno igro. Ko bodo razmere dopuščale, bodo organizirali pogostitev za zaposlene.

Delovni kolektiv Eltrona pred poslovno stavbo v Kranju / Foto: Gorazd Kavčič

Priznanje Menergi za Vrtec Kamnitnik

Priznanje za energetske učinkovitost Slovensko-nemške gospodarske zbornice je prejelo podjetje Menerga za Vrtec Kamnitnik.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Pod okriljem nemškega zveznega ministrstva za gospodarstvo je Slovensko-nemška gospodarska zbornica Slovenija (AHK Slovenija) v sredo podelila priznanja za energetske učinkovitost v Sloveniji. Glavno priznanje je šlo v roke podjetju Menerga za nizkoenergetski Vrtec Kamnitnik v Škofji Loki. Mariborsko inženirsko podjetje se ukvarja z energetske varčno klimatizacijo, prezračevanjem, ogrevanjem in hlajenjem.

Kot je v obrazložitvi nagrade povedal novinar Borut Hočvar, ki pri Časniku Finance pokriva področje

okolja in energetike in je bil eden izmed petih članov žirije, je bila odločitev med šestimi finalisti težka.

Na koncu je pri izbiri glavnega nagrajenca pretehtalo, da je podjetje Menerga v projektu Vrtca Kamnitnik zelo dobro združilo nemško in slovensko znanje, inovacije in razvoj, za proizvodnjo toplotne in hladilne energije je uporabilo izključno obnovljive vire energije, zelo pomemben dejavnik pa je bil po mnenju žirije tudi ta, da objekt zelo dobro razrešuje problem prezračevanja, kar je v luči epidemije covid-19 zelo aktualen izziv.

Tadej Muršič, vodja marketinga iz podjetja Menerga, je ob prevzemu nagrade

izrazil predvsem veselje, da je žirija AHK opazila in prepoznala kvaliteto objekta Vrtca Kamnitnik in s tem pokazala, da ni več izgovorov za energetske neučinkovite gradnje. V uvodni predstavitvi projekta pa je dejal, da so z Vrtcem Kamnitnik dokazali, da imajo na voljo vse potrebno znanje, tehnologijo in izkušnje, da lahko stavbo optimizirajo na energetske varčen način.

Med šestimi finalisti z območja Gorenjske sta bila še centralni energetske sistem na Letališču Jožeta Pučnika (podjetje Viessmann Climate Solutions) ter demonstracijsko-izobraževalni center škofjeloškega podjetja Knuf Insulation.

Blagovna znamka arabskemu poslovnemu

ALEŠ SENOŽETNIK

Zgornji Brnik – Munif Ottoman Tarmum iz Združenih arabskih emiratov je kupec blagovne znamke nekdanjega letalskega prevoznika

Adrie Airways. Za nakup je odštél 33.400 evrov, plačal pa je tudi stroške prodaje. Blagovna znamka je bila prodana že februarja, a ime kupca takrat še ni bilo znano. Po navedbah medijev,

je Tarmum poslovnemu, ki je zavzemal tudi pomembne vodstvene položaje v številnih skladih in korporacijah. Blagovna znamka je bila tako prodana v tretjem poskusu.

Greemo na vel'ko!

VELIKA PLANINA

LETNA VOZOVNICA
za nihalko & sedežnico
100€
za otroke od 6. do 14. leta 50 €

Zasegli moped, s ceste pa umaknili pijanega voznika

SIMON ŠUBIC

Škofja Loka, Kranj – Škofjeloški policisti so v sredo obravnavali mopedista, ki je bil brez vozniškega dovoljenja, za nameček je vozil ne-registriran moped, na katerem so bile nameščene registrske tablice, ki pripadajo drugemu vozilu. Moped so mu zasegli.

Kranjski policisti pa so istega dne obravnavali prometno nesrečo. V večernih urah je namreč voznik zaradi vožnje na prekratki varnostni razdalji povzročil naletno trčenje in gmotno škodo na še dveh drugih vozilih. Preizkus alkoholiziranosti je pri njem pokazal rezultat 0,78 mg/l alkohola. Izločili so ga iz prometa.

KRATKE NOVICE

Fekalije v potoku

Golnik – Kranjski policisti so predvčerajšnjim na Golniku obravnavali prijavo suma onesnaženja potoka s fekalijami. Ob 13. uri se je namreč v potoku s stare zapuščene čistilne naprave ponovno začelo širiti onesnaženje. Kranjski poklicni gasilci so po daljšem pregledu tudi našli njegov izvor. Onesnaženje okolja ni bilo ugotovljeno, bodo pa policisti z ugotovitvami seznanili pristojno inšpekcijsko službo, so sporočili s Policijske uprave Kranj.

Avtomobil na strehi

Zgornji Brnik – V torek okoli 6.20 se je na območju Letališča Brnik osebno vozilo prevrnilo na streho. Gasilci Gasilske reševalne službe Fraport so zavarovali kraj nesreče, vozilo z avtodvigalom postavili nazaj na kolesa, z vpojnim sredstvom posuli po vozišču iztekle motorne tekočine in na vozilu odklopili akumulator, je poročala uprava za zaščito in reševanje.

Kolut poškodoval delavca

Radovljica – Radovljiški policisti so pred dnevi obravnavali nesrečo pri delu na gradbišču. Delavec se je poškodoval pri umikanju težjemu kolutu, ki je ušel med razkladanjem. Tuje krivde niso ugotovili.

Požar v garaži

Žiganja vas – V sredo okrog 17.50 se je v Žiganji vasi začel širiti požar v garaži. Gasilci iz Križev in Bistrice pri Trziču so požarišče razkopali, pogasili ter s termovizijsko kamero pregledali okolico.

Zagorelo na letališču

Zgornji Brnik – V začetku tedna je na brniškem letališču zagorel transportni traktor. Letališki gasilci so požar pogasili in na traktorju odklopili akumulator.

Našli granato

Zasip – V Zasipu so ta teden našli topovsko granato. Pripadnika Državne enote za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi sta jo odpeljala v skladišče.

Trideset let zapora za trojni uboj

◀ 1. stran

»Bomo pa počakali na izid pisne sodbe s celotno obrazložitvijo in jo preučili,« je dodal.

Čeprav se je Gaspeti branil z molkom, sodišče ne dvomi o njegovi krivdi, je dejala predsednica senata Margjeta Dvornik. »Ocenjujemo, da je dovolj materialnih dokazov, da ste storili kaznivo dejanje. Dokazno gradivo je po naši oceni tako trdno, da ni dvoma, da ste dejanje storili na način, kot je zatrjevala tožilka – z mesarskim nožem, ki je last vašega očeta. Po dejanju ste poklicali policijo, pri čemer ni dvoma, ste bili klicatelj prav vi, zato prepoznavna glasu ni bila potrebna. Dobro bi bilo, da bi sodišče ugotovilo, zakaj je do teh dejanj prišlo, ni pa to ključno za obsodbo,« je sodnica med razglasitvijo sodbe pojasnila obtoženemu.

Po besedah Dvornikove je moral senat razrešiti predvsem vprašanja o obtoženčevi prištevnosti, pravni kvalifikaciji kaznivega dejanja ter pravični in primerni kazni.

Senat je glede prištevnosti ocenil, da je Gaspeti kruto dejanje storil, ko je bila njegova zmožnost obvladovanja ravnanja nekoliko okrnjena, a ne bistveno. S tem je sledil mnenju izvedenca psihiatrične stroke Petra Preglja, ki je pri obtoženem odkril mešano shizoidno in narcisistično osebnostno motnjo, na katero po mnenju psihiatra ne more vplivati, lahko pa vpliva na to, kako se bo odražala v odnosu do drugih. Glede pravne kvalifikacije umora na grozovit ali zahrbtn način je senat ugotovil, da niso bili podani vsi zakonski znaki kaznivega dejanja, zato je tega prekvalificiral v uboj. Med drugim obtoženec pri svojih žrtvah ni povzročil dolgotrajnega trpljenja, saj je njihova smrt nastopila razmeroma hitro, v nekaj minutah, dejanje pa je posledica sorodstvenega odnosa in ne zahrbtnosti obtoženega.

Senat je pri odmeri kazni upošteval tudi nekatere olajševalne okoliščine, ki jih sicer tožilka pri obtoženem ni našla. Dvornikova je navedla osebnostno motnjo oziroma

Foto: Simon Šubic

»S pravno prekvalifikacijo sem zadovoljen, s sankcijo malo manj,« je povedal Gaspetijev odvetnik Anže Mlinarič.

nekoliko okrnjeno prištevnost, dosedanja nekaznovanost, nenasilno zgodovino in redno izpolnjevanje šolskih obveznosti, na kar je v zaključni besedi opozoril že njegov zagovornik. Olajševalne okoliščine so bile tudi razlog, zakaj sodišče za vsak uboj ni izreklo maksimalne, petnajstletne kazni, je razložila Dvornikova. Zanikanje in neobžalovanje kaznivega dejanja po sodni praksi ne more biti oteževalna

okoliščina, saj gre za pravično oziroma način obrambe, je dodala in poudarila, da je trideset let zapora zakonski maksimum, ki ga je možno izreči storilcem več kaznivih dejanj uboja. »Zavedamo se, da se pri tako hudih kaznivih dejanjih vedno znova odpira vprašanje, kaj je pravična in primerna kazen za tako dejanje. Lahko delimo stališče, da pravične kazni za tako dejanje ni,« je ob tem dejala Dvornikova.

Zagorelo v kabinetu za kemijo

◀ 1. stran

Po besedah ravnatelja bodo po vsej verjetnosti nastalo škodo prihodnji teden toliko sanirali, da bo pouk po prvomajskih praznikih spet potekal v šolskih prostorih.

»Kriminalisti so pri ogledu zavarovali material, ki bo predmet nadaljnjih analiz. Zbiranje obvestil o vzroku za požar se tako še nadaljuje. Suma, da bi šlo za namerno dejanje, ni. Po nestrokovni oceni je nastalo za nekaj deset tisoč evrov materialne škode. Z ugotovitvami bodo kriminalisti seznanili pristojno državno tožilstvo,« je sporočil Bojan Kos s Policijske uprave Kranj.

Požar je na šoli izbruhnil v sredo malo po 19. uri, po prvih ugotovitvah pa je verjetno najprej zagorelo v košu za smeti v kemijskem kabinetu, je povedal Žitnik. »Kabinet je popolnoma uničen, učilnica kemije verjetno tudi, zelo poškodovana sta tudi sosednja učilnica biologije in učilnica slovenščine, kjer je zaradi gasilske vode uničen parket, del stroja pa od plamenov. V šoli so bile ob izbruhu požara štiri čistilke in informatik, ki ognja sploh niso zaznali do prihoda gasilcev. Tedaj so tudi takoj zapustili objekt, poškodovan ni bil nihče. »Oni

niso ničesar zaznali, ker se v šoli do prihoda gasilcev ni nič videlo. O požaru so gasilce obvestili sosedje z Valjavčeve ulice, ki so videli dim, ki se je valil nad streho. Iz kabineta, ki je popolnoma zaprt, se je skozi atrij dim dvigal in sosedje so to opazili, zaposleni pa tega niti pomotoma ne bi mogli opaziti,« je povedal ravnatelj.

V intervenciji so poleg Gasilske reševalne službe Kranj sodelovala še prostovoljna

gasilska društva Kokrica, Britof, Kranj-Primskovo, Bitnje in Stražišče, skupno pa 81 gasilcev, je razložil poveljnik kranjskih poklicnih gasilcev Andraž Šifrer, ki je vodil intervencijo. Sprva so poleg poklicne enote alarmirali tri prostovoljna društva, naknadno pa še dve, predvsem zaradi potreb po dihalnih aparatih, je dodal. »Dim, ki se je sproščal, je bil gost in črn. Celotno delo je potekalo z dihalnimi aparati,

potreba po menjavi moštva je bila velika, zato smo aktivirali dodatni društvi, je pojasnil Šifrer. Gasilci, ki so celoten objekt tudi pregledali, so požar pogasili v uri in pol. »Pripeljali smo tudi velik nadtlačni prezračevalnik in z njim zelo hitro šolo tudi prezračili,« je razložil vodja intervencije.

Ob prihodu gasilcev v notranjosti šole ni bilo več nikogar, saj so se vsi že prej evakuirali. »Bilo pa je v biološki

učilnici nekaj živali. Nekaj nam jih je uspelo rešiti, nekaj pa žal tudi ne,« je še povedal Šifrer. Ravnatelj Žitnik je včeraj povedal, da so v

V požaru so poginili morska prašička in štirje puščavski skakači. Preživeli so ščurki, za paličnjake še ne vedo.

požaru poginili morska prašička in štirje puščavski skakači. »Zanimivo pa je, da so preživeli ščurki, ki vedno preživijo, medtem ko za paličnjake še ne vemo,« je dodal.

Na Mestni občini Kranj so razložili, da je bilo na sredini intervenciji prisotno tudi vodstvo občine in Civilna zaščita. »Ravnatelj in župan sta že bila v navezi z zavarovalnim agentom. Iz objektivnih razlogov sta prosila za urgentno obravnavo. Občina bo naredila vse, kar je v njeni moči, za čimprejšnjo ureditev prostorov, da bi jih učenci lahko uporabljali takoj po prvomajskih počitnicah. Uničeni so kemijska učilnica in kabinet (oboje večja škoda) ter štiri sosednje učilnice (manjša škoda),« so nam pojasnili.

Foto: Tina Dokl

V intervenciji je sodelovalo 81 gasilcev, ki so s seboj pripeljali tudi dve gasilski avtolestvi.

**KURILNO
OLJE**

DATRIS

GREJE MOČNEJE

080 2341

Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Prva stopnica k reševanju stiske

Spletna svetovalnica za mlade To sem jaz, ki deluje pod okriljem Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ), v aprilu praznuje dvajset let obstoja. Vse od ustanovitve dalje mladim omogoča anonimen, preprost, hiter, javen in brezplačen dostop do strokovnega nasveta.

MAŠA LIKOSAR

Spletna svetovalnica To sem jaz je nastala kot odziv na iskanje načina, kako mladostnike učinkovito podpreti med odraščanjem in jim pomagati pri reševanju vsakdanjih težav. V dvajsetih letih se je razvila v največjo mladinsko spletno svetovalnico v Sloveniji. »Rojena je bila leta 2001, ko splet kot svetovalno orodje še ni bil uveljavljen. Na področju dejavnosti spletnega svetovanja smo orali ledino,«

»V obdobju epidemije se je socialna in psihološka ranljivost otrok in mladostnikov še povečala, to se odraža tudi v vsebini vprašanj. Med pogostejšimi temami so tesnoba, čustvene stiske, zapleti v pomembnih odnosih, pomanjkanje motivacije za učenje, gibanje, preoblikovanje telesa in epidemija covid-19.«

je povedala Ksenija Lekić, vodja programa za duševno zdravje mladih To sem jaz. V začetni ekipi spletnih svetovalcev mladim je bilo devet strokovnjakov. Danes je v mrežo aktivno vključenih 67 strokovnjakov, med njimi 35 psihologov, 19 zdravnikov različnih specializacij, 13 strokovnjakov drugih specialnosti, pri čemer pa so vsi spletni svetovalci

prostovoljci. Vključujejo se iz različnih služb pomoči, ustanov in stroke. »Na ta način lahko nudimo mladim odgovore na najrazličnejša vprašanja, s katerimi se srečujejo med odraščanjem. Posebna vrednost spletne svetovalnice je gotovo ta, da lahko mladostnik v primeru težave ali stiske pridobi odgovor strokovnjaka, pri tem pa ostane anonimen,« je dejala Lekićeva in dodala: »Ker so mladostniki anonimni, o marsikateri težavi lažje spregovorijo, kot bi to lahko storili pri katerem od strokovnjakov v živo. Ko težavo ubesedijo na spletu in prejmejo odgovor oziroma usmeritev strokovnjaka, je to pogosto zanje prvi obliž in obenem prva stopnica k razreševanju stiske.«

Porast najtežjih vprašanj

V dvajsetih letih se je v spletni svetovalnici izmenjalo več generacij mladostnikov in v tem obdobju so prostovoljci odgovorili na več kot 45.000 vprašanj o težavah odraščanja. Lekićeva je pojasnila, da je iz analize več kot 18.000 spletnih vprašanj v obdobju od leta 2012 do leta 2020 razvidno, da mladi najpogosteje sprašujejo o dilemah, povezanih z odnosi z vrstniki, prijatelji in družinskimi člani, o zaljubljenosti, telesnem dozorenju in spolnosti ter samopodobi. Približno 75 odstotkov vprašanj zastavijo dekleta, v skoraj 60 odstotkih pa so njihovi uporabniki stari od 13 do 17 let. »Posebno

Spletna svetovalnica To sem jaz v aprilu zaznamuje dvajset let delovanja. V tem času so njihovi strokovnjaki odgovorili na več kot 45.000 vprašanj mladostnikov. / Foto: Gorazd Kavčič

pozornost v svetovalnici namenjamo vprašanjem, ki jih uvrščamo med tako imenovana najtežja vprašanja, torej tista, ki jih postavijo v kriznih situacijah. Povezana so s samomorilno tematiko, motnjami hranjenja, samopoškodbenim vedenjem, tesnobo in depresijo ter različnimi vrstami nasilja. V celotni bazi zavzamejo približno desetino vprašanj,« je pojasnila Lekićeva.

V času epidemije covid-19 so posebej zaznali porast omenjenih najtežjih vprašanj. »Marca leta 2020, v začetku epidemije, je delež najtežjih vprašanj znašal 18 odstotkov v celotni bazi, leto poprej pa deset odstotkov. Konec leta 2020 je bil porast že manjši. Analiza tudi kaže, da se je v obdobju epidemije

podaljšal čas posameznikovega obiska in povečalo se je število branih strani,« je dejala Lekićeva in nadaljevala: »Socialna in psihološka ranljivost otrok in mladostnikov se je v obdobju epidemije še povečala in to se odraža tudi v vsebini vprašanj. Med pogostejšimi temami so tesnoba, čustvene stiske, zapleti v pomembnih odnosih, pomanjkanje strukture in motivacije za učenje, gibanje, preoblikovanje telesa in epidemija covid-19. Srečali so se tudi z omejenim dostopom do virov pomoči v živo.«

Duševno zdravje mladih na preizkušnji

Da je duševno zdravje mladih v času epidemije na veliki preizkušnji, je poudarila Nuša Konec Juričič,

vodja službe za nenalezljive bolezni na NIJZ, Območna enota Celje. »Mlade je epidemija prizadela na dveh ključnih področjih, pomembnih za njihovo duševno zdravje. Prikrasani so v druženju in socializaciji preko živih stikov z vrstniki in v samem šolanju. V različnih strokovnih službah, ki se ukvarjamo z mladimi, v času epidemije opažamo povečanje kontaktov in obiskov zaradi paničnih napadov, strahu in tesnobe, depresivnosti, osamljenosti, izgube motivacije, samopoškodbenega in samomorilnega vedenja. Poznamo pa tudi primere mladih, ki v epidemiji bolje funkcionirajo, ker niso izpostavljeni živim stikom, ki jim sicer predstavljajo vir stiske,« je dejala.

Ko mladostnik stisko prepozna, Konec Juričičeva svetuje, naj raziše, kaj jo je povzročilo, saj je včasih vzrok stiske kristalno jasen, vedno pa ni. »Včasih je rešitev enostavna in stiska hitro mine. Če ni tako, bo dobrodošel sprehod, rekreacija na svežem zraku, branje, poslušanje glasbe in bo pritisek izginil ali pa se bo rešitev kar naenkrat utrnula v spočitih možganih. Če to ne gre in stiska traja, je na mestu pogovor z nekom, ki mu mlad človek zaupa, na primer prijatelj, starši in stari starši, sorojenci. Če med bližnjimi ni sogovornika, je na voljo šolska svetovalna služba, naša spletna svetovalnica pa šolski zdravnik, telefoni za pomoč v stiski. Pogovor namreč deluje podobno kot olajšanje, ki ga doživimo, ko iz težkega nahrbtnika, ki nas pritiska k tlom, odvržemo nekaj stvari,« je pojasnila Konec Juričičeva in še dodala: »Ne smemo spregledati dejstva, da so bile težave duševnega zdravja pri mladih v porastu že pred epidemijo. Zagotovo so med drugim tudi odraz razvoja sodobne družbe, ki je vedno bolj digitalizirana, povečuje razlike med ljudmi in krepi občutke, da nismo nikoli dovolj dobri, uspešni in pomembni. Vse to povečuje frustracije in tesnobo ljudi. Družbo je zato treba najprej usmeriti k povečanju medsebojnega spoštovanja, zaupanja, sočutja ter podpore, in sicer v praksi, v našem vsakdanu, ne zgolj v besedah.«

Kultura

V Layerjevi hiši Razstava sodobne kinetične keramike Pr kvadrat 2021 ... **Stran 14**

Obletnice

V začetku maja bo minilo tristo let od rojstva Petra Pavla Glavarja. **Stran 15**

Osebnosti

Maj je na Jesenicah posvečen gledališkemu in filmskemu igralcu Mihi Balohu. **Stran 16**

Od petka do petka

V državnem zboru se ne zmorejo dogovoriti glede dodelitve mest nepovezanim poslancem v delovnih telesih. / Foto: arhiv GG

Superračunalnik Vega, enega najzmogljivejših na svetu, je simbolično zagnal predsednik vlade Janez Janša. / Foto: UPV

Ocena pripravljenosti Slovenske vojske je za delovanje v miru dobra, za delovanje v vojni pa nezadostna. / Foto: arhiv GG

Slovenski Vega med najzmogljivejšimi na svetu

SIMON ŠUBIC

Nepovezani poslanci v boju za delovna telesa

Po odhodu nekaterih poslancev iz poslanske skupine SMC-ja in DeSUS-a ter ustanovitvi nove poslanske skupine nepovezanih poslancev so ti pričakovali tudi svoj del mest v delovnih telesih državnega zbora, a se to do zdaj še ni zgodilo. Uspeli niti zadnji predlog opozicije, po katerem bi tudi nepovezanim poslancem s preazporeditvijo pripadla mesta v delovnih telesih državnega zbora, ki so ga ta teden obravnavali na neformalnem posvetu in kasnejšem kolegiju predsednika državnega zbora. Predlogu namreč poslanci vladajoče koalicije s podporo SNS-ja, DeSUS-a in poslanca italijanske narodne skupnosti Feliceja Žiže, ki so se glasovanja vzdržali, še naprej nasprotujejo. Po besedah vodje nepovezanih poslancev Janje Sluga so predlagali, da mesta v delovnih telesih, ki so jih prej zasedali, »odnesejo s seboj«, saj bi s tem povzročili najmanj nevšečnosti. Opozicija napoveduje nov predlog, ki bo upošteval velikost posameznih poslanskih skupin. Kot opozarjajo, ima SMC po odhodu treh poslancev 12 mest preveč. Ob tem je nepovezan

poslanec in predsednik državnega zbora Igor Zorčič opozoril, da po poslovniku vsaka poslanska skupina zaseda določeno število mest v delovnih telesih. Opozicija je tudi pozvala predsednika republike Boruta Pahorja, naj zaradi ogrožanja parlamentarne demokracije predlaga sklic parlamentarnih strank o tem vprašanju. Pahor je to pripravljen storiti, a bo tak sestanek sklical le, če se bodo z njim strinjali predsednik državnega zbora in vodje vseh poslanskih skupin. »V nasprotnem bi kdo utegnil moje zavzemanje za tak sestanek razumeti kot poseg v izrecno pristojnost zakonodajnega telesa,« je pojasnil.

V Mariboru zagnali superračunalnik

V Mariboru so v torek zagnali superračunalnik Vega, ki po besedah prorektorja mariborske univerze Zorana Rena Slovenijo uvršča med svetovne velesile po računalniški moči, slovenskim in evropskim znanstvenikom pa bo omogočil izjemna odkritja. Trenutno najzmogljivejši superračunalnik v Sloveniji je bil vzpostavljen v okviru projekta nadgradnje nacionalnih raziskovalnih infrastruktur in skupnega podjetja za evropsko visokozmogljivostno

računalništvo EuroHPC. Nameščen je v prostorih Instituta informacijskih znanosti Maribor (Izum). Direktor Izuma Aleš Bošnjak je poudaril, da gre za enega najmočnejših superračunalnikov v Evropi in svetu. »Trenutno je na svetu samo 13 držav, ki imajo močnejše superračunalnike,« je dejal. Vega ima zmogljivost 6,9 petaflopa, kar je približno toliko, kot če bi okoli 50 tisoč osebnih računalnikov hkrati vzporedno računalo isto računsko operacijo. Vega je simbolično zagnal premier Janez Janša, ki je ob tem poudaril pomen takšnih sistemov za soočanje s sodobnimi izzivi, vključno s covidom-19: »Vega bo omogočil znanstvenikom odkrivanje novih materialov in komponent, pomagal jim bo modelirati globalne fenomene, odkriti nova zdravila in medicinske terapije v borbi proti raku ali drugim trdovratnim boleznim. Prav tako bo Vega v pomoč podjetjem, predvsem tistim, ki razvijajo najnaprednejše produkte, na primer v farmaciji, avtomobilski industriji ali energetiki.« Dobrih sedemnajst milijonov evrov vreden projekt sofinancirata EU ter ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, preostali del pa prispeva skupno podjetje EuroHPC, ki superračunalnike gradi še

v Bolgariji, Italiji, Luksemburgu ter na Češkem, Portugalskem in Finskem.

Vojska za mir dobra, za vojno pa ne

Obrambni minister Matej Tonin in načelnik Generalštaba Slovenske vojske Robert Glavaš sta predsedniku republike Borutu Pahorju ta teden predstavila oceno pripravljenosti Slovenske vojske. Generalštab ocenjuje, da je bila pripravljenost vojske v letu 2020 za delovanje v miru dobra, za delovanje v vojni pa nezadostna, je povedal Pahor. Ocena ostaja enaka lanski, a jo je vrhovni poveljnik Slovenske vojske tokrat sprejel z »utemeljenim upanjem, da se bo v prihodnjih letih bistveno popravila«. Pahor je spomnil na nedavni sprejem zakona o vlaganjih v Slovensko vojsko v letih od 2021 do 2026, ki da vojski kot obrambnemu centru naše nacionalne varnosti omogoča kakovosten in vsestranski razvoj ter zagotavlja stabilen vir financiranja, kar bo prineslo tudi višje ocene pripravljenosti v prihodnjih letih. Ob tem se je zavzel za gospodarne, učinkovite in transparentne nakupe vojaške opreme. Za nakup orožja in druge vojaške opreme bo do leta 2026 namenjenih dodatnih 780 milijonov evrov.

Slovinci v zamejstvu (795)

Slovenska knjižnica v Gorici

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Pretekli teden so v Trgovskem domu sredi Gorice v Italiji, v ulici Korzo Verdi, odprli obnovljeno knjižno središče, imenovano po pomembnem primorskem pisatelju Damirju Feiglu. Odprtja sta se udeležila župana obeh Goric, predstavniki Furlanije Julijske Krajine in italijanske države, slovenska senatorka v rimskem parlamentu Tatjana Rojc in slovenska ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch. Knjižnica je enota osrednje slovenske študijske knjižnice v Italiji in vabi v svoje prostore tako slovensko kot italijansko govoreče ljubitelje knjig. Odprtje knjižnega središča je pomembno tudi zato, ker deluje v goriškem Trgovskem domu, ki ga je slovenska Trgovska obrtna

zadruga po načrtih Maksa Fabianija zgradila leta 1904 in je bil do leta 1926 središče kulturnega, političnega in gospodarskega življenja Slovencev v Goriški pokrajini. Novembra tega leta so ga fašistični skvadrini razdejali in ga leta 1933 preimenovali v Casa del Littorio. Po koncu druge svetovne vojne so se slovenske organizacije znova vselile v hišo, ki so ji rekli »ljudski dom«, vendar ne za dolgo. Leta 1946 so ga zavezniki dali v upravljanje Italijanom. Leta 2001 se je na osnovi »zaščitnega zakona« številka 38 oziroma člena 19, ki predvideva vrnitev zaplenjenega slovenskega imetja sedanjim slovenskim organizacijam v Italiji, začelo dolgotrajno vračanje. Poleg goriškega Trgovskega doma

so imeli Slovenci tudi pravico do vrnitve dveh Narodnih domov v Trstu: pri Svetem Ivanu in bolj slavnega ter leta 1920 požgane v središču Trsta. Goriški Trgovski dom in Narodni dom pri Svetem Ivanu v Trstu sta že v slovenskih rokah, dežela Furlanija - Julijska Krajina prispeva denar za obnovo, slovensko lastništvo osrednjega Narodnega doma v Trstu pa tudi dvajset let po sprejemu zaščitnega zakona še ni rešeno. Ob lanski stoti obletnici požiga je bila ob prisotnosti predsednikov Slovenije in Italije Boruta Pahorja in Sergia Matarelle slovesno podpisana listina o vrnitvi. Ob njunem nedavnem srečanju v Rimu sta se zavzela, da bi bil proces vračanja končan do julija letos.

Odprtje knjižnice v Trgovskem domu v Gorici: (od desne) slovenska senatorka v rimskem parlamentu Tatjana Rojc, župan Nove Gorice Klemen Miklavčič in ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch

Slovenska ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch je na odprtju Feiglove knjižnice v Gorici poudarila, da se mora enakopravnost obeh skupnosti na območju poselitve slovenskega avtonomnega prebivalstva odražati na vseh ravneh družbenega življenja, ne le na kulturnem. Nova knjižnica v

Gorici povečuje možnosti spoznavanja bogastva slovenske kulturne in jezikovne tradicije. Da je na tem območju mogoče sobivanje in medsebojno spoštovanje obeh narodov, kažejo tudi čezmejni evropski projekti, kot je uspela skupna kandidatura obeh Goric za evropsko prestolnico kulture leta 2025.

Po svetu

Kriva je tudi EU

Svet gre za uničevanje tropskega pragozda, po navadi krivimo države, v katerih se to dogaja, zlasti Brazilijo. Pri tem pa spregledujemo, kdo so glavni porabniki surovin, ki od tam izhajajo; prva je Kitajska, druga Evropska unija, tretja Indija ...

MIHA NAGLIČ

Nedotaknjeni trije odstotki

Svetovna organizacija za varstvo narave (The World Wide Fund for Nature, WWF) je izdala poročilo, da je EU z uvozom surovin na drugem mestu za Kitajsko po prispevku h krčenju tropskega gozda. »Osem največjih gospodarstev Unije je 'zaslužnih' za 80 odstotkov vrednosti z izsekavanjem povezane mednarodne trgovine v letih 2015–2017. V številkah je to 203.000 hektarjev površine in 116 milijonov ton ogljikovega dioksida, kolikor predstavljajo izdelki in druge stvari, ki so jih uvozili v države članice EU-ja. Za Kitajsko in EU-jem sledijo Indija (9 odstotkov), ZDA (7 odstotkov) in Japonska (5 odstotkov). Med letoma 2005 in 2017 so bili glavni uvoženi izdelki, ki so povezani z največjim uničevanjem tropskega gozda, soja, palmovo olje in govedina, sledijo izdelki iz lesa, kakav in kava. V EU-ju so jih največ uvažale Nemčija, Italija, Španija, Združeno kraljestvo, Nizozemska, Francija, Belgija in Poljska. Evropska unija je bila 2017 na 2. mestu po uporabi palmovega olja (za Indijo), na

3. mestu po uporabi brazilске soje (za Kitajsko in Brazilijo), na 1. mestu po porabi argentinske soje in na 1. mestu po uporabi kakava iz Zahodne Afrike. Evropska komisija bo v kratkem predstavila nov predlog zakonodaje v boju proti izsekavanju deževnega pragozda. Svetovna organizacija za varstvo narave (WWF) poziva, naj njihovo poročilo razkriva 'urgentno potrebo' za močno in učinkovito zakonodajo glede evropskega globalnega okoljskega odtisa. Po besedah Anke Schulmeister-Oldenhove, ene od avtoric poročila, mora biti Unija zgled drugim državam pri regulaciji področja izsekavanja in kršenja človekovih pravic. 'Želimo jasno zakonodajo, ki bo zagotavljala, da izdelki, če pri njih obstaja visoko tveganje, ki se ga da zmanjšati, ne bodo našli poti na trg,' je povedala za Euronews. Kot podarja Anka Schulmeister-Oldenhove, pa breme zmanjšanja izsekavanja ne sme biti preloženo na ramena potrošnikov, ki sicer morajo biti ozaveščeni.« / Kaj menite, kolikšen del površja Zemlje je ekološko še povsem nedotaknjen, oziroma tak, kjer živijo zdrave prvotne živalske vrste in je njihov habitat brez kakršnega koli posega človeka. Samo še trije odstotki! To

kaže študija, ki jo je izdelal Key Biodiversity Areas Secretariat na Cambridgeu v Združenem kraljestvu. In kje so ti predeli? Večinoma v tropskem gozdu v Amazoniji in Kongu, na vzhodu Sibirije, severu Kanade in v Sahari. »Pretekle študije so ocenjevale, da naj bi na približno 20 do 40 odstotkih Zemljinega površja človek pustil le malo sledi, v novi študiji, objavljeni v reviji Frontiers in Forests and Global Change, pa strokovnjaki pravijo, da naj bi se gozdovi, savana in tundra na prvi pogled zdeli res nedotaknjeni, toda dejansko izginevajo ključne vrste. Do novih izsledkov so prišli z združevanjem zemljevidov človekovega škodovanja habitatom in zemljevidov področij, kjer živali izginevajo s prvotnega življenjskega prostora oziroma jih je premalo, da bi lahko vzdrževali zdrav ekosistem, poroča Guardian. Nekateri znanstveniki so prepričani, da smo na začetku šestega množičnega izumrtja.« (Vir: MMC RTV SLO)

Baudelaire, 200 let

»Koga ljubiš najbolj, skrivnostni človek, povej? Očeta, mater, sestro, brata? Nimam očeta in matere, ne sestre, ne brata. / Prijatelj? / Izustil si

besedo, ki mi je njen pomen ostal do danes neznan. / Domovino? / Ne vem, na kateri strani leži. / Lepoto? / Rad bi jo ljubil, ko bi bila božanska in nesmrtna. / Zlato? /

Sovražim ga, kakor ti boga sovražiš. / Ej, kaj pa torej ljubiš, čudni tujec? / Ljubim oblake ... oblake, ki romajo ... tam doli ... tam doli ... čudovite oblake.« Kar ste prebrali, je v prozo prepisana pesem z naslovom Tujec. Njen avtor je sloviti francoski pesnik Charles Baudelaire (1821–1867), ki se je rodil pred dvesto leti, 9. aprila 1821.

Igre v Tokiu bodo?

»Obstajajo določeni pomsleki, vendar kot organizacijski odbor iger Tokio 2020 ne razmišljamo o njihovi odločitvi.« To je izjavila japonska političarka in nekdanja vrhunška tekmovalka v hitrostnem drsanju Seiko Hashimoto, vodja organizacijskega odbora olimpijskih iger v Tokiu, le dan po tem, ko je generalni sekretar vladajoče stranke LDP Tošihiko Nikai za japonske medije dejal, da odpoved iger ni izključena. Igre naj bi se začele 23. julija in trajale do 8. avgusta. Morale bi se zgoditi že poleti 2020, a so bile zaradi pandemije odložene za eno leto.

Illegalno opustošeni pragozd v brazilski zvezni državi Maranhao, julija 2016. Intenzivno kmetovanje izsiljuje prednost pred varstvom okolja. / Foto: Wikipedija

Francoski in za svoj čas zelo moderni pesnik Charles Baudelaire (1821–1867), ki se je rodil pred dvesto leti, 9. aprila 1821 / Foto: Wikipedija

Novi japonski nacionalni stadion v Tokiu je bil pripravljen za igre že poleti 2020, a so bile preložene. Letos bodo?

Nove knjige (585)

Z Janezom Trdino za dolenjsko mizo

MIHA NAGLIČ

»Priljubljena Trdinova tema je bilo razmerje med Dolenjci in Gorenjci. Slednjim je tudi sam pripadal, čeprav je poskušal pri ocenjevanju tega razmerja ostajati le v kar najbolj nevtralnem držji. To mu seveda ni vedno uspevalo in se je pogosto nagibal na gorenjsko stran, predvsem zaradi nekaterih pozitivnih lastnosti. /... / Pri zapisovanju gradiva o značajskih lastnostih Dolenjcev in Gorenjcev je prisluhnil obema stranema in njunim komentarjem. Tako navaja, kaj meni gorenjski kmet, in sicer kajžar o dolenjskih: 'Dolenjec je nekaj prelen, nekaj preneumen, zato živi

slabo ob prošenem kruhu in s fižolom namešanim krumpirju. Takí, ki imajo 2 grunta žive slabše od mene, ki sem kajžar. Imajo dosti zemlje in prav dober je svet na Dolenjskem, imajo živine in klaje, da bi lahko imeli še več, imajo hčere in sinove in vendar ne znajo si pomagati ... Če bi imel jaz tako kmetijo, bi živel ne le ob dobri hrani, velikokrat tudi ob mesu, ampak bi popil lahko vsak dan še tri bokale vina. Ti Dolenjci ne umejo si pripraviti kaj dobrega, če imajo tudi za vse reči dober pridelek.' / Seveda pa navaja tudi mnenje Dolenjca o Gorenjcih in pravi, da 'Gorenjci žive dobro. Fant s 17 letom je gori bolji junak nego tu s 30.

in koliko lepša je tudi živina! In kako bogati so. Še mar jim ni, če zapravijo na eno ceho po 10 f. Dolenjec bi marsikateri zapravljal s tem že grunt'. / Po navedenih dveh pogledih sledi še Trdinov pogled na razmerja med Dolenjci in Gorenjci: 'Dolenjec je mnogo bolj naraven od Gorenca v vseh svojih veselcah, strasteh in navadah, resp. Razvadah ... Možje, ki bi sloveli radi za veljake, se ga vpričo ljudi našverkajo in delajo škandale, ki morejo škoditi njih ugledu, ali kaj se če, ko jih pa žene duh h kupici. Tako so tudi ženske očitne pijanke, kar zadržuje tudi rast deklic ... Gorenjec pazi nase le v vinu ne vselej, ali dostikrat, zlasti če je že bolj

v letih. Dolenjcu treba je le 3 kupice pod kapo, pa bo jel že kleti gospodo, kvantati, peti etc., kakor ga sili strast ali nagnjenje (kvantal bo tudi vpričo otrok, gospodo klel, tudi če sedi kak gospod za mizo etc.)« (str. 197–198)

Janez Trdina se je rodil 29. maja 1830 v Mengšu. Profesor Janez Bogataj in založba Goga sta lansko 190. obletnico njegovega rojstva počastila s to knjigo. Trdina je bil v delu svojega opusa tudi ljubiteljski etnograf in tako ni čudno, da se je njegovih zapisov lotil eden od prvakov slovenske etnologije. Za prvo poskušino te knjige pa sem izbral enega od številnih odlomkov, v katerih Trdina primerja Dolenjce in Gorenjce.

Janez Bogataj, Z Janezom Trdino za dolenjsko mizo, Goga, Novo mesto, 2020, 240 strani

Kultura

Keramika v gibanju

Od danes naprej je v združenih razstaviščih Layerjeve hiše na ogled Razstava sodobne kinetične keramike Pr kvadrat 2021. Kako se keramika giba in s tem živi, spoznavamo skozi dela avtorjev, izbranih na odprtem pozivu, študentov unikatnega oblikovanja na ALUO, udeležencev študentske rezidence v Layerjevi hiši in spremljevalne razstave del Mednarodne kiparske kolonije mladih Črnomelj.

IGOR KAVČIČ

V zadnjih dneh je bilo v kulturno-umetniškem okrožju Layerjeve hiše precej živahno. A niti ne zaradi odprtja terase tamkajšnjega lokala, ki seveda v okrnjeni obliki obratuje v skladu s predpisanimi ukrepi; čuti-

nanjo,« uvodoma poudari kiparka, keramičarka, grafičarka in likovna pedagoginja Nina Koželj, tokrat pa v vlogi kuratorke pričujoče razstave. »V želji keramiko izvesti iz njenega tradicionalnega okvirja, značilnega za slovenski prostor, smo se odločili za tako imenovano ki-

Lano Pastirk, Niko Hrovat, Pio Mršek, Tita Hofingerja, Urško Rendla, Veroniko Lah, Nataša Ilec Kralj in Satyo Pene ter jim dala nalogo, da so o glini razmišljali kot o materialu, ne le o keramiki, ampak o tem, kaj material sam po sebi sporoča, kaj zmore in česa ne. Na začet-

zanimi tudi keramika, jih povezali in povabili za teden dni v umetniško rezidenco Layerjeve hiše. »Na voljo so imeli galerijo Mahlerca in lahko rečem, da so zelo samostojno, suvereno in vrhunsko izpeljali svoj umetniški projekt.«

Na rezidenci so sodelovali študenti Satya Pene z Bleda, Timotej Rosc iz Logarske doline, Ajda Rep iz Medvoda in Hana Tavčar iz Ljubljane. Četverica se je odločila, da bo tekstil namesto keramike kombinirala z glino, saj jim je slednja zagotavljala nekakšno surovost samega materiala. »Že od začetka smo razmišljali, kako bi se lahko oddaljili od klasičnega razstavnega prostora in bi ga predvsem bolj izkoristili, kar se tiče volumna in celotne kompozicije. Tako smo prišli do zamisli o prostorski instalaciji,« je povedal Timotej Rosc. »Naša želja je bila zapolniti prostor s prekrivanjem, plastenjem draperije, kar bo dalo občutek utesnenosti, povezane z aktualno situacijo.«

Instalacija je izdelana iz blaga – tanke tkanine bombaža in poliestra, ki vzbujajo občutek mehko. »Celoten prostor smo oblekli v blago, ki deluje mehko, ob tem pa smo ga prekrili z glino. Mehkoba blaga je tako ujeta v trdnosti suhe gline, kar lahko deluje konfuzno in vodi k občutku tesnobe oziroma utesnenosti. Instalacija je živa in se bo skozi čas spreminjala ravno zaradi narave izbranih materialov, blaga in gline,« poudarjajo avtorji, ki so postavitev poimenovali cave_me, kar bi lahko prevedli v u-jami me. Obiskovalec lahko vstopi v samo instalacijo, se sprehodi po njej in jo spreminja, na primer na oblačilo s seboj odnese pršne delce gline ali z dotikanjem blaga spremeni njeno

Avtorji (z leve) Ajda Rep, Hana Tavčar, Satya Pene in Timotej Rosc v prostorski postavitvi cave_me / Foto: Tina Dokl

ti je bilo delovno-ustvarjalni utrip ob postavljanju in pripravi aktualne Razstave sodobne kinetične keramike Pr kvadrat 2021, ki bo v razstaviščih Layerjeve hiše – v galeriji, Mahlerci, Stolpu Škrlovec, Medprostoru ter na prostem – odprta z današnjim dnem in bo na ogled do 18. maja. Pred dvema letoma so v Layerjevi hiši pripravili festival keramike in ga poleg razstav zasnovali širše z delavnicami, žganjem gline na prostem, eno od področij pa je bila tudi kinetična keramika. Slednja je lani stopila v prvi plan in dobila naslov Pr kvadrat, a je bila zaradi začetka pandemije velika razstava prestavljena v letošnje leto. Tako se tokrat s svojimi deli večinoma predstavljajo izbrani in povabljeni avtorji, ki so tako za pripravo del imeli na voljo dodaten čas.

Kinetična keramika je gibanje

Zakaj kinetična keramika in za kakšne vrste dela iz keramike pravzaprav gre? »Glina je kot material zelo zanimiva in je veliko več kot zgolj keramični izdelek z neko formo in glazurami ter barvami, ki jih nanese-

netično keramiko, torej nekaj, kar je v gibanju in ni tako zelo statično, kot je keramika že po svoji naravi. S tem avtorjem po Sloveniji damo možnost eksperimentiranja z glino, ki z določeno obdelavo lahko nadomesti tudi materiale, kot sta les, kovina in podobni.«

Z razstavnim okvirjem, ki so si ga zastavili organizatorji, so torej povzročili, da razmišljanja avtorjev segajo čez meje tradicionalne keramike. Lani so najprej pripravili odprti poziv, na katerega so se avtorji prijaviли z idejnimi predlogi. »Na podlagi skic in idejnih zasnov njihovih projektov smo izbrali štiri avtorje. Nismo zahtevali že končanih del, saj bi avtorji ob morebitnem neizboru imeli zgolj stroške, ki so pri kiparskem delu običajno kar precejšnji.« Svoja dela na razstavi tako predstavljajo Katarina Marov, Saša Ropač, Matej Strojani in Ana Kavčnik.

V snovanju razstave so se organizatorji povezali tudi z doc. Kristino Rutar, ki na smeri unikatno oblikovanje na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje (ALUO) v Ljubljani uči keramiko in je k sodelovanju pritegnila študente Ano Ščuka, Anastasio Krivolapovo,

ku so njihova dela namerali razstaviti na različnih lokacijah v kranjskem starem mestnem jedru, a so se zaradi neljubega dogodka vandalizma premislili. »Pred tednom so vandali v noči po postavitvi popolnoma uničili delo Satye Pene, ki smo ga na ogled postavili na Pungertu. To nas res žalosti, prav tako kot mlačen odziv organov pregona. Mogoče pa je ta vandalizem odziv aktualnega časa,« dogodek opsoja Nina Koželj in dodaja, da so se posledično odločili, da vsa dela, ki so jih namerali postaviti po mestu, zdaj umestijo znotraj zidov Layerjeve hiše, kjer je na srečo dovolj prostora za to.

Glina in tekstil

Konec maja razstavi kinetične keramike sledi Biennale tekstilne umetnosti, zato so ob bok keramiki tudi na tokratni razstavi postavili tekstil. V sodelovanju s profesorico, že omenjeno Kristino Rutar in Marijo Jenko z Naravoslovnotehniške fakultete (NTF) so izbrali študenta keramiko na ALUO, ki se ukvarjata tudi s tekstilom, in dve študentki oblikovanja tekstilij in oblačil na NTF, ki jih

Namesto na lokacijah po mestu so umetniška dela našla svoje mesto v okolju Layerjeve hiše. / Foto:Tina Dokl

obliko. »Želeli smo prikazati občutek udobja in hkrati nelagodja. Obiskovalec vstopi na mehak prostor iz tkanine, hkrati pa se umaže, če sarkoli se dotakne. Gre za dualnost dveh občutkov, prijetnosti in neprijetnosti, čistosti in nečistosti, še dodaja Timotej Rosc. Njihova želja je, da bi se prostorska postavitev v času razvijala in spreminjala z vsakim obiskovalcem. Kar dokazuje, da je instalacija živa in ne statična.

Mladi kiparski mojstri

Kot pove kuratorica razstave Koželjeva, so se tokrat avtorji ukvarjali predvsem z materialnostjo gline kot take. V galeriji Layerjeve hiše v prvem nadstropju pa so pripravili še spremljevalno razstavo. Gre za razstavo del, nastalih na Mednarodni kiparski koloniji mladih Črnomelj, ki je projekt Zavoda za izobraževanje in kulturo Črnomelj in spodbuja ustvarjalnost učencev zadnje triade osnovnih šol na kiparskem področju. Razstavo zelo raznolikih del mladih ustvarjalcev sta postavila Tadej Fink in Marija Miketič iz omenjenega zavoda.

»Mednarodno kiparsko kolonijo mladih v našem zavodu organiziramo od leta 2008, letošnja izvedba pa bo že 14. po vrsti. Žal kolonija zaradi pandemije zadnje dve leti poteka zgolj v e-obliki, tako da mladi ustvarjalci doma in pošljejo fotografije izdelkov, mi pa izberemo najboljše,« pove Tadej Fink in doda, da se je kolonija doslej udeležilo več kot

šeststo mladih iz 94 slovenskih in 17 tujih šol iz Hrvaške, Srbije, BiH, Severne Makedonije, Italije in Madžarske. »Na tej razstavi predstavljamo nekaj izbranih najboljših izdelkov iz vseh 13 let kolonije. Glavna nagrada prinaša tudi vlivanje dela v bron.« Mladi vsako leto pod mentorstvom študentov Pedagoške fakultete Ljubljana ustvarjajo iz različnih materialov, od gline in siporeksa do lesa in plastike. Najboljša dela običajno hranijo na zavodu v Črnomlju, vsako leto pa pripravijo tudi dobrodelno razstavo, kjer po simbolični ceni obiskovalcem ponudijo preostala dela, zbrani denar pa podarijo društvom v lokalnem okolju, ki se ukvarjajo s katero od kulturnih dejavnosti.

Kot je še povedala Nina Koželj, so se lani povezali tudi z Galerijo Prešernovih nagrajencev, ki je pripravila razstavo dveh mojstrov keramike Draga Tršarja in Mirka Bratuše. Upa, da se bodo ponovno povezali tudi v prihodnjih letih, da na eni razstavi predstavijo ustvarjalnost od najmlajših in študentov do starejših, že uveljavljenih avtorjev. »Občudujem vse avtorje, ki so kljub spremembam, ki jih je prineslo zadnje leto, sodelovali tudi na razstavi, preneseni v letošnje leto – in to s projekti, kakršne so prvotno zasnovali, ne glede na težo realizacije.«

Torej – čeprav vsi čakamo na boljše čase, je Razstava sodobne kinetične keramike Pr kvadrat 2021 tu, ena in edinstvena.

Tadej Fink in Marija Miketič ob izdelkih Mednarodne kiparske kolonije mladih Črnomelj

Obletnice

Človek širokega srca in duha

Pestra življenjska zgodba Petra Pavla Glavarja je že od nekdaj burila duhove in spodbujala domišljijo, raziskovalci njegovega življenja pa še danes njegovo delovanje, ki je posegalo na najrazličnejša področja takratne družbe, osvetljujejo z različnih, še neznanih vidikov. V nedeljo, 2. maja, bo minilo tristo let od njegovega rojstva.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kdo je bil pravzaprav Peter Pavel Glavar? V leksikonih in biografijah ga označujejo za duhovnika, mecenarja, gospodarstvenika, čebelarja, ki je pomembno vplival tudi na razvoj čebelarstva pri nas, intelektualca, ki je govoril številne jezike, dobrotnika, ki je šolal nadarjene dečke in pomagal kmetom, svojo zapuščino pa podelil ljudem.

Pozornost je vzbudil tudi pri pisateljih. Tako je denimo leta 1922 pri takratni Mohorjevi na Prevaljah izšla zgodovinska povest o Glavarju, leta 1990 pa je njegovo življenjsko zgodbo na podlagi izsledkov znamenitega komendskega duhovnika Viktorijana Demšarja v romanu *In večno bodo cvele tele lipe* popisal Ivan Sivec.

Enaskrivnostnejših epizod Glavarjevega življenja je povezana z njegovim rojstvom. V krstni knjigi stolne župnije sv. Nikolaja v Ljubljani je vpisan nezakonski sin nekega Jerneja Glovarja in njegove priležnice Marije, krščen pa je bil 2. maja 1721. Mati ga je kot otroka odločila pred vrata komendske graščine, kjer je bil tedaj komendant baron Peter Jakob Testaferrata, tedanji kaplan Andrej Rogelj pa je nato dojenčku priskrbel krušno družino. Sprejeli so ga v družini Basaj v Vopovljah pri Cerkljah, kjer je odrasčal.

Do danes je obveljalo prepričanje, da je bil njegov pravi oče prav baron in visoki

cerkveni dostojanstvenik Testaferrata z Malte. O tem je v razpravi Kri ni voda pisal Demšar, o podobnosti obeh pa pričata tudi portreta, ki jih je prav Demšar našel v beneficijski hiši v Komendi.

Za dobrobit ljudi

Mladi Glavar je leta 1738 odšel na študij bogoslovja v Gradec. Pri žeji, da bi postal duhovnik, pa ga je oviralo nezakonsko rojstvo. Da bi lahko opravljal duhovniški poklic, je moral dobiti dispenzo, spregled nezakonskega rojstva. Ponj je od-

Da je bil Glavar človek širokih nazorov, kaže njegova knjižnica, ki obsega več kot dva tisoč knjig, napisanih v latinščini in grščini pa tudi drugih jezikih, ki jih je govoril: hrvaščini, nemščini, francoščini, italijansčini in španščini.

šel prav k Testaferratu in leta 1744 po dolgi odisejadi mašniško posvečenje vendar prejel ter 13. septembra pel novo mašo na Trsat, ki jo je daroval prav Testaferratu – svojemu domnevnemu očetu.

Po novi maši pa se je odpravil peš v Komendo, kjer je po komendantovem pooblastilu pregledal računa nekdanjega skrbnika Bitenca in nato sam postal zakupnik velikega malteškega posestva in kaplan v Komendi. Dve leti kasneje je od papeža Benedikta XIV. pridobil dokončen spregled zadržka, ki ga je predstavljalo njegovo nezakonsko

rojstvo, tako da se je lahko povsem posvetil duhovništvu in svojemu delu.

Znan je bil kot odličen pridigar, in kot je zapisal Demšar, so bile njegove pridige »tako žive, bogate in nazorne, da jih še danes beremo kot aktualne in s posebnim estetskim užitek.« V času službovanja v Komendi je vodil družinsko knjigo, t. i. status animarum, v kateri je sistematično popisal vso komendsko faro v tem obdobju. »Knjiga ne odkriva samo socioloških razmer župnije Komenda, ampak tudi širšega prostora v 18. stoletju,

popisani pa so vsi prebivalci do podrobnosti, prav tako pa način dela, zdravstveno stanje in še tisoč drugih pomembnih drobcov,« je o njej napisal Demšar.

Da je bil Glavar človek širokih nazorov, kaže obsežna knjižnica v beneficijski hiši, ki jo je dal sezidati leta 1752, ki še danes predstavlja enega najpomembnejših komendskih zakladov. Obsega več kot dva tisoč knjig, ki so napisane v latinščini in grščini pa tudi drugih jezikih, ki jih je govoril: hrvaščini, nemščini, francoščini, italijansčini in španščini.

Ni se posvečal le duhovniškemu poklicu, temveč si je

prizadeval tudi za gospodarski napredek v Komendi in Lanšprežu pri Mirni na Dolenskem, kamor se je preselil leta 1766. Prizadeval si je za napredek v kmetovanju, saj je bilo poljedelstvo tedaj še v povojih in z zastarelo tehniko ni moglo nahraniti prebivalstva, zato je kmete izobraževal, kako naj obdelujejo zemljo. V Komendi je ustanovil šolo, v kateri je revnim, a nadarjenim kmečkim fantom omogočal izobraževanje, na njej pa je glasbo poučeval Jakob Zupan, avtor prve slovenske opere *Belin*. To je bila ena redkih zasebnih šol, ustanovljena dvajset let preden so v nekdanji monarhiji postavili temelje splošnemu razvoju osnovnega šolstva.

Posebno mesto zavzema njegov prispevek k razvoju čebelarstva. Iz nemščine je prevedel Pogovor o čebeljih rojih Antona Janše in mu dodal tudi znaten dodatek z lastnimi spoznanji. Kljub temu ga ljubljanska Kmetijska družba ni izdala. Kot je zapisal Demšar menda zato, ker je bil napisan v domačem jeziku in ker je bilo v njem preveč kritičnih besed, »tudi proti tedanji gosposki«. V Lanšprežu je čebelaril z dvesto panji, za tamkajšnje prebivalce pa je uvedel nedeljsko čebelarstvo šolo, poenotil je mere za panje, prvi pri nas pa je opisal praho matic in druge podrobnosti. V Lanšprežu je urejal tudi pester sadovnjak, ki ga tamkajšnji čebelarji prav danes, ob tristoti

Peter Pavel Glavar / Vir: Wikipedia

obletnici rojstva, ponovno obujajo v življenje.

Poleg beneficijske hiše v Komendi, številnih cest, mlinov in žag je dal zgraditi cerkev sv. Ane v Tunjicah, ki velja za enega najlepših primerkov cerkvene baročne gradnje pri nas.

Umril je 24. januarja 1784 in je pokopan na svojem posestvu v Lanšprežu. Ljubizen do svojih ljudi je izkazal tudi v oporoki. Znatno premoženje je namreč zapustil za postavitev »špitalske«, bolnišnice za revne v Komendi, ki je delovala od leta 1804 pa vse do leta 1947.

Glavar ostaja živ

Spomin na Glavarja je danes tako v Komendi kot v Lanšprežu še kako živ. Ob tristoti obletnici njegovega rojstva v obeh krajih pripravljajo številne dogodke, s katerim bodo počastili njegovo bogato zapuščino. Eden najpomembnejših bo nova knjiga o njem, ki jo pripravljajo pri komendski dobrotelni Ustanovi Petra Pavla Glavarja in bo izšla jeseni. Njen urednik je predsednik ustanove Štefan Petkovšek, pisci prispevkov pa obravnavajo različna področja njegovega delovanja.

Čeprav bi marsikdo pomislil, da je bilo o Glavarju že vse povedano, pa ni tako, pravi Jožef Pavlič, eden od sodelavcev pri nastajanju knjige in snovanju prireditve v čast tristote obletnice njegovega rojstva. »Res

je bilo o Glavarju že veliko povedanega in napisanega (posebej kot enem največjih slovenskih čebelarjskih strokovnjakov, odličnem pridigarju, daljnovidnem pastoralistu, velikem dobrotniku Komendčanov, Lanšprežanov, Tunjčanov in, lahko rečemo, vsega slovenskega naroda), a vendar je še veliko neodkritega, neprevedenega v slovenščino, 'skritega' po arhivih. Delo za strokovnjake, ki znajo brati gotico, obvladajo latinščino in druge jezike, ki jih je govoril Glavar. Pisci prispevkov za novo knjigo o Glavarju so marsikatero področje njegovega dela na novo osvetlili, ker so imeli v rokah doslej še neznane in neuporabljene vire, pri že znanih pa so se omejili na njim določeno področje v povezavi z Glavarjem, ki so ga skušali čim bolj opisati, predvsem pa poiskati novo v zvezi z njim. Knjiga bo v duhu zasnove glavnega urednika Štefana Petkovška za marsikoga presenečenje zaradi pestrosti in podrobnosti obravnavanih tem, predvsem pa pomemben prispevek pri odkrivanju prave Glavarjeve podobe,« nam je povedal Pavlič, ki je kot Komendčan tudi sam že večkrat pisal o njem in je prepričan, da bodo njegovi sokrajani pa tudi drugi Slovenci ob vsem, kar v prihodnjih mesecih pripravljajo v počastitev obletnice, Glavarja in njegovo zapuščino odkrili v novi luči.

Glavarjeva beneficijska hiša v Komendi

Osebnosti

Maj je posvečen Mihi Balohu

Maj je na Jesenicah posvečen legendarnemu gledališkemu in filmskemu igralcu Mihi Balohu. Letos se bodo častnemu občanu, ki bo 21. maja dopolnil triindevetdeset let, poklonili z muzejsko razstavo v Kosovi graščini.

URŠA PETERNEL

Med 13. majem in 31. julijem bo v Muzeju Kosova graščina na Jesenicah na ogled muzejska razstava o Mihi Balohu. Ta legendarni gledališki in filmski igralec, ki je bil rojen na Jesenicah, na Murovi, v svoji rojstni hiši po vrnitvi na Jesenice tudi živi. V javnosti se zad-

sogovornik, mislec, intelektualec. Je še vedno bistrega duha in izjemno kritično spremlja tudi aktualno dogajanje.

Največja zvezda jugoslovanskega filma

Rojen je bil 21. maja 1928. Otroštvo je preživel pri babici v Dravljah, nato pa se

Miha Baloh živi na Jesenicah, v rojstni hiši na Murovi, v javnosti pa se zadnja leta redko pojavlja. A tisti, ki so z njim v stiku, pravijo, da je še vedno izjemno bistrega duha, zanimiv sogovornik, mislec in intelektualec, ki kritično spremlja tudi aktualno dogajanje.

nja leta redko pojavlja, ga je pa (pred epidemijo) vsako leto vsaj enkrat obiskal Aljaž Pogačnik, umetnostni zgodovinar, muzejski svetovalec in kustos za kulturno zgodovino in galerijsko dejavnost v Gornjesavskem muzeju Jesenice. Kot je povedal Pogačnik, so malodane sosedje, saj Baloh živi le nekaj korakov stran od Kosove graščine, tik ob jeseniški cerkvi.

Po Pogačnikovih besedah je Baloh izjemno zanimiv

je vrnil k staršem na Jesenice. Šolanje na gimnaziji v Kranju je leta 1942 prekinila vojna, zato se je vrnil na Jesenice in se vpisal v vaje-niško šolo. Po vojni je šolanje nadaljeval na gimnaziji v Ljubljani in na Jesenicah. Leta 1948 se je kljub očetovemu nasprotovanju vpisal na Akademijo za gledališče, režijo, film in televizijo v Ljubljani (takrat Akademija za igralsko umetnost – AIU), kjer je leta 1952 diplomiral. Leta 1953 se je zaposlil v

(fotografsko gradivo je last Gornjesavskega muzeja Jesenice)

Z vlogo Aleša v filmu Veselica si je leta 1961 priigral zlato puljsko areno za najboljšo moško vlogo.

Slovenskem stalnem gledališču v Trstu, kjer je ostal do leta 1960. Kot dramski igralec je deloval še v Eksperimentalnem gledališču/Gledališkem ateljeju, na Odru 57, eksperimentalnih skupinah v Ljubljani in SLG Celje.

Leta 1977 se je zaposlil v SNG Drama v Ljubljani, kjer je ostal vse do upokojitve leta 1989.

Filmsko kariero je začel leta 1956 po uprizoritvi predstave Milana Begoviča Brez tretjega v režiji Jožeta Babiča in istoimenski TV-drami. Prvo filmsko vlogo je dobil v filmu Svet na Kajžarju v režiji Franceta Štiglic.

Prelomnica v njegovi filmski karieri je bilo sodelovanje pri filmu Veselica (1960) režiserja Jožeta Babiča. V filmu je Baloh igral glavno vlogo Aleša, za katero je leta 1961 dobil zlato puljsko areno za najboljšo moško vlogo. Čez noč je zaslovel in postal največja zvezda jugoslovanskega filma.

Zatem je igral glavne moške vloge v filmih Ples v dežju, V dvoje, Nevesinjska puška, kjer je vse nevarne prizore posnel sam.

Med leti 1964 in 1966 je igral tudi v štirih koprodukcijah filmih o Winnetouju, skupaj z zelo slavnimi evropskimi igralci. V tujini si je priigral filmski ugled zlasti z igranjem vloge Omerja Paše v televizijski

nadaljevanji in v zgodovinski drami Polkovnik Jenatsch.

Igral je v slovenskih, jugoslovanskih, francoskih, avstrijskih, nemških filmih, v domačih TV-igrah in nadaljevanjih. Gledalce in predvsem gledalke je privlačil s svojim igralskim talentom in karizmo.

Za svoje delo je prejel številne nagrade, predvsem za filmske vloge, je pa tudi prejemnik nagrade bert za življenjsko delo na področju filmske igre.

In čeprav je Baloh že v prvih mesecih življenja zapustil Jesenice, se je od prvih nastopov naprej vedno vračal na oder jeseniškega gledališča in se nikoli ni odrekal nastopom pred jeseniško publiko, tudi ko je bil na vrhuncu umetniškega ustvarjanja. Na Jesenicah so mu leta 2003 podelili najvišje občinsko priznanje, naziv častnega občana, vsako leto pa se mu poklonijo v maju, ko praznuje rojstni dan.

Ob njegovi devetdesetletnici pred tremi leti je tako Gornjesavski muzej Jesenice v Kolpernu pripravil projekcijo filma Ples v dežju ter predstavil njegovo življenje in delo. Lani je potekal mesec Mihe Baloha z jeseniško premiero dokumentarnega filma Devet krogov, predlani so posneli kratek filmski zapis o njem, letos pa pripravljajo muzejsko razstavo.

Miha Baloh leta 2003, ob podelitvi naziva častni občan Jesenic / Foto: arhiv Občine Jesenice

Vpogled v Balohov svet

Kot je povedal avtor razstave Aljaž Pogačnik, bo razstava ponudila vpogled v Balohov gledališki in filmski svet.

»V prvem delu bo popejlala obiskovalca od Balohovega začetka na deskah domačega jeseniškega gledališča do njegovih prvih profesionalnih vlog v SNG Drama v Mariboru in Slovenskem stalnem gledališču v Trstu do časa osebnega iskanja in navdušenja nad dramsko igro v Eksperimentalnem

obiskovalci lahko ogledali kratke odlomke iz filmov, v katerih je Baloh igral, med drugim je jeseniškemu muzeju uspelo pridobiti tudi vse dele nadaljevanke Omer Paša, v kateri je Baloh igral glavno vlogo.

Dolgoletno prijateljstvo z Borisom Bregantom

Eden najtesnejših Balohovih prijateljev je bil v zadnjih letih nekdanji jeseniški župan in prav tako častni občan Boris Bregant. Dolgoletno prijateljstvo se je preki-

Balohova gledališko-filmska kariera je trajala kar sedem desetletij, v tem času je ustvaril več kot petdeset glavnih vlog tako na odru kot na filmskem platnu, igral je tako v slovenskih, jugoslovanskih kot koprodukcijah in tujih filmih.

gledališču/Gledališkem ateljeju, na Odru 57 in eksperimentalnih skupinah v Ljubljani in SLG Celje. V drugem delu pa bo razstava obiskovalcu predstavila Miha Baloha kot uspešnega filmskega igralca,« je povedal Pogačnik.

Na ogled bodo tudi predmeti iz gledaliških predstav, v katerih je nastopal, originalni plakati iz najuspešnejših filmov, kot so bili Veselica, Ples v dežju, Maškarada, Nevesinjska puška. Razstava bo tudi interaktivna, tako si bodo

nilo lani z Bregantovo nenadno smrtjo. A prav Bregant je bil vrsto let Balohova vez z Jesenicami, pred tremi leti, ob umetnikovi devetdesetletnici, je na dogodku v Kolpernu spregovoril o njem. Takrat je dejal, da je Miha velik v vseh pogledih. Velik je že po postavi, velik je kot umetnik, je pa tudi velik domoljub.

In še: »Velik je, ker zna ljubiti, pomagati, svetovati in se odločno upre vselej, ko kdorkoli nastopi proti osnovnim človekovim pravicam in svobodnemu odločanju ...«

(fotografsko gradivo je last Gornjesavskega muzeja Jesenice)

Miha Baloh in Duša Počkaj v filmu Boštjana Hladnika Ples v dežju (1961). Obravnava ljubezen slikarja Petra (Miha Baloh) in ne več mlade gledališke igralko Maruše (Duša Počkaj). Snemanje je leta 1961 vzbudilo neverjetno zanimanje tako novinarjev kot tudi javnosti.

Miha Baloh in Beba Lončar v filmu Aleksandra Petrovića Dvoje (1961). Cenzura ni dovolila posneti vseh ljubezenskih prizorov. / (Fotografsko gradivo je last Gornjesavskega muzeja Jesenice)

30 let R Slovenije

Občino Kranj prevzame Demos

JOŽE DEŽMAN

Andrej Šter je analiziral velik uspeh Demosa na volitvah aprila 1990 v tednji veliki občini Kranj. Tudi tu je komunist Milan Kučan (56,8 odstotka) premagal Demosovega Jožeta Pučnika (43,2 odstotka). V zbor občin republiške skupščine sta bila izvoljena Ivo Bizjak in Vitomir Gros, v družbenopolitični zbor Rudi Šeligo in Franc Golja, v zbor združenega dela pa Vlasta Saganin, Ivan Štular, Franc Erce, Janez Remškar in Andrej Šter. Omenimo, da je na volitvah za zbor občin republiške skupščine Demosov Vitomir Gros (51,4 odstotka) premagal tedaj zvezdniškega komunističnega kandidata Aleksandra Ravnikarja (48,6 odstotka).

Tedanja Skupščina Občine Kranj je imela tri zbere s po 45 delegati. V zboru krajevnih skupnosti je Demos dobil 32 delegatov oziroma 71 odstotkov, v družbenopolitičnem zboru 21 in v zboru združenega dela 19. Skupaj je imel Demos v Kranju večino – 72 delegatov od 135 oziroma 52,3 odstotka.

Na volitvah v občinski družbenopolitični zbor je v volilni enoti Kranj – mesto Demos dobil 39 odstotkov. Zveza komunistov – stranka

Vladimir Mohorič in Andrej Šter / Fototeka Gorenjskega muzeja

demokratske prenovne pa 28 odstotkov v volilni enoti Kranj – okolica pa Demos 56 odstotkov, komunisti pa 14 odstotkov.

Demos je spomladi 1990 v Kranju odločno prevzel oblast. Ob županu Vitomirju Grosu so postavili kranjsko vlado. Predsednik Izvršnega sveta je postal Vladimir Mohorič, Marjan Kne je bil podpredsednik za družbene dejavnosti in upravne organe, Stane Vreček podpredsednik za podjetništvo, obrt in turizem, Peter Orehar podpredsednik za gospodarstvo in infrastrukturo, Miha Perčič predsednik komiteja za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve, Andrej Tavčar predsednik komiteja za planiranje, gospodarstvo

in družbene zadeve, Marija Janc je bila pristojna za finančna in davčna vprašanja, Karl Erjavec sekretar za občino upravo, Andrej Šter sekretar za notranje zadeve, Jože Javornik sekretar finance, Stanislav Rupnik sekretar za ljudsko obrambo, Franc Golorej je bil zunanji član za družbeni razvoj, Miran Tivadar zunanji član za zaposlovanje, Tadej Markič zunanji član za ekologijo, Jože Korenčan zunanji član za kmetijsko politiko in Drago Tomšič zunanji član za področje družbene lastnine.

Predsednik Izvršnega sveta je bil Vladimir Mohorič, pravnik. Ob vodnji Izvršnega sveta je vodil tudi kranjske krščanske demokrate. Čeprav je imel

enega vodstvenih položajev v Gradbincu, ni bil član Zveze komunistov. Svojo politično usmeritev je utemeljeval na izročilu katoliške Slovenske ljudske stranke in moderne evropske krščanske demokracije. Ko so kranjski krščanski demokrati avgusta 1991 začeli izdajati svoje glasilo Čas, je zapisal, da je »slovenska katoliška skupnost nekaj že imela revijo s tem naslovom. To je bila revija Leonove družbe pod izvršnim urednikom dr. Alešem Ušeničnikom.« Zgled v Evropi pa mu je bila država s parlamentarno demokracijo, »to naj bo država tržnega gospodarstva, to naj bo socialna država. V naši državi naj vlada taka blaginja, kot je običajno za Srednjo Evropo.«

Mohorič je izvršno vodil kranjsko občinsko vlado v prelomnem času. Veliko dela so imeli s propadanjem tovarn, vzdrževanjem družbenih sistemov in služb ter vsemi drugimi novostmi, ki jih je prinašalo osamosvajanje Slovenije.

Mohorič je bil dovolj močna osebnost, da niso prišle do izraza pretirane oblastne ambicije župana Vitomirja Grosa.

Vladimir Mohorič je zbolel in spomladi 1992 umrl. Nasledil ga je Peter Orehar.

Med člani Izvršnega sveta omenimo Karla Erjavca. Ta je bil pred vstopom v politiko zaposlen v jezikovni šoli, v Izvršnem svetu pa je bil zadolžen za občino upravo. Tedaj je bil krščanski demokrat. Kot tak je 1991. v jesenski številki glasila kranjske krščanske demokracije Čas napisal prispevek o lokalni samoupravi. Poudaril je, da »naj bi občina postala tisto, kar predstavlja v sodobni evropski civilizaciji, in sicer prostor, v katerem občani zadovoljujejo tiste elementarne potrebe, ki izvirajo iz skupnega življenja v tem prostoru.«

Ob Erjavcu je v slovenskem prostoru najbolj znan član tega Izvršnega sveta Andrej Šter. Poslanec republiške skupščine, minister za notranje zadeve, državni sekretar in še danes v javnosti močno prisoten visok uradnik Ministrstva za zunanje zadeve.

Šter je v Izvršni svet prišel iz Službe družbenega knjigovodstva. Poudarja, da so v tem obdobju reševali številna krizna razmerja. Razpadale so nekatere kranjske tovarne, zagotoviti je bilo treba delovanje vrtcev, šol ... Posebej pa so bili pozorni na to, da so dokazovali, da sprememba oblasti ne prinaša maščevalnosti, obračunov.

Ljudje so se bali. Spopad s takimi predsodki je bil težak. Prav tako so bili siloviti napadi na župana Grosa.

Šter je kot odgovoren za notranje zadeve doživljal številne stiske priseljencev z juga v Slovenijo pri odločitvah, ali bodo sprejeli slovensko državljanstvo ali ne, kako si bodo uredili status. Včasih je bil pretresljivo. Npr. oficir, ki so mu ponudili visok položaj v makedonski vojski, je imel tu družino. Hčeri sta bili v gimnaziji, želeli sta ostati. A so šli in se niso vrnili. Dekleti sta potem šli po svoje: ena je sedaj v tujini, druga poročena z zdravnikom v Beogradu. Reševali so slovenske nabornike iz Jugoslovanske ljudske armade, tudi z lažnimi dokumenti. Albancem, ujetim vojakom JLA, ki bi bili ogroženi v Srbiji, so izdajali potne liste, da so lahko odšli v tujino.

Šter je mogočne spremembe v slovenski družbi sooblikoval tudi kot delegat v republiški skupščini. Poudarja, da ni šlo za revolucionarno spremembo, a se je struktura v bistvu spremenila.

Za značilnost občine Kranj ima Šter dejstvo, da je Demos v Kranju vztrajal v povezanosti dlje kot na državni ravni.

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Karel Triler, član Narodne vlade Slovenije

PETER COLNAR

V Škofji Loki se je 21. aprila 1862 rodil slovenski politik in gospodarstvenik dr. Karel Triler. V prvi slovenski narodni vladi, ki je bila ustanovljena 31. oktobra 1918, ko je ljubljanski Narodni svet imenoval Narodno vlado Države Slovencev, Hrvatov in Srbov, je vodil oddelek za industrijo in trgovino.

Študij prava je končal na Dunaju, kjer je bil v letih 1883–1885 predsednik AD Slovenija. Od leta 1894 je bil samostojni odvetnik v Ljubljani, v letih 1895–1900 pa v Tolminu. Uveljavil se je v telovadnem društvu Sokol, kjer je bil štiri leta starosta ljubljanske župe. Od leta 1902 je bil član ljubljanskega mestnega sveta, v letih 1912–1921 podžupan in najtesnejši sodelavec Ivana Tavčarja.

Od ustanovitve Narodno napredne stranke leta 1894 je bil povezan s Tavčarjevo strujo, z Ivanom Hribarjem pa, dokler je bil ta župan. V

letih 1908–1918 je bil član deželnega zbora in 1911–1818 deželnega odbora. Bil je član upravnih svetov bank in hranilnic, predsednik uprave Združenih papirnic Vevče in upravni svetnik Narodne tiskarne.

Država Slovencev, Hrvatov in Srbov (krajše Država SHS) je bila država konfederalnega tipa, ki je nastala 29. oktobra 1918 in je obsegala ozemlje južnoslovenskih narodov nekdanje Avstro-Ogrske. Obstajala je le do združitve s Kraljevino Srbijo 1. decembra 1918.

V Zagrebu je bil 5. in 6. oktobra 1918 ustanovljen Narodni svet Slovencev, Hrvatov in Srbov. Narodnemu svetu je formalno načeloval Anton Korošec, v njegovi odsotnosti pa sta ga vodila Svetozar Pribičević in dr. Ante Pavelić, ki ga ne smemo zamenjevati z vodjo NDH.

Avstro-Ogrska je oktobra antantanti v zameno za premirje ponudila avtonomijo

za slovanske narode v državi, kar pa je predsednik ZDA Woodrow Wilson zavrnil. Narodni svet je na podlagi te zavrnitve 21. oktobra zahteval brezpogojno samoodločbo. Po porazu Avstro-Ogrske in centralnih sil sta hrvaški sabor v Zagrebu in ljudski shod v Ljubljani 29. oktobra razglasila narodno osvoboditev in ustanovitev samostojne Države Slovencev, Hrvatov in Srbov s središčem v Zagrebu. Dne 31. oktobra je bila v Ljubljani ustanovljena Narodna vlada SHS v Ljubljani. Za predsednika vlade je bil imenovan Josip Pogačnik. Nevarnost s strani Italije, ki je v skladu z londonskim paktom zasedla Primorsko in Istro ter dele Dalmacije, in pritisk Srbov po združitvi v skupno državo, sta povzročila 1. decembra 1918 združitve Države SHS s Kraljevino Srbijo v Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev s prestolnico v Beogradu.

Zanimivi Gorenjci tedna dogodki iz dežele Kranjske:

- Dne 19. 4. 1732 so izdali določbe, ki so odredile obrtnikom točne obveznosti do otrok, ki so jih zaposlovali. O množičnem delu otrok v žebeljarnah v Železnikih je poročal A. Mullner že leta 1621. Desetletni otroci so delali po 10 ur dnevno, od 14. do 16. leta pa 12 ur. Šele po revoluciji leta 1848 se je začel položaj otrok in delavcev počasi izboljševati.
- Kipar Lojze Dolinar se je rodil 19. 4. 1893 v Ljubljani. Z njegovimi kipi so opremili takratni Trg revolucije (sedaj Slovenski trg) v Kranju.
- Na Dunaju se je 20. 4. 1858 rodil prosvetni delavec, slikar in politik Jožef Šturm. Njegov oče Gregor je bil doma iz Poljč na Gorenjskem.
- V Kropi se je 20. 4. 1883 rodil učitelj Leo Pibovec. Od leta 1908 je bil šolski vodja na Jesenicah, med drugo svetovno vojno je poučeval na Koroškem. Zavzel se je za enoten razvoj slovenskega jezika. Odklanjal je težnje, da bi kot knjižno normo uveljavili narečne posebnosti
- V Kropi se je 23. 4. 1812 rodil pesnik, pripovednik in duhovnik Jurij Varl. Njegov oče Janez se je iz Železnikov preselil v Kropo, kjer je bil hišni posestnik in mesar, mati pa je bila žebeljarjeva hči Tereziji, rojena Bertancelj. V družini je bilo deset otrok.

Pohota v okviru sorodstva

GORAZD STARIHA

spolnost in nasilje

Papeževa žena je možu med prepriro ženo večkrat očitala, da ima za ženo hčer, in ne nje. Februarja prejšnje leto (1837) je hči rodila otroka, za katerega so vedeli povedati, da je od njenega očeta Franca. Njena mati in Frančeva žena je te govorice zavračala, češ da je hči zanosila z nekim fantom iz okolice Litije, hči sama pa je otroka pripisovala nekemu vojaku iz Fužin.

Jernejčičeva je Frančevi hčeri oponesla, da je vendar gnusno kaj takega početi z očetom, a ji je ta odvrnila, da jo je oče le »malo po trebuhu pošlatal«. Tudi neka druga priča je vedela povedati, da je pred leti žena pritekla iz hiše in vpila: »Ti imaš svojo hčer za ženo, vrag naj te vzame!«

Franc Papež je bil sicer rojen Žužemberku, star 80 (!) let, brez premoženja, gosač. Na zagovoru je dejal, da je dovolj, če pove, da je star osemdeset let in da česa takega ne bi mogel početi, še najmanj pa s svojo lastno hčerjo.

Sedemindvajsetletna hči Marija je trdila, da ima otroka z nekim neznanim vojakom in da Jernejčičevi lažeta.

Deželno sodišče v vsem tem ni videlo dovolj osnove za kazenski pregon krvoskrunstva in je odstopilo od preiskave.

Domače hčere, ki so jih očetje »uporabljali« namesto žena, so bile največkrat tiho, in da so takšni primeri prišli oblasti na uho, so poskrbele govorice, ki jih je bila oblast katerikoli pripravljena preveriti. V letu 1844 so preverjali, ali sta bila krvoskrunstva po pravici obdolžena Jožef Zupan (46) in njegova hči Mina (20). Jožef je bil vdovec, kajzar v Mlinem (Bled), in je imel poleg Mine še tri nepreiskrbljene otroke.

Zdravniški pregled je pokazal, da Mina ni bila več nedolžna, vendar pa zdravniška seveda nista mogla ugotoviti, kdaj in na kakšen način je nedolžnost izgubila. Bila je »srednje postave, neumnega videza, zelo slabih umskih sposobnosti ter zelo zanemarljive vzgoje«. Znakov nosečnosti ni bilo, pa tudi dva

dni pred pregledom je imela mesečno čiščo.

Oba sta očitano priznala. Hči je dejala, da ji je oče zagrozil, da bo drugače morala od hiše, oče pa je to zanikal, češ da ji s tem sploh ne bi mogel groziti, ker je vedel, da njegova trapasta hči ni sposobna za nobeno delo, torej ne bi mogla živeti nikjer, razen doma. Oba sta vedela, da delata greh, Mina samo ni vedela, da je to tudi kaznivo. Oba sta prosila za milo kazen in obljubila poboljšanje.

Jožefa so tako obsodili na en mesec zapora z enodnevnim postom vsak teden, Mino pa na osem dni.

Tudi naslednjo preiskavo je sprožil ljudski glas. Okrajno sodišče Vipava je leta 1857 na podlagi govoric, da brivec in muzikant v Vipavi Štefan Žonta (44, rojen v Otllici), nečistuje s hčerko Katarino (rojeno 16. novembra 1843), jo poklicalo na zagovor (kako značilno – namesto polnoletnega moškega storilca so na zagovor najprej poklicali mladoletno žensko žrtev!, op. p.).

Ta je na sodišču povedala, da je prejšnje poletje v hosti z očetom nabirala suhljad. Potem ko sta že nabrala potrebno količino drv, ji je rekel, naj sede, da mu bo obirala uši na glavi. Dekle je sedla, oče se je ulegel zraven, ji položil glavo v naročje in ona mu je začela obirati uši.

Vaš razgled

Kulturne dejavnosti so v zadnjem letu ene izmed največjih žrtev epidemije oz. posledičnih strogih omejitev njihovega izvajanja ali celo popolnega zaprtja. Zdi se, da je kultura pahnjena v vlogo Trnuljčice, speče lepotic, ki čaka na svojega princa, da prekine zlohotni urok in jo odreši iz dolgotrajnega globokega sna. S. L. / Foto: Tina Dokl

Odprtja teras gostinskih lokalov so po šestih mesecih tudi na Gorenjskem marsikateremu ljubitelju kave – zaužite v prijetni družbi – polepšala dan, gostincem pa vzbudila kanček upanja na boljši jutri. Številne izmed gastronomskih postojank, ki so jih v zadnjem obdobju nadomeščale s ponudbo dobrot za s seboj, pa se čez noč tudi še ne bodo poslovile. S. L.

Gorenjski priimki

Merčun, merilec moških in vina, 2. del

TINO MAMIĆ

Število oseb s tem priimkom se v zadnjih desetletjih počasi niža. V Sloveniji živi 82 Merčunov, leta 2006 pa jih je bilo 98. Mrčunov je 67, leta 2006 pa jih je bilo 70. Marčunov je danes 84, leta 2006 pa jih je bilo 86. Merčonov je danes 13, leta 2006 pa jih je bilo 17. Verjetno bi k tem bilo treba prišteti še kakega od 24 Merchunov, 32 Marcunov in 30 Mercunov, ki živijo v ZDA, Avstraliji in Franciji.

Podobna usoda, torej upadanje števila ali celo izginitje, žal čaka večino slovenskih priimkov. Vzroka sta dva. Matematični in demografski. Ob poroki običajno en priimek izgine, zato

je načeloma po vsem svetu priimkov vse manj in manj. Drugi razlog je upadanje števila rojstev med Slovenci (natančneje povedano med slovenskimi državljanji, ki so slovenskega etničnega porekla). Slovenska država kategorijo narodne pripadnosti v zadnjih desetletjih ukinja, zato se Slovenci in manjšine ne preštevajo več, ne more pa ukiniti priimkov, ki še naprej ostajajo kot zgodovinske priče naših daljnih prednikov.

Poleg priimka obstaja tudi hišno ime pri Mrčunu, po domače pr' Mrčun'. Register nesnovne kulturne dediščine navaja štiri doslej popisane hiše s tem domačim imenom. Na spletni strani hisnaimena.si jih najdemo

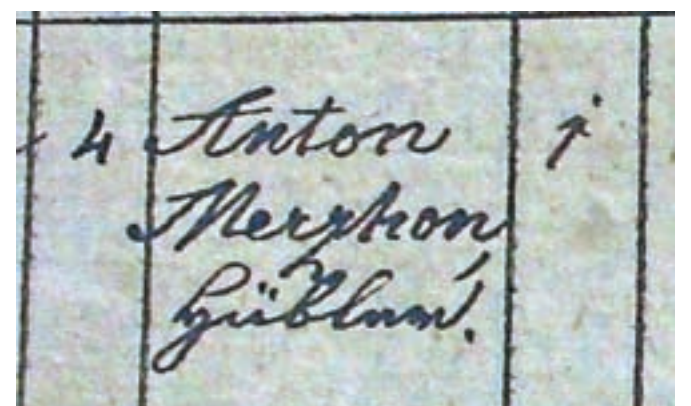
na naslednjih naslovih: Lahovče 19, Selo pri Vodichah 2, Selo pri Vodichah 18 in Utik 42. Različico hišnega imena pri Marčunu pa najdemo na naslovih: Visoče 3, Spodnje Duplje 17, Kranjska 18 v Radovljici, Sebenje 17 in Križe 27. Vsa ta hišna imena so nastala bodisi iz poklica hišnega gospodarja bodisi iz priimka, ki je s prodajo domačije ali s priženitvijo novega gospodarja izginil.

Priimek Merčun izvira iz porečja reke Pšate, severnega pritoka Save. Konec 18. stoletja namreč ta priimek najdemo v Soteski pri Šentjakobu, v Trzinu, Dragomlju, Mali Loki in Pšati. Zanimivo, da najdemo dve družini Merčun tudi v Ljubljani, na Ulici na

Grad (1659) in na Gornjem trgu (1673).

Merčunov je bilo v preteklih stoletjih več, kot jih je danes. Po nastanku priimka konec srednjega veka, precej verjetno v enem gnezdu neke ob reki Pšati, so se Merčuni precej razširili in razselili po okolici. Njihovo število je med letoma 1500 in 1700 precej naraslo, po letu 1800 pa se je rast, tako se zdi, ustavila. V zadnjih sto letih število pada.

Kar precej rodbin so raziskali člani Slovenskega rodoslovnega društva. Eden od najstarejših je Andrej Merčun, rojen okoli leta 1635. Njegovih potomcev je doslej popisanih več kot sto, pravega števila pa se za zdaj sploh ne da oceniti. Moji otroci so

Zapis priimka Merčun Župnije sv. Jakob ob Savi dokazuje, da ima priimek tri različice. Zapis se glasi »Anton Merzhon huebler« in pomeni Anton Merčun, kmet. Poročno knjigo hrani Župnija sv. Jakob ob Savi v Šentjakobu (P 1816–1891 Šentjakob, zv. 2, str. 9).

denimo že 11. generacija potomcev Andreja Merčuna.

Med znanimi osebnostmi s tem priimkom, ki ga omenja Slovenski biografski leksikon, je Franc Mrčun (1881–1937) iz Bišča pri Domžalah, ljudski slikar, dekorater in portretist. V Biščah je sicer še danes ob reki Pšati ohranjen mlin, imenovan Merčunov mlin, ki so ga Merčuni prvič zagnali leta 1858. Priimek rodbine iz

Bišča se je v veliki večini zapisoval kot Merčun, najbolj znan predstavnik rodbine podobar Franc Mrčun pa je v literaturi največkrat zapisan kot Mrčun.

Priimek Merčun je nosil tudi prvi slovenski diabetolog Ljudevit Merčun (1900–1954), zdravnik iz Mengša, ki je umrl pod vrhom Storžiča. Po njem se imenuje vsakoletni Merčunov pohod za člane društev diabetikov.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 odstotkov. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**.

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Na določene zadeve boste začeli gledati na popolnoma nov način in zato se vam bo zgodilo to, da boste v celoti spremenili svoje načrte za prihodnost. Vse skupaj boste vzeli za dobro in na koncu tako tudi bo. Pričakujte niz presenečenj.

Bik (22. 4.–20. 5.)

V pričakovanju nekega sporočila boste že v naprej razigrani in dobre volje. Tokrat vam bo šlo vse po načrtu in hiteli boste ter naredili vse, kar lahko, da se čim prej začne dogajati. V poslovnem svetu se vam pripravlja pomemben projekt.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Saj veste, kako pravijo: kdor išče, ta najde. In toliko časa boste iskali, da boste na koncu tudi našli. Zakaj bi bili zadovoljni z manj, če pa lahko dosežete veliko in še več. Mozaik se vam bo končno začel sestavljati tako, kot si želite.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Ni vse v delu niti ni v denarju. So stvari, ki so veliko, veliko pomembnejše kot materialne dobrine. Tega se že dolgo zavedate, a včasih ne morete iz svoje kože. Situacija, v kateri se boste znašli, bo od vas zahtevala celega človeka.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Večkrat ste že imeli občutek, da v delovnem okolju ostajate v ozadju in nikakor ne dobite možnosti, da bi se izkazali. V tem tednu vas čakajo veliki izzivi in končno boste lahko pokazali vse svoje znanje in izkušnje. Zanimivo bo.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Večkrat se boste iz srca nasmejali, saj boste dobili potrditev, pa ne samo za uspešno delo, ampak tudi na čustvenem področju. Veliko ste naredili in zdaj prihajate v obdobje, ko boste vse to lahko izkoristili. Postavite sebe na prvo mesto.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Čeprav si tega ne boste hoteli priznati, je vse, kar se vam zadnje čase dogaja, vam v korist – in še naprej bo tako. Strahovi, ki jih imate, so popolnoma odveč in zadnji čas je, da začnete uživati v stvareh, ki vas razveseljujejo.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Kot navadno tudi zdaj nameravate vse osebne in čustvene zadeve preložiti na kasnejše. Ne bo vam uspelo, saj se vam bodo nekateri postavili po robu in morali boste spremeniti svoj način ravnanja. Pomembno je, komu ali čemu daste prednost.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Kakršnekoli zdravstvene težave bodo samo prehodne in ne smete delati nobene panike. Še vedno obstajajo samo navadne viroze in prehladi. Vedno ni vse samo črno. V domačem okolju se boste počutili umirjeno in ljubljeno.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Vse, kar delate in s čimer se ukvarjate, delate z zavestjo, da boste nekega dne poplačani in da vaš trud ni zaman. Prav kmalu boste začeli seštevati in čaka vas več kot samo zadovoljstvo in občutek zmage. Vse se vam postavi na pravo mesto.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Nikoli ni tako slabo, da ne bi moglo biti še slabše, in nikoli ni tako dobro, da ne bi moglo biti še bolje. In ravno tega zadnjega se boste težko navadili. Šlo vam bo samo še na bolje in bolje. Imate dobro obdobje, izkoristite ga.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Naredili ste vse in še boste, saj nikoli ne igrate samo z eno žogo. Sedaj vam ne preostane nič drugega, kot da v miru počakate na svojo priložnost. Ta pa pride prej, kot pričakujete. Veseli boste in svojo pozitivno energijo boste delili z vsemi.

TA JE DOBRA

Dvesto besed

Učitelj naroči otrokom: »Za domačo nalogo boste napisali malo daljše besedilo z dvesto besedami. Pisali boste o tem, kako ste preživeli konec tedna.« Janezek je napisal takole: »V soboto sem z rdečo barvo prebarval klop na našem dvorišču.« »To je 11 besed, kaj pa preostanek do 200?« vpraša učitelj. »Ostalih 189 besed je izgovoril moj oče, ki je sedel na ravnokar prebarvano klop. Mislim, da ne bi bilo dobro, če bi zapisal vse besede, ki jih je izgovoril.«

Za poslanca bi šel

»Halo, tu Franci iz Gorenjske. Sem dobil državni zbor?« »Tako je. Želite?« »Rad bi postal poslanec državnega zbora, pa me zanima, kaj potrebujem za to?« »Franci, a ste malo prismuknjeni?« »Sem, in to ne malo. A potrebujem še kaj?«

Hop na drevo

Mlajši upokojenec Jože gre po drevoredu, ko na enem izmed dreves visoko v krošnji zagleda prijatelja Marjana. »Kaj pa ti je, da pri svojih letih plezaš po drevju? A je bil posredi Red Bull?« »Ta ravno ne, je bil pa zato pitbul.«

Komar

Mali komarček prihaja domov po svojem prvem poskusnem letu. »In? Kako je bilo za prvič?« vpraša mama komarka. »Super, vsi so mi ploskali.«

LAŽJI SUDOKU

1	9			2			4	8
	6	3				5		1
		4	8		1	7		
				6	2	4		
7	2		3		4		9	5
		8	9	1				
		2	1		8	9		
5		9				6	1	
4	3			7				5

Rešitev:

2	5	8	6	2	9	1	6	7
2	1	9	6	7	2	6	8	5
9	1	6	5	1	2	4	9	7
9	1	2	5	1	6	9	7	6
5	6	1	9	8	2	7	1	4
6	9	7	2	9	5	1	6	8
6	9	7	1	6	8	7	5	2
1	2	9	7	6	1	8	9	6
8	7	6	2	9	1	5	4	1

TEŽJI SUDOKU

5		6	4					9
	8	4		9	2			
		7	2		4			8
	2							4
1			7		6	9		
			5	4		6	2	
9					1	7		4

Rešitev:

7	6	1	2	9	5	6	8	
6	2	9	8	7	1	6	2	4
5	1	6	5	1	2	4	9	7
2	5	6	1	9	7	1	4	8
4	7	1	6	8	2	9	5	3
8	9	6	7	1	2	4	5	6
1	8	7	9	6	6	4	2	3
9	4	7	6	1	7	8	9	5
6	7	2	9	7	1	5	4	3

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

Na terasah gostinskih lokalov

V ponedeljek so se v osmih regijah, med njimi tudi na Gorenjskem, odprle terase gostinskih lokalov, kjer strežba poteka ob številnih varnostnih ukrepih. Kaj o ponovnem odprtju menijo sogovorniki ...

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Maša Pelko iz Kranja dela v gostinskem lokalju. »Pol leta sem bila brez službe. Da so se gostinski lokali ponovno odprli, je bilo nekaj najboljšega, kar se je lahko zgodilo. Gostje v lokalju so bili navdušeni, da so nas lahko spet obiskali, vsi stalni gostje so se vrnili. Mize na terasi so neprestano zasedene, nekaterih gostov žal ne moremo postreči. Na dan nas obišče od sto do sto petdeset ljudi. Ker smo odprti le od 7. do 19. ure, je koncentracija ljudi čez dan zelo velika,« je dejala Pelkova in nadaljevala: »Izgube zaradi zaprtja so zelo velike, verjetno bomo še dolgo časa potrebovali, da bomo prišli na nivo, kot smo ga imeli pred epidemijo. Upamo, da nas ne bodo ponovno zaprli in da bomo odprti vsaj do oktobra. Nas je bilo pa strah, da že po enem tednu ne bomo smeli več delati.«

Nejc Šter iz Podnarta meni, da so se za ponovno odprtje lokalov odločili zato, ker verjamejo, da to ne bo poslabšalo stanja na intenzivnih negah v bolnišnici. »Ne bi se mi zdelo pametno,

Na Gorenjskem so bili gostinski lokali zaprti ali pa so storitve ponujali le v obliki dostave na dom oz. osebnega prevzema od 23. oktobra lani do minulega ponedeljka, ko so se lahko odprle terase. / Foto: Gorazd Kavčič

da bi se lokali odprli že prej, ker so bile bolnišnice prenatrpane in posledično je bila slabša zdravstvena oskrba na drugih področjih. Stanje je bilo sicer precej neugodno, ne le za gostince, temveč tudi za turistične delavce. Seveda bi vsem ugajalo, da bi ves čas delali, a zaradi epidemiološkega stanja je bilo

smiselno, da so bile nekatere dejavnosti zaprte, zlasti tiste, kjer je stik različnih ljudi velik. Res pa je, da so bili nekateri ukrepi kontradiktorni. Lahko si imel poslovni najem ali kosila, kar se mi ne zdi prav. Odkar so lokali odprti, ga še nisem obiskal, ker se mi ne zdi pomembno, da spijem kavo v lokalju,« je

povedal in dodal: »Ukrepi se prehitro spreminjajo, niti ne sledim več, kaj je dovoljeno in kaj ne. Poskušam upoštevati splošne higienske ukrepe, kot je nošenje maske. Verjamem pa, da je bilo težko narediti pravo in dolgoročno strategijo preprečevanja širjenja okužb, ker je epidemija covid-19 nov pojav.«

Odprtje gostinskih lokalov pozdravlja Ivan Romšek iz Smlednika. »Končno imamo možnost, da se z družbo lahko srečamo izven doma. Dejstvo je tudi, da gostinci morajo od nečesa živeti, zabeležili so velike finančne izgube, tudi pijači in hrani je potekel rok, s čimer se je zgodila velika dodatna škoda. Nekateri gostinci pravi, da sploh ne bodo več odprli, ker so verjetno pregloboko zabredli v težave,« je pojasnil Romšek in še dodal: »V naši regiji se ta teden še niso odprle terase in upam, da se bodo kmalu. Sem pa vse bolj skeptičen in naveličan ukrepov. Mislim, da bi morali stroki omogočiti več besede pri pomembnih odločitvah, politika se preveč vpleta v strokovna vprašanja.«

Sadike za novorojenčke

URŠA PETERNEL

Breznica – Občina Žirovnica poleg denarnega prispevka za novorojenčke, ki za prvega in drugega otroka znaša po 350 evrov, za vsakega naslednjega pa 550 evrov, vsako leto podari še posebno simbolno darilo: sadiko sadnega drevja.

Letos so podarili sadike hrušk 38 otrokom, rojenim v letu 2020, zaradi razmer pa so jih otrokom dostavili na dom. Ob tem je župan

Leopold Pogačar otrokom ter njihovim staršem zaželel veliko zdravja in veselja in še: »Naj drevo raste skupaj z vašim otrokom!«

Akcijo so začeli leta 2016 na pobudo Čebelarke zveze Slovenije. Prvo leto je 45 novorojenčkov prejelo sadiko češnje, drugo leto 47 malčkov sadiko hruške, tretje leto rekordnih 56 otrok sadiko češnje, predlani 47 novih občanov sadiko jablan sorte carjevič, lani pa 37 novorojenčkov sadiko češnje.

Malčki, rojeni v lanskem letu, so na dom prejeli sadiko hruške. / Foto: Občina Žirovnica

Evropska komisija zaščitila Slovensko potico

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Evropska komisija je včeraj v uradnem listu objavila izvedbeno uredbo, s katero je Slovensko potico na evropski ravni zaščitila kot zajamčeno tradicionalno

posebnost. Zaščita pomeni, da izdelava Slovenske potice ni geografsko omejena na Slovenijo, izdelujejo jo lahko kjerkoli, pogoj je le, da je narejena skladno s potrjeno specifikacijo za Slovensko potico.

Razstava o življenju in delu Branislave Sušnik

Ljubljana – V torek je potekalo spletno odprtje razstave La Doctora: življenje in delo slovenske znanstvenice v Paragvaju, ki so jo v Slovenskem etnografskem muzeju posvetili antropologinji iz Medvod dr. Branislavi Sušnik (1920–1996). Svoje raziskovalno delo s področja etnologije, antropologije in etnolingvistike je posvetila staroselskim ljudstvom Paragvaja. Odprtje razstave časovno sovpadla s tretjo mednarodno konferenco Dnevi Latinske Amerike in Karibov, ki v organizaciji ministrstva za zunanje zadeve in pod okriljem Blejskega strateškega foruma poteka ta teden v virtualni obliki. Na odprtju razstave, ki so jo pripravili v sodelovanju z Univerzo na Primorskem in muzejem Barbero v Asuncionu, so premierno predvajali tudi dokumentarni film Spomin na Branislavo Sušnik avtorja Diega Segovia Palaua.

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom RECEPTI S KORUZO, KVINOJO, RIŽEM, AJDO IN PROSOM, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 6. aprila 2021, so: **Andrej Preželj** z Jesenic, ki prejme 1. nagrado (darilna kartica želja v vrednosti 15 EUR), **Flora Stare** iz Medvod in **Slavko Resman** iz Podnarta, ki prejmeta 2. in 3. nagrado (knjiga).
Nagrajencem čestitamo!

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630

PO SPROSTITVI UKREPOV BODO V NAŠI PONUDBI LETOVANJA NA NASLEDNJIH DESTINACIJAH: TURISTIČNI BONI – STRUNJAN: 4.–9. 5., BERNARDIN: 15.–20. 5., ŠMARJEŠKE: 9.–14. 5., MORAVSKE TOPLICE: 20.–27. 5., RADENCI: 20.–27. 5., BANOVC: 3.–8. 5., 8.–13. 5.; MORJE: DALMACIJA – DUGI OTOK: 2.–9. 7., 5.–12. 7., 9.–14. 7., 12.–22. 7., 14.–24. 7., 22.–30. 7., 30. 7.–6. 8., 14.–18. 8., 18. 8.–26. 8., 26. 8.–3. 9., LASTOVO: 19.–27. 6., 27. 6.–4. 7., 7.–14. 8., 11.–19. 9., OREBIČ: 22. 6.–29. 6., 2. 9.–9. 9.. SPREJEMAMO PRIJAVE. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

RAZSTAVE

Slovenija odprta za umetnost 2020

Radovljica – Od torka, 20. aprila, do konca maja je v Galeriji Šivčeva hiša na ogled razstava 28. mednarodnega simpozija Slovenija odprta za umetnost 2020. Razstavo si ob upoštevanju ukrepov lahko ogledate od torka do sobote od 10. do 12. in od 16. do 18. ure.

OBVESTILA

Kako skrbimo za zdravje srca in žil

Kranj – Društvo za zdravje srca in ožilja, podružnica za Gorenjsko, vabi, da si na spletni strani Društvo za zdravje srca ogledate posnetek predavanja prim. Matija Cevca, dr. med., Kako skrbimo za zdravje srca in žil. Posnetek je na povezavi: <https://zasrce.si/video-vsebine/>. Na spletni strani lahko najdete tudi povezave do vsebin, povezanih z ohranjanjem zdravja, in priporočila za zdravo življenje. Društvo za zdravje srca bo prvo sredo maja in junija pripravilo spletno predavanje. V sredo, 5. maja, pripravljajo predavanje Bolečina v prsih.

MNOGI V SLOVENIJI NIMAJO MOŽNOSTI, DA SE SAMI PREŽIVIJO. POMAGAJMO JIM!

S poslanim SMS sporočilom **KARITAS5** na **1919** boste prispevali 5 EUR.

Podrobnosti in drugi načini darovanja na karitas.si.

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.siMale oglase sprejemamo:
**za objavo v petek do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!**Delovni čas:
**ponedeljek, torek, četrtek,
petek neprekinjeno
od 8. do 15. ure, sreda od
8. do 16. ure, sobota, nedelja
in prazniki zaprto.**NEPREMIČNINE
STANOVANJA

PRODAM

PRITLIČNO stanovanje v Stražišču,
cena 125.000 EUR, ogled možen vsak
dan, več osebno, tel.: 041/129-972
21001049

FESST, d. o. o.,
nepremičninska
družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

HIŠE

KUPIM

V Kranju kupim hišo z vrtom, lahko
tudi stanovanje z vrtom, tel.: 031/449-
093 21001044

POSESTI

PRODAM

5.000 m² veliko parcelo, delno zazid-
ljivo – Komenda, in starejšo nakladal-
ko, tel.: 051/212-282 21001038PARCELA 2.356 m², dovoz, parki-
rišče, potok, za oddih, piknik ..., cena
14.980 EUR, tel.: 040/163-302
21000951NA Kokrici prodam travnik, površina
9.829 m², tel.: 041/582-415, Aljaž
21001006

KUPIM

PARCELO – zazidljivo, na relaciji Bela-
Breg-Preddvor-Nova vas-Olševsek-
Mače, tel.: 051/202-963 21001027

POSLOVNI PROSTORI

ODDAM

POSLOVNI prostor v Kranju, Koro-
ška 14, lahko za frizerski salon, tel.:
031/549-008 21001045

MOTORNÁ VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

FORD Mondeo karavan, dizel, letnik
2004, 298.000 km, cena 550 EUR,
tel.: 040/711-603 21001032

KMS

V KRANJU Z OKOLICO
iščemo SKLADIŠČE
velikosti 500-800 m².Ponudbe sprejemamo
na info@kms.si ali
031 344 415, KMS d.o.o.PEUGEOT 5008, bencin, letnik dec.
2009, z veliko dodatne opreme, tel.:
031/388-843 21001050TOYOTA RAV4 D4D, letnik 2008, vsa
oprema, ohranjen, tel.: 031/605-072
21000987

MOTORNÁ KOLESA

KUPIM

TOMOS APN 4 ali APN 6, tel.:
041/316-617 21001041

STROJI IN ORODJA

PRODAM

CIRKULAR za žaganje drv, tel.:
031/812-210 21000988GLAVO el. šivalnega čevljarkega stroja
Duropp in podarim gladiljole, tel.:
04/25-03-289, 051/415-568
21001052KOMBINIRKO 3 op. Felder BF6-31,
malo rabljeno, z odsesavanjem, tel.:
04/23-12-067 21001029NOVO Vidia klino fi 500 za sekular in
več navadnih 400, 450 in 500, tel.:
041/364-504 21001026GRADBENI
MATERIAL

GRADBENI MATERIAL

KUPIM

ODKUPUJEMO kostanjeve drogove
(za elektrogospodarstvo), dolžine 9-11
m (tudi neobeljene). SES, d.o.o., Ope-
karska ul. 22, Maribor, tel.: 041/865-
596 21000921

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost
dostave, tel.: 041/718-019
21000789SUHA mešana drva, možna dostava,
in traktorski odjemalec silaže, tel.:
031/343-177 21001011SUHE trske in žamanje za podkurit, pri-
merno za kamin in centralno peč, tel.:
041/986-986 21001024ZARADI selitve prodam mešana drva,
cena 55 EUR, tel.: 070/672-728
21001037STANOVANJSKA
OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

DOBRO ohranjen Liebherr hladilnik
z zamrzovalnikom, 3 predali, tel.:
041/844-310 21001021KOMBINIRAN hladilnik Gorenje, sre-
brne barve, tel.: 031/526-863
21001018OGREVANJE,
HLAJENJE

PRODAM

OLJNO peč Riello, 25 KW, z oljnim
goricem, letnik 2009 ter 2.000-litrsko
cisterno za kurilno olje, tel.: 041/753-
494 21001043

HOBI

ZBIRAM značke vseh vrst. Če jih
ne potrebujete, me pokličite, tel.:
041/890-840 21001008

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, unikatni, tema tarot, 28 iz-
delkov, vrednost 105.000 EUR, cena
– dogovor, tel.: 040/567-544
21000974

STARINE

PRODAM

STARINSKA vhodna vrata, dvokrilna,
omaro in mizo, staro 90 let, ter manjši
električni boiler z možnostjo kurjenja na
drva, nov, tel.: 041/350-348 21001020

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje,
razglednice, kipe in drobnarije, tel.:
051/258-936 21000794ŽIVALI IN
RASTLINE

PRODAM

PASJO koč 1 x 1 m, lesena, na ko-
leščkih, z dvizno streho, cena po do-
govoru, tel.: 040/839-137 21001012

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

BOBNASTO kosilnico Vicon, cepilec
na sveder, nakladalko Sip NRP 25-6,
tel.: 041/481-588 21001014CISTERNO Creina za gnojevko 2.200
l, tel.: 04/25-91-444
21001028ELEKTRIČNO škroplilnico za sadje v
obliki samokolnice, cena po odgovoru,
tel.: 031/691-122 21001005MOTORNO kosilnico za travo M474
SD Mtech, delujoča, cena 40 EUR,
tel.: 031/419-305 21001003NAKLADALKO 12 m³, hribovsko, de-
lovno, cena po dogovoru, tel.: 04/57-
23-353, 070/448-288
21001013PRIKOLICO z dvigalom 10,5 t, kiper
prikolico 3 t – obnovljeno, rotacijsko
kosilnico BCS 250 z gnetilnikom, tel.:
041/547-994 21001022TROSILEC gnoja Tajfun in grablje Sip
280, tel.: 070/216-537 21001042

KUPIM

TRAKTOR kupim, debelejši krmni
krompir prodam, možna dostava, tel.:
068/150-640 21001004

PRIDELKI

PRODAM

KROMPIR, primeren za sajenje: sora,
evora, carlingford, concordia in rdeč,
tel.: 041/416-241 21001033

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave pred
nesnostjo, in KG piščanci za dopitanje.
Pripravljeno na dom, Matej Bulovec,
s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.:
041/710-113 210007922 TELICI LS/BBP in kravo s teletom
LS, tel.: 041/571-150 21001039BIKCA LS/ČB, starega 14 dni, tel.:
041/503-690 21001010BURSKO kozo, staro 3 leta, z mladiči,
tel.: 031/652-451 21001030JARKICE – rjave kokoši v začetku ne-
snosti, lastna vzreja. Dostavljamo po
Gorenjski. Kmetija Šraj, Robert Šraj,
Čadramska vas 19, Poljčane, tel.:
031/751-675 21001019KUNCE, lisce, mladiče – 2 meseca,
kunko – druga brejost 11 mesecev,
tel.: 051/819-044 21001034PLEMENSKEGA kozla in iščem od-
služeno prikolico, tel.: 04/51-41-297,
051/392-628 21001007PRAŠIČE, težke od 40 do 120 kg,
mesni tip, možnost izbire moškega
spola in dostava, tel.: 041/455-732
21000818TELIČKO simentalco, tel.: 041/214-
500 21001009

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

ODKUPIMO:
• POŠKODOVANA VOZILA
• KARAMBOLIRANA VOZILA
• VOZILA V OKVARI
• RABLJENA VOZILA
ODVOZ VOZIL
NA RAZGRADNJO.
GREGA MEZE S.P., LESCE
M: 040 629 675

ZAJKLJO belgijsko orjakinjko, pri-
puščeno in samca, starega 8 mesecev,
tel.: 041/583-870 21001047

KUPIM

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za
Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko
plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in
teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmo-
va 53, Ljubljana, tel.: 064/130-
081 21000791

OSTALO

PRODAM

450 BAL sena in otave v kockah do
25 kg. Zagotovljena kvaliteta, koše-
no na gričevnatih obronkih v okolici
Slatnika pri Ribnici na Dolenjskem in
hranjeno v skednju na lesu. Možnost
ureditve prevoza. Cena po dogovoru,
tel.: 041/863-842 2100103650 kock otave, tel.: 041/935-596
21001031FIŽOLOVKE, smrekove sušice, pri-
pravljene za uporabo, tel.: 040/651-
199 21001023SENO refuzo, okolica Kranja, tel.:
031/875-730 21001015SENO in otavo v kockah, tel.:
040/951-707 21001040ULEŽAN hlevski gnoj, možna dostava,
tel.: 031/676-235 21000877

KUPIM

20 KOSOV lat za kozolec, dolžine 5,2
m, tel.: 031/309-851 21001016

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

ZA DELO v Mariboru takoj zaposlimo
večje število pleskarjev in zidarjev. Kan-
didati naj pokličejo na tel.: 051/394-
344. Vargrad, d.o.o., Meljska cesta
83, Maribor 21000994ZA DELO v Mariboru takoj zaposlimo
upravljalca gradbene mehanizacije.
Vargrad, d.o.o., Meljska cesta 83, Ma-
ribor, tel.: 051/394-344 21000995POSLOVNE
PRILOŽNOSTI

KUPIM

STE ustvarili podjetje, ki uspešno
posluje že več let? Delujete v panogi
transport, trgovina ali proizvodnja? Bi
se upokojili, pa nimate naslednika? Si
želite, da nekdo uspešno nadaljuje in
razvija vaše podjetje še naprej? Pokličite
na tel.: 068/650-304, Klemen
21001035

V knjigi je veliko receptov prikazanih s fotografijami korak za korakom, z naveti in namigi. Tu so jedi, kakršne imajo otroci najraje, od receptov, ob katerih smo odraščali že njihovi starši in stari straši, do domiselnih sodobnih receptov – za zajtrk in malico, za kosilo in večerjo, za piknik in zabavo, za sladkanje in za praznike.

Mehka vezava, 22 x 29 cm, 112 strani

4 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Simpl sladice so drugačne! Nobena izmed šestdesetih, ki jih najdete v knjigi, ne vsebuje olja, rafiniranega sladkorja, mleka, mlečnih izdelkov ali jajc, hkrati pa vsako sestavlja največ pet sestavin, ki jih imate najverjetneje že doma. Večina je primernih tudi za alergike na oreščke in tiste s celiakijo ...

Mehka vezava, 19 x 21,5 cm, 180 strani

18 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

O, saj ni smrti, ni smrti!
Samo tišina je pregloboka.
/.../ samo padaš /.../
v prepad neskončne modrine.
(S. Kosovel)

Umrl je

FRANCE PIBERNIK
nekdanji profesor Gimnazije Kranj

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Gimnazija Kranj

NOVO motorno ročno škroplilnico in žensko kolo, tel.: 041/364-504
21001025

OTROŠKO pony kolo in elektro motor za »šrotar«, stare vile za seno – za zbirateljce starin, tel.: 041/583-870
21001048

PODARIM

ČISTE odeje in 2 prešiti odeji ter otroške smuči, dolžine 1,45 m, tel.: 041/583-870
21001046

www.gorenjskioglas.si

LOTO

Rezultati 32. kroga – 21. april 2021
3, 7, 8, 13, 17, 28, 30 in 31

Loto PLUS: **5, 7, 18, 25, 27, 30, 36 in 1**
Lotko: **3 8 0 7 5 3**

Sklad 33. kroga za Sedmico: **2.380.000 EUR**
Sklad 33. kroga za PLUS: **50.000 EUR**
Sklad 33. kroga za Lotka: **1.360.000 EUR**

ZAHVALA

V 93. letu je tiho zaspala naša mama, stara mama, prababica, sestra in teta

MARINKA KRAJNIK
Kršinska Marinka iz Loga

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečena sožalja, darovane sveče in svete maše. Hvala duhovniku Mateju Nastranu in pogrebni službi Akris za občuteno opravljen obred. Hvala vsem, ki jo boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči otroci: Maruša, Helena, Kati, Štefan in Tone z družinami
April 2021

Ni te na dvorišču, ni te v hiši,
tvojega glasu se več ne sliši.
Tvoje sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.
A spomin bo nate večno živ,
ko smo s tabo srečni bili.

V SPOMIN

JOŽE PAKAR

Minilo žalostno je leto, odkar smo zadnjič mogli te objeti. Spomini, ki smo jih ustvarili skupaj, nam ob žalosti in bolečini dajejo moč, da nadaljujemo pot, po kateri smo hodili skupaj. Hvala vsem, ki stojite ob njegovem grobu.

Pogrešamo te: žena Tatjana, sinova Primož s Špelo, Gašper z Majo, vnukinja Nina in tašča Mici
Dolenja Žetina, 21. aprila 2021

Ugasnila je luč življenja,
se prižgala luč spomina,
ko ostaja v srcu tiha,
skrita bolečina.

ZAHVALA

V 80. letu starosti je v večnost
zaspala naša draga mama

MARIJA JERALA
s Prezrenj

Iz srca se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem podjetja Elan in Tobačne Ljubljana za pomoč, izrečene besede sožalja, za darovano cvetje, sveče in druge darove. Še posebej se zahvaljujemo zaposlenim Zavoda svetega Martina iz Bohinja za ves njihov trud in prijaznost pri dolgotrajni oskrbi. Zahvaljujemo se tudi župniku Martinu za lepo opravljen pogrebni obred, vsem pevcem, citrarki, družini Jelenc, pogrebni službi in vsem, ki so se od nje poslovili. Ohranimo jo v lepem spominu.

Žalujoči vsi njeni

Zavel je veter čez plan,
zapel kot slavček milo,
tebi v poslednjo slovo.

ZAHVALA

V 87. letu starosti se je mirno poslovil

MATEVŽ TRILAR

Ob boleči izgubi moža, očeta, dedka in pradedka se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so se poklonili njegovemu spominu in se od njega lepo poslovili. Hvala vsem za izrečena sožalja, podarjene sveče in darove za svete maše. Še posebej se zahvaljujemo g. župniku za obiske na domu in pogrebni obred. Hvala zdravstvenemu osebju za skrb in nego na domu. Naj Matevž počiva v miru, ohranili ga bomo v lepem spominu.

Žalujoči: žena Tončka, sin Marjan z družino, hčerka Mojca z družino in ostalo sorodstvo

Ne budite me, vas prosim,
v moje sanje je prišla,
mi pobožala je lice,
kakor angel je bila.
(V. Šolinc /S. Vidmar)

ZAHVALA

V 79. letu starosti se je poslovila naša draga mama, babica, prababica

MARTA JAMNIK
s Podrečje

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in sodelavcem OŠ Stražišče za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče. Hvala tudi g. župniku Janezu Šavsu za lepo opravljen obred, pevcem, pogrebni službi Navček in Društvu upokojencev Bitnje - Stražišče. Hvala vsem, ki ste jo pospremili k večnemu počitku ali ste bili z nami v mislih.

Hčerki Darja in Andreja z družinama

Zapel je zvon
tebi v slovo ...
Poln bolečin
ostaja spomin,
ostaja praznina,
molk in tišina ...

ZAHVALA

V 89. letu starosti je za vedno odšel naš dragi

STANISLAV VEHOVEC
iz Trboj

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem za izražena sožalja, hvala za darovano cvetje, sveče, svete maše in darove za cerkev. Hvala gospodu župniku, pritrkovalcem, pevcem, PGD Trboje in pogrebni službi Navček za lepo opravljeno pogrebno slovesnost.

Žalujoči vsi njegovi
Trboje, Črnuče, Zavrh pod Šmarno goro in Voklo

ZAHVALA

V 88. letu je tiho zaspal naš dragi oče

PAVEL FENDE
po domače Razpotnekov ata iz Šenčurja

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, svete maše in molitve. Iskreno se zahvaljujemo Patronažni službi ZD Kranj, gospodu kaplanu za opravljen cerkveni obred in ge. Martinjak za molitev. Iskrena hvala pevcem, pogrebni službi Navček in Gasilskemu društvu Šenčur, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem, ki ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči vsi njegovi
Šenčur, 15. aprila 2021

Ko v krogu življenja
pade list na tla,
se vrne h koreninam,
kjer ga čaka mir in tišina,
kjer mine vsaka bolečina.

ZAHVALA

V 85. letu se je od nas poslovila mama, babica, prababica, tašča in sestra

IVANKA KAVČIČ
rojena Habjan iz Železnikov

Ob njenem slovesu se iskreno zahvaljujemo gasilcem in celotni medicinski ekipi, ki so priskočili na pomoč ob zastoji srca in ji skušali pomagati. Hvala pogrebni službi Akris, ki je poskrbelo za pokojno mamo in organiziralo pogreb. Hvala gospodu župniku Tinetu Skoku za lepo opravljen pogrebni obred in sveto mašo z nagovorom v spomin na pokojno. Hvala nekdanjemu sosedu Janezu Trilerju za občuteno zapete pesmi. Hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje in sveče ter darove za svete maše.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 94. letu starosti se je od nas poslovila draga mama, babica in prababica

MARIJA KATRAŠNIK
z Jamnika

Ob njenem slovesu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem za izrečena sožalja, podarjene sveče in rože. Hvaležni smo osebju doma upokojencev v Podbrdu, ki ste lepo skrbeli za našo mamo. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen pogreb in pevcema za sočutno petje. Posebna zahvala pogrebni službi Navček, ki ste lepo organizirali pogreb ter pripravili lepo cvetje, in domačinom z Jamnika, ki ste jo pospremili k večnemu počitku.

Žalujoči vsi njeni

Inovativni že od nekdaj

Podelitev Domelovih nagrad je bila tokrat posvečena 75. obletnici ustanovitve kovinarske zadruga Niko.

ANA ŠUBIC

Železniki – Tako kot lanska je tudi letošnja podelitev Domelovih nagrad potekala v obliki virtualnega dogodka. Pripravili so ga predvčerajšnjim, poleg inovativnosti pa je bila tokratna rdeča nit še tradicija. Hkrati so namreč zaznamovali še 75. obletnico ustanovitve kovinarske zadruga Niko, predhodnice Domela, ki je nastala 27. aprila 1946 in je prinesla začetek moderne industrije v Selški dolini. Kot so poudarili na prireditvi, je inovativna dejavnost vseskozi imela veliko vlogo. »Pogum in vztrajnost naših predhodnikov nas zavezuje, da z vso predanostjo in znanjem nadaljujemo delo in skrbimo za svoje poslanstvo zagotavljanja kvalitetnih delovnih mest v Železnikih in širši okolici,« je dejal predsednik uprave Domel Holdinga Matjaž Čemažar. »Vesel sem, da seme, ki smo ga sejali pred 75 leti, rodi še danes. In ne samo rodi. Je vse bolj zdravo, žlahtno, odporno, sposobno preživeti vseh težav,« je v posnetku, ki so ga predvajali na prireditvi, poudaril edini še živeči ustanovni član zadruga Niko Peter Polajnar. Spomnil je na revščino, ki jo je v Železniki prinesla ugašitev zadnjega plavža v začetku 20. stoletja, negotove čase ob koncu druge svetovne vojne, razmere, v katerih so začeli razvoj moderne industrije, delovni elan, krize, ki so jih uspešno prebrodili ...

Predsednik uprave Domel Holdinga Matjaž Čemažar in zlati nagrajenec za inovativnost Anton Ozebek / Foto: Tina Dokl

Domel brez dvoma sodi med najbolj inovativna slovenska podjetja in je lahko vzor slovenskemu gospodarstvu, kot izrazito izvozno podjetje pa dober glas razvoja inovativnosti širi tudi čez meje, je dejal posebni gost podelitve, novi generalni direktor Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) Aleš Cantarutti. Spomnil je, da Domel z usvojenimi petimi zlatimi in enim srebrnim priznanjem GZS za inovativnost v šestih letih sodi med deset najuspešnejših podjetij, ki so sodelovala na razpisu. Domelu je zaželel še veliko uspehov na nacionalnem nivoju in v tujini ter da bi uspešno nadaljevali razvojni

pohod proti najboljšim globalnim podjetjem.

Skrbnik inovacijske dejavnosti Martin Pintar je povedal, da se je v Domelovem sistemu za registracijo predlogov izboljšav lani nabralo 530 vpisov, kar je nekoliko manj kot predlani. Upad pripisuje omejitvam družinje v Domelu zaradi epidemije, sicer pa je predloge podala dobra četrtina zaposlenih. S predlogi preteklih let, ki so bili zaključeni lani, je podjetje prihranilo več kot 1,3 milijona evrov, za nagrade pa so namenili dobrih 85 tisoč evrov.

Zlati nagrajenec iz splošne inovativne dejavnosti je postal Anton Ozebek iz

razvoja APEC. Kot je navedeno v obrazložitvi, iz njegovih predlogov veje duh praktičnosti, podprt z dolgotrajnimi orodjarskimi izkušnjami. Ozebek je dober opazovalec, ki hitro vidi, kje se po nepotrebnem izgublja čas in kakovost. Inovativnost kaže ves čas zaposlitve v Domelu – že 37 let. Podelili so še po deset srebrnih in bronastih priznanj za inovativnost, nagrado mentorju inovativnosti, priznanje za največ vpisanih predlogov, priznanje na temo vrednote odgovornost in skrb za zaposlene, nagradili pa so še projektni tim in oddelek, ki je občutno zmanjšal stroške nekakovosti.

Od včeraj znova deluje Kamkolo

Kamnik – Včeraj je v Kamniku ponovno začel delovati avtomatiziran sistem izposoje električnih koles Kamkolo. Med Kamničani zelo dobro sprejet sistem tako vstopa v tretjo sezono delovanja, pred katero so mrežo razširili z dodatno postajo pred kamniškimi zdravstvenim domom in dodatnimi kolesi. Skupno je torej v sistemu sedem postaj, kjer lahko uporabniki dostopajo do štiridesetih koles, kolikor jih je trenutno v sistemu. Uporabnikom je na voljo 14 brezplačnih ur uporabe koles na teden.

Ob obnovi cestišča polovična zapora ceste

Kranjska Gora – Direkcija RS za infrastrukturo (Direkcija) vodi projekt obnove 1,6 kilometra vozišča na cesti Kranjska Gora–Erika. V sklopu gradbenih del bodo obnovili vozišče državne ceste in pločnike med trgovino Mercator in mostom čez Pišnico. Vrednost gradbenih del znaša nekaj čez 550 tisoč evrov. Kot so sporočili z Direkcije, je začetek del predviden po 1. maju, zaključek pa do konca julija 2021. V času gradbenih del je predvidena polovična zapora ceste. Občina Kranjska Gora bo dodatno sofinancirala pločnike in obnovo cestišča.

Zaplet pri nadaljevanju obnove železniške proge

URŠA PETERNEL

Jesenice – Potem ko je država prejela dodatna sredstva za nadaljevanje obnove gorenjske železniške proge tudi na odseku od Lesc do Jesenic, so se stvari zdaj zapletle. Direkcija za infrastrukturo namreč izvajalca v postopku oddaje javnega naročila ni izbrala. Kaj to pomeni za projekt, nam na direkciji niso pojasnili, saj da do pravnomočnosti odločitve o nadaljnjih postopkih ne morejo govoriti. Na javno naročilo so sicer prejeli dve

ponudbi, in sicer konzorcija J.V. SŽ – ŽGP Ljubljana, CGP, GH HOLDING in RIKO s ponudbeno vrednostjo 74,41 milijona evrov ter ponudbo Kolektor Kolinga s ponudbeno vrednostjo 76,84 milijona evrov. Že ob objavi javnega naročila pa so na direkciji poudarili, da bodo projekt izvedli le, če se postopki ne bodo zapletli, z deli se namreč mudi, saj bi glavčina morala biti opravljena do julija letos, ko velja popolna zapora odseka železniške proge od Kranja do Jesenic.

Sredi tedna še ni bilo znano, ali bodo projekt obnove železniške proge od Lesc do Jesenic sploh začeli.

Aleksandra Pivec zaposlena v podjetju Sibog

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Dr. Aleksandra Pivec, nekdanja predsednica stranke DeSUS in ministrica za kmetijstvo, se je zaposlila v škofjeloškem podjetju Sibog, ki se ukvarja s proizvodnjo embalaže.

Pivčeva je na novo zaposlena v tem podjetju in bo kot doktorica kemijske tehnologije svetovalka uprave za razvoj. Še naprej pa ostaja predsednica stranke Naša dežela, ki jo je ustanovila po tem, ko je izstopila iz stranke DeSUS.

Nad japonski dresnik odslej tudi s prekrivanjem

Kranj – V Kranju, kjer je kar nekaj rastišč japonskega dresnika, so se izkoreninjenja te invazivne tujerodne rastline letos prvič lotili po novi metodi, ki jo poleg rednega rezanja nadzemnih delov preskušajo na dveh lokacijah – ob ekološkem otoku pred avtocestnim nadvozom na Kokrici in v bližini Gimnazije Franceta Prešerna na Zlatem polju. Gre za metodo pokrivanja s filcem, obteženim s sekanci. »Rastline zaradi pomanjkanja sončne svetlobe ne morejo opravljati fotosinteze in zato porabljajo zalogo iz korenin ter tako postopoma izgubljajo moč. Da bi dosegli želeni učinek, bodo pokrite vsaj dve rastni sezoni,« so razložili na Mestni občini Kranj.

Pokrito rastišče japonskega dresnika na Zlatem polju

vremenska napoved

Danes bo večinoma sončno z nizko oblačnostjo v jutranjem času. Jutri in v nedeljo bo pretežno jasno.

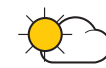
Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

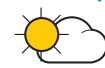
5/16 °C

SOBOTA

2/18 °C

NEDELJA

2/20 °C

